

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ PROGRAMLAR ENSTİTÜSÜ
HUKUK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ANONİM ŞİRKETLERDE YETKİ DEVRİ VE YÖNETİM KURULU
ÜYELERİNİN SORUMLULUĞUNA ETKİSİ

Fatma KÜÇÜKTUNCAY
117613024

Prof. Dr. Gül OKUTAN NILSSON

İSTANBUL
2023

**Anonim Şirketlerde Yetki Devri ve Yönetim Kurulu Üyelerinin
Sorumluluğuna Etkisi**
**The Delegation of Authority In Joint Stock Companies and Its Effect on the
Liability of the Members of Board of Directors**

Fatma KÜÇÜKTUNCA Y
117613024

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Gül OKUTAN NILSSON
İstanbul Bilgi Üniversitesi

Jüri Üyeleri : Dr. Öğr. Üyesi Kerem ÇELİKBOYA
İstanbul Bilgi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Emek TORAMAN ÇOLGAR
Koç Üniversitesi

Tezin Onaylandığı Tarih : 09.02.2023
Toplam Sayfa Sayısı : 178

Anahtar Kelimeler (Türkçe)

- 1) Anonim Şirket
- 2) Yönetim Yetkisi
- 3) Temsil Yetkisi
- 4) Yetki Devri
- 5) Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu

Anahtar Kelimeler (İngilizce)

- 1) Joint Stock Company
- 2) Management Authority
- 3) Representation Authority
- 4) Delegation of Authority
- 5) The Responsibility of the Board of Directors

ÖNSÖZ

Tezimin konusunun belirlenmesinde ve yazım aşamasında her açıdan beni yönlendiren ve destekleyen, tez çalışmam sırasında yakın ilgisini gördüğüm ve tezimi sonuçlandırabilmem için kıymetli katkılarından faydalanma fırsatı bulduğum tez danışmanım sayın Prof. Dr. Gül Okutan Nilsson'a çok teşekkür ederim.

Hayatımın her alanında beni tüm kalpleriyle destekleyen, her zaman arkamda desteklerini hissettiğim canım annem ve babama teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	viii
ÖZET.....	ix
ABSTRACT	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ VE YETKİ DEVRİ KAVRAMI

I. YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ.....	4
A. Genel Olarak	4
1. Yönetim Kurulunun TTK m. 375'te Sayılmış Olan Devredilemez Görev ve Yetkileri	5
2. Yönetim Kurulunun Diğer Yetkileri.....	6
B. Yönetim Yetkisi	7
C. Temsil Yetkisi	7
II. YETKİ DEVRİ KAVRAMI VE BENZER KAVRAMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI	8
A. Yetki Devri ile Yetki Verilmesinin Farkı.....	8
B. Yönetim Yetkisi Devredilen Murahhas Müdürlerin Diğer Müdürlerden Farkı	11
C. Temsil Yetkisinin Devri ile Sınırlı Temsil Yetkisi Verilmesinin Farkı	12

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNETİM YETKİSİ VE DEVRİ

I. YÖNETİM YETKİSİ VE YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ.....	14
A. Genel Olarak Yönetim Yetkisi.....	14
B. Genel Olarak Yönetim Yetkisinin Devri.....	16
II. YÖNETİMİN DEVREDİLEBİLECEĞİ KİŞİLER	19
A. Yönetim Kurulu Üyeleri.....	20

B. Yönetim Kurulu Üyesi Olmayan Üçüncü Kişiler.....	24
C. Komiteler ve Komisyonlar	25
III. YÖNETİM YETKİLERİNİN DEVRİNİN ŞARTLARI	27
A. Şekli Şartlar	27
1. Esas Sözleşmede Yetki Devrine İlişkin Hükümün Olması.....	27
2. İç Yönerge Hazırlanması.....	31
3. Geçerli Bir Yönetim Kurulu Kararının Varlığı.....	39
B. Maddi Şart	40
1. Genel Olarak	40
2. Yönetim Kurulunun Devredilemez Görev ve Yetkileri.....	40
IV. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVREDİLMESİNİN SONUÇLARI VE BAZI ÖZEL SORUNLAR	58
A. Yetki Devrine Rağmen Karar Alma Yetkisinin Yönetim Kurulunun Onayına Tabi Tutulması	58
B. Yönetim Yetkisini Devralanların Yetkiyi Devredebilmesi Sorunu	60
C. Yönetim Yetkisinin Devri Sonrası Yönetim Kurulunun Durumu	61
D. Kendilerine Yönetim Yetkisi Devredilmiş Olan Murahhasların Azli. 61	
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ	
I. TEMSİL YETKİSİ VE KAPSAMI	64
II. TEMSİL YETKİSİNİN SINIRLANDIRILMASI	70
A. Kanuni Sınırlandırmalar.....	70
B. İradi Sınırlandırmalar	72
III. TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ VE ŞARTLARI	76
A. Esas Sözleşmede Hüküm Bulunması.....	76
B. İç Yönerge Düzenlenmesi	79
C. Geçerli Bir Yönetim Kurulu Kararının Varlığı.....	80
IV. TEMSİL YETKİSİNİN DEVREDİLECEĞİ KİŞİLER.....	81
A. Temsil Yetkisinin Murahhas Üyelere Devri	83
B. Temsil Yetkisinin Murahhas Müdürlere Devri.....	83
C. Temsil Yetkisinin Devrinin Ticaret Sicile Tescil ve İlanı	85

V. TTK M. 371/7'NİN TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ İLE İLİŞKİSİ.....	86
A. TTK M. 371'e Eklenen 7. Fıkra ile İlgili Genel Değerlendirmeler.....	86
B. Sınırlı Yetkili Temsilci Tayininin Koşulları	88
C. Sınırlı Yetkili Temsilci Olarak Tayin Edilecek Kişilerin Kapsamı.....	92
D. Temsil Yetkisinin Devredilmesinin TTK M. 371/7 Kapsamında Sınırlı Yetkili Temsilci Tayin Edilmesinden Farkı.....	95
VI. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ İLE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	96

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YETKİ DEVRİNİN YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN

SORUMLULUĞUNA ETKİLERİ

I. GENEL OLARAK YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU.....	98
II. GENEL OLARAK SORUMLULUK REJİMİ VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNDA GEÇERLİ OLAN PRENSİPLER	99
A. Kusur Sorumluluğu Olması	99
B. Farklılaştırılmış Teselsül Sorumluluğu Olması	100
1. Dış İlişki Bakımından Etkisi	100
2. İç İlişki Bakımından Etkisi	104
3. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Çerçevesinde Tazminat Hesaplaması Örneği.....	106
C. Sorumluluğun Kişiselliği	108
III. SORUMLULUĞUN ŞARTLARI	108
A. Zarar.....	109
B. Hukuka Aykırılık	112
C. Kusur	115
1. Kusurun Derecesi.....	115
2. Objektif Kusur Ölçütü	117
3. Kusurun İspatı	119
D. Nedensellik Bağı.....	121

IV. YETKİ DEVRİ DURUMUNDA HUKUKİ SORUMLULUK.....	122
A. Yönetim Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda Yönetim Kurulu	
Üyelerinin Sorumluluğu.....	123
1. Sorumluluğun Kapsamı Bakımından Öğretideki Farklı Görüşler	123
2. Asli Sorumluluk-Gözetim Sorumluluğu Ayrımı.....	128
3. Murahhasların Seçiminde Özen Gösterilmesi.....	134
4. Murahhasların Faaliyetlerinin Gözetimi.....	135
5. Murahhaslara Talimat Verilmesinde Gerekli Özenin	
Gösterilmesi	139
B. Yönetim Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda Yetkiyi Devralan	
Murahhasların Sorumluluğu.....	140
C. Temsil Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda Yönetim Kurulu	
Üyelerinin ve Temsil Yetkisini Devralanların Sorumluluğu.....	142
V. YÖNETİM KURULUNUN YETKİ VERMESİ DURUMUNDA	
SORUMLULUĞU.....	146
SONUÇ.....	149
KAYNAKÇA	153

KISALTMALAR

bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
E.	: Esas
ETTK	: 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
HD	: Yargıtay Hukuk Dairesi
İTO	: İstanbul Ticaret Odası
İÜHFİM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
K.	: Karar Sayısı
m.	: madde
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK	: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTSG	: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
vd.	: ve devamı

ÖZET

Çalışmamızda yönetim kurulunun yönetim ve temsil yetkisini devretmesi halinde, bu devir neticesinde sorumluluğunun ne şekilde sınırlanacağı ve yönetim kurulu üyelerinin yetkiyi devralan kişilerin işlemleri bakımından göstermeleri gereken özen yükümlülüğünün kapsamı ile ilgili görüşler değerlendirilmiştir.

Tezimiz dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde anonim şirketlerde yönetim kurulunun genel anlamda yetkileri ve yetki devri kavramı ele alınmıştır. İkinci bölümde yönetim kurulunun yönetim yetkisini TTK m. 367 çerçevesinde devretmesinin ne anlama geldiği ve bu devir işleminin hangi koşullarla yapılabileceği ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise yönetim kurulunun temsil yetkisinin kapsamı, sınırlandırılması ve TTK m. 370/2 çerçevesinde temsil yetkisinin devri ve TTK m. 371/7 bağlamında sınırlı yetkili temsilci tayininin temsil yetkisinin devrinden farkları incelenmiştir. Çalışmamızın son bölümünde ise yönetim kurulunun yönetim ve temsil yetkisini devretmesi durumunda bu devredilen yetkilerin murahhaslar tarafından kullanılması neticesinde meydana gelebilecek zararlardan yönetim kurulu üyelerinin ve murahhasların hangi koşullarla ve ne ölçüde sorumlu olacakları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Yönetim Yetkisi, Temsil Yetkisi, Yetki Devri, Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu.

ABSTRACT

In our study, opinions on how the responsibility of the board of directors shall be limited, if the board of directors delegates its management and representation authority, and the scope of the duty of care that the members of the board of directors should show in terms of the transactions of the persons who have taken over the authority, have been evaluated.

Our thesis consists of four parts. In the first part, the general powers of the board of directors in joint stock companies and the concept of delegation of authority are discussed. In the second part, what it means for the board of directors to delegate the management authority within the framework of Article 367 of the TCC and the conditions under which this delegation can be made are discussed. In the third part, the scope and limitation of the representation authority of the board of directors and the delegation of representation authority within the framework of Article 370/2 of the TCC and the differences between the assignment of a limited authorized representative from the transfer of representation authority within the context of Article 370/2 of the TCC are examined. In the last part of our study, if the board of directors delegates its management and representation authority, the conditions and to what extent the members of the board of directors and executive managers shall be responsible for the damages that may occur as a result of the use of these delegated authorities by the executive managers are examined.

Keywords: Joint Stock Company, Management Authority, Representation Authority, Delegation of the Authority, Liability of the Members of Board of Directors.

GİRİŞ

Anonim şirketler hukukunda şirketin yönetimi ve temsili özellikle uygulama bakımından en önemli görülen konuların başında gelmektedir. Özellikle büyük organizasyon yapısına sahip şirketlerde, yönetim kurulunun tüm yönetim ve temsil yetkisini kullanması pratik olmamaktadır ve bu sebeple yönetim kurulu yönetim ve temsil yetkisini üyelerden bir bölümüne veya üçüncü kişilere devretmeyi tercih edebilmektedir.

Yönetim kurulunun yönetim ve temsil yetkisini yönetim kurulunun bazı üyelerine veya üye olmayan üçüncü kişilere devretmesi halinde yönetim kurulu üyelerinin ve yetkiyi devralanların sorumluluklarının bu devirden ne şekilde etkileneceği de uygulamada özellikle yöneticiler tarafından çokça merak duyulan bir konudur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile yönetim ve temsil yetkisinin devri birbirinden ayrılmış ve farklı hükümlerde düzenlenmiştir. Bu ayrım beraberinde öğretide pek çok tartışmayı da beraberinde getirmiştir.

Tezimizin ana konusunu yönetim kurulunun yönetim ve temsil yetkisini ne şekilde devredebileceği ve devir neticesinde yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun bu devirden ne şekilde etkileneceği oluşturmaktadır. Bu kapsamda çalışmamızda yönetim yetkisinin devri ve temsil yetkisinin devrine ilişkin koşullar detaylı şekilde analiz edilmiştir. Yönetim yetkisinin devrinin esasları TTK m. 367'de düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca yönetim kurulu, şirketin esas sözleşmesinde devre izin veren hüküm bulunması halinde, yönetim yetkisini düzenleyeceği iç yönerge çerçevesinde yönetim kurulu kararı ile yönetim kurulu üyelerinden bir bölümüne veya üye olmayan üçüncü kişilere devredebilir. Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerini iç yönerge çerçevesinde devretmesi ise mümkün değildir. Doktrinde Murahhas sıfatına sahip olunması için temsil yetkisine de sahip olunmasının gerekli olup olmadığı ile ilgili farklı görüşler

bulunmaktadır. Biz çalışmamız kapsamında yönetim kurulu üyelerinin yönetim yetkisini yönetim kurulu üyelerine devretmesi durumunda üyelerin murahhas üye ve üçüncü kişilere devretmesi durumunda da bu kişilerin murahhas müdür olarak anılacağı görüşünü benimsedik.

Temsil yetkisinin devrinin esasları ise TTK m. 370/2’de düzenlenmiştir. Yönetim kurulunun temsil yetkisini devretmesi için şirketin esas sözleşmesinde hüküm olmasının gerekli olup olmadığı ve bu devrin de iç yönerge çerçevesinde yapılmasının gerekli olup olmadığı konusunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır ve bu konuda henüz görüş birliği oluşmadığı söylenebilir. Bu husustaki tartışmalara çalışmamızın üçüncü bölümünde yer verilmiştir.

Çalışmamız dört ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmamızın ilk bölümünde yönetim kurulunun görev ve yetkilerine ilişkin genel açıklamalara yer verildikten ve yetki devrine ilişkin genel kavramlar açıklandıktan sonra ikinci bölümde yönetim kurulunun TTK’nın 367. maddesi uyarınca yönetim yetkisini ne şekilde devredebileceği incelenmiştir. Bu bölümde yönetim yetkisinin devri için aranan maddi şartlar, şekli şartlar ve bu kapsamda yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri de incelenmiştir. Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise temsil yetkisinin sınırlandırılması, temsil yetkisinin devredilmesi için aranan şartlar ve temsil yetkisinin devri ile TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi arasındaki ilişki incelenmiştir. Sınırlı yetkili temsilci tayini esasında tezimizin konusu kapsamında olmadığı için bu konu tüm detaylarıyla ele alınmamış yalnızca temsil yetkisinin devri ile arasındaki ilişki değerlendirilmiştir.

Çalışmamızın son bölümünde ise yönetim kurulunun genel olarak sorumluluğunun düzenlendiği TTK m. 553 ve yönetim kurulunun yetkilerini devretmesi durumunda bu devir dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin ve yetkiyi devralanların ne şekilde sorumlu olacakları konuları ele alınmıştır. Yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları bakımından uygulanan farklılaştırılmış teselsül prensibi de bu bölümde incelenmiştir. Yönetim kurulunun özel sorumluluk halleri ve kamu

borçları bakımından sorumluluklarına ilişkin özel hükümler çalışmamızın kapsamının dışındadır. Yönetim kurulunun yetki devri durumunda gözetim yükümlülüğünün devam etmesi, yönetim kurulu üyelerinin yetkiyi devralan kişilerin fiil ve kararları dolayısıyla meydana gelen zarardan ne şekilde sorumlu olacaklarının belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu kapsamda çalışmamızın son bölümünde yönetim kurulunun yönetim yetkisini geçerli şekilde devretmesi halinde yönetim kurulunun hangi yükümlülüklerini yerine getirmesi halinde yetki devri yapılmış olan kişilerin işlemleriyle verdikleri zararlardan sorumlu olmayacakları ele alınmış ve konu doktrindeki tartışmalarla birlikte değerlendirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM
GENEL OLARAK YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ
VE YETKİ DEVRİ KAVRAMI

I. YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

A. Genel Olarak

Anonim şirketlerde yönetim kurulu, şirketin yönetim ve temsil organıdır ve anonim şirketin zorunlu organlarından bir tanesidir¹. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 374. maddesine göre; kanun ve şirketin esas sözleşmesi uyarınca genel kurula bırakılmış olan yetkiler dışında, yönetim kurulu, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan bütün işlemler ile ilgili karar alma yetkisine sahiptir. Yönetim kurulunun görev ve yetkileri kanundan ve şirketin esas sözleşmesinden doğar.

Esas sözleşmede düzenleme yapılırken genel kurulun devredilemez nitelikteki görev ve yetkilerinin göz önünde tutulması ve bu yetkilerin yönetim kuruluna devredilmesi yönünde düzenlemeler yapılmaması gerekir. TTK'nın 408. maddesinde, çeşitli diğer maddelerde öngörülen devredilemez görev ile yetkiler saklı olmak kaydıyla, genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri sayılmıştır².

Yönetim kurulunun en temel görev ve yetkileri şirketi yönetmek ve temsil etmektir. Yönetim, şirketin iç işleyişine ve yönetimine yönelik karar ve faaliyetleri ifade ederken, temsil yetkisi ve görevi ise şirketin üçüncü kişilerle kurduğu ilişkilerinde kullanılır³. Şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli

---

¹ Ersin Çamoğlu, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 35. Aynı yönde bkz. Hasan Kayırgan, Yönetim Kurulu Üyesi ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişkinin Niteliği, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 1, 2013, s. 248.

² Genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri için bkz. TTK m. 408.

³ Sami Karahan, Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Mimoza Yayıncılık, Konya 2013, s. 391.

tüm iş ve işlemler hakkında karar alınması yönetim yetkisinin kapsamında kalır⁴. Örneğin şirketin bir ihaleye katılıp katılmayacağı ile ilgili karar alınması, yönetim görev ve yetkisinin kapsamında kalır. Temel görev ve yetkiler olan yönetim ve temsil haricinde, yönetim kuruluna kanunlarda düzenlenmiş olan başkaca görev ve yetkiler de verilmiştir. Yönetim kurulunun görev ve yetkilerinden bir bölümü, TTK’da devredilemeyecek görev ve yetkiler olarak düzenlenmiştir. TTK’nın 375. maddesinde düzenlenen görev ve yetkiler yönetim kurulu tarafından murahhaslara, komitelere veya müdürlere devredilemezler. Ayrıca söz konusu görev ve yetkilerin, esas sözleşmeyle yönetim kurulundan alınarak genel kurula bırakılması da mümkün değildir⁵. Yönetim kurulunun TTK m. 375’te sayılanlar haricinde de TTK ve diğer kanunlarda düzenlenmiş devredilemez görev ve yetkileri de mevcuttur⁶.

Yönetim kurulunun temel görev ve yetkilerinden olan yönetim ve temsil haricindeki görev ve yetkilerini, devredilemez görev ve yetkiler ve diğer yetkiler olarak iki ana gruba ayırmak mümkündür.

1. Yönetim Kurulunun TTK m. 375’te Sayılmış Olan Devredilemez Görev ve Yetkileri

TTK m. 375’te düzenlenmiş olan yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri aşağıda sayılanlardır. Çalışmamızın ikinci bölümünde yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri detaylı olarak incelenecektir⁷.

- Şirketin üst düzeyde yönetimi ve talimatların verilmesi,
- Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi,

---

⁴ İsmail Kırcı (Feyzan Hayal Şehirli Çelik/Çağlar Manavgat), Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, 1. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2013, s. 527.

⁵ Hasan Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s. 1319 (“Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II”).

⁶ Bkz. İkinci Bölüm-III-B-2-h.

⁷ Bkz. İkinci Bölüm-III-B-2.

- Muhasebe, finans denetimi ve finansal planlama için gerekli düzenin kurulması,
- Müdürler ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları,
- Yönetimle görevli kişilerin üst gözetimi,
- Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi,
- Borca batıklık durumunun mahkemeye bildiri.

2. Yönetim Kurulunun Diğer Yetkileri

Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri haricinde, TTK'da düzenlenen diğer başlıca görev ve yetkileri de şunlardır:

- Esas sözleşme değişiklikleri, sermaye artırımı ve sermaye azaltımı için gerekli hazırlıkları yürütmek, gerekli olan durumlarda bakanlıktan izinleri almak,
- Şirketin sona ermesi ve tasfiye sürecinde yürütülmesi gereken görevler ve ilgili yetkileri yürütmek,
- İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya çağırarak,
- Sermaye artırımında rüçhan hakkının kullanılmasının esaslarını belirlemek,
- Şirket genel kurul kararlarını uygulamak ve gerekli olan hallerde bu kararlara karşı iptal davası açmak,
- Kanunda düzenlenmiş olan tescil ve ilan işlemlerinin yerine getirmek,
- Bağlı nama yazılı pay senetlerinin devri için gerekli olan izni vermek⁸.

---

⁸ Mehmet Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, Güncellenmiş 16. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2022, s. 184.

B. Yönetim Yetkisi

Yönetim, sözcük anlamı olarak idare, yönetme işi ve çekip çevirme olarak tanımlanmaktadır⁹. Yönetim yetkisi, şirketin iç ilişkisine ilişkin faaliyetlerini ve şirketin idare edilmesi ile işletilmesini kapsarken temsil yetkisi ise şirketin dış ilişkide üçüncü kişilerle yapılan işlemlerde ortaya çıkmaktadır. Şirketin faaliyet konusunun gerçekleştirilmesi için yapılacak işlemlerin belirlenmesi, şirketin muhasebe kayıtlarının, şirket defterlerinin tutulması, şirket varlıklarının ne şekilde kullanılacağı, şirketin yatırım yapacağı alanların kararlaştırılması, şirketin üst düzey yönetiminde kimlerin istihdam edileceği gibi konular yönetim yetkisinin konusunu teşkil eder¹⁰.

Anonim şirketlerde yönetim yetkisinin tanımlanmasında doktrinde çeşitli ayrımlar yapılmaktadır. Bu ayrımların hangi kriterlere göre yapıldığı çalışmamızın ikinci bölümünde detaylı bir şekilde incelenmiştir¹¹.

C. Temsil Yetkisi

Anonim şirketin kanuni temsil organı yönetim kuruludur. Temsil yetkisi dış ilişkide gündeme gelen bir yetkidir. Yönetim kurulu, şirket adına pay sahipleri ve üçüncü kişilerle hukuki işlemler yaparken bu yetkisini kullanır.

Yönetim kurulu oluşturulduğunda, şirketi temsil yetkisini kimlerin haiz olacağını belirler. Yönetim kurulu, temsile yetkili olan kişileri ve bu kişilerin temsil şekillerini belirlediği yönetim kurulu kararının noter onaylı suretini tescil ve ilan edilmesi için ticaret siciline sunar. Bu doğrultuda, temsil yetkisine sahip olan

---

⁹ www.tdk.gov.tr. (Son erişim tarihi 04.01.2023).

¹⁰ Sıtkı Anlam Altay, Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011, s. 97.

¹¹ Bkz. İkinci Bölüm-I-A.

kişilerin isimlerini ve bu kişilerin imza örneklerini gösteren, noter tarafından onaylanan belgeye uygulamada imza sirküleri denmektedir¹².

Anonim şirketin temsilinde temel kural, çift imza kuralıdır. TTK'nın 370. maddesine göre, esas sözleşmede aksi yönde hüküm bulunmuyorsa kural olarak temsil yetkisi çift imza ile kullanılmaktadır. Bu kurala göre, ilgili hukuki işlemde şirketin sorumlu olabilmesi için, şirketin temsile yetkili olan en az iki yetkilisinin şirket unvanı altında imza atmış olmaları gerekir¹³. Kural çift imza olmakla birlikte, şirket esas sözleşmesinde yapılacak düzenlemeyle, şirketin tek bir kişinin münferit imzasıyla ya da ikiden fazla olacak şekilde örneğin üç kişinin imzasıyla temsil edileceği gibi farklı düzenlemelerin yapılması mümkündür. Çift imza kuralından farklı kurallar ilk esas sözleşmede düzenlenebilir veya sonradan esas sözleşmede değişiklik yapılarak da farklı yönde kural kabul edilebilir. Çift imza kuralından farklı bir kural belirlenmesi esas sözleşme değişikliği ile mümkün olduğu için, söz konusu değişiklik ancak genel kurul kararıyla yapılabilir, yönetim kurulunun bu yönde karar alması mümkün değildir¹⁴. Ancak burada genel kurul esas sözleşmede temsil yetkisinin kullanımına ilişkin kuralı belirlemektedir, yoksa temsile hangi isimlerin yetkili olacağını belirlememektedir.

II. YETKİ DEVRİ KAVRAMI VE BENZER KAVRAMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

A. Yetki Devri ile Yetki Verilmesinin Farkı

Yetki devri ile yetki verilmesi birbirinden farklı kavramlardır. Yetkinin devredilmesi (delegasyon) durumunda yönetim kurulu, devrettiği yetkilerini yetkiyi devrettiği kişilere bırakır ve artık bu yetkiyi kullanma yetkisi yönetim kurulundan

---

¹² İsmail Kayar, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 447.

¹³ Necip İlker Karaoğlu, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Anonim Şirketler Yönetim Kurulu'nun Şirketi Temsil Yetkisi, Legal Hukuk Dergisi, C. 10, S. 109, 2012, s. 137.

¹⁴ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 625-626.

çıkarak yetkinin devredildiği kişiye geçer. Yetkinin devredildiği kişi, devredilen yetkiler bakımından yönetim kurulunun yerine geçer ve bu yetkileri kullanır. Yetkinin devredilmesi ile birlikte yönetim kurulunun devredilen yetkiler bakımından görevsizleşmesi ve yetkisizleşmesi gündeme gelir¹⁵. Yönetim kurulunun yetkiyi devretmeksizin yetki vermesi durumunda ise ilgili yetki, yetkiyi devreden yönetim kurulundan çıkmaz ve ayrıca bir kişiye daha bu yetkinin kullanılması için imkân verilmiş olur¹⁶.

Tekinalp'e göre, yönetim yetkisinin kısmen devri ile münferit işlemler için yönetim konusunda yetki verilmesi farklı kavramlardır. Tekinalp bu konuda şirketin bir banka kredisi işlemi ile ilgili verilen münferit bir yetki örneğini vermiş ve bu durumun yetkinin kısmi devri olmadığını yalnızca münferit bir işlem için yetki verilmesi olduğunu ifade etmiştir¹⁷. Büyükatak ise Tekinalp'in bu görüşüne katılmamış ve tek bir işlem için dahi yönetim yetkisi verilse, bunun yine yönetim yetkisinin kısmi devri anlamına geleceğini savunmuştur¹⁸.

Kanaatimizce, münferit tek bir işlem için yetki verilmesinin, yönetimin kısmi devri olarak mı yoksa yönetim yetkisi verilmesi olarak mı kabul edileceğinin belirlenmesi için yetki devri kavramının tanımının gözden geçirilmesi gerekmektedir. Yönetim yetkisinin devri halinde, yönetim kurulunun devredilen yetkiler bakımından görevsizleşmesi söz konusu olduğundan yönetim yetkisinin kısmi olarak da devredilmesi durumunda bu yetkiyi devreden üyeler bu yetkiler bakımından yetkisiz hale gelirler. Bununla birlikte yönetim kurulunun, münferit belli bir işlem için, yönetim yetkisini iç yönerge kapsamında kısmen kalıcı olarak

---

¹⁵ Beşir Fatih Doğan, Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011, s. 116; Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020, s. 259.

¹⁶ Mustafa Çalışkan, Yargıtay Kararları Işığında Anonim Şirkette Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Programı, 2022, s. 47.

¹⁷ Tekinalp, 2020, s. 259.

¹⁸ Aytuğ Büyükatak, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri ve Sınırlandırılması, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul 2019, s. 82.

devretme iradesi olmaksızın örneğin şirketin çalışanlarına yönetim kurulu kararıyla yetki vermesi mümkün olabilir. Örneğin, şirket yönetim kurulunun bir şirketin devralınması ile ilgili devir sözleşmesini akdetmesi konusunda yönetim kurulu üyelerinden bir kısmının yetkili olacağı yönünde bir yönetim kurulu kararı alması mümkün olabilir. Bu durumda yetkilendirilen kişilere bir yetki devri yapılmış olmayacaktır.

Temsil yetkisi açısından ise temsil yetkisinin devredilmesi ile ticari temsilcilere temsil yetkisi verilmesi kavramları birbirinden farklı kavramlardır. TTK m. 370/2 uyarınca yönetim kurulu, temsil yetkisini yönetim kurulu üyelerinden bir veya birkaçına ya da yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere devredebilir. Ancak temsil yetkisinin, yönetim kurulu üyesi olmayan, üçüncü kişilere tamamen devrine izin verilmemiştir. TTK'nın emredici hükmü uyarınca, temsil yetkisi devredilse dahi yönetim kurulu üyelerinden en az bir tanesinin temsil yetkisine sahip olması şarttır. Söz konusu hükümlerle kanun koyucu, şirketin dışarıya karşı temsilinin tamamen üçüncü kişilerin eline bırakılmasının önüne geçmek istemiştir¹⁹. Yönetim yetkisinin konu itibarıyla kısmen devredilebilir olmasının aksine, temsil yetkisinin konu itibarıyla bölünerek kısmen devredilmesi mümkün değildir ve bu şekilde bir devir iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir²⁰.

Temsil yetkisinin devri durumunda, kendisine temsil yetkisi devredilmemiş olan yönetim kurulu üyelerinin temsil konusunda yetkisizleşmesi söz konusu olur. Bunun sonucunda kendisine temsil yetkisi devredilmemiş olan yönetim kurulu üyeleri temsil yetkisini kullanamaz. Temsil yetkisi devredilmeksizin, temsile yetkili ticari vekil atanması durumunda ise yönetim kurulu üyeleri temsil yetkisine sahip olmaya devam eder. Temsil yetkisi olmayan yönetim kurulu üyelerine ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlara TTK'nın 317/7. maddesi çerçevesinde sınırlı temsil yetkisi verilebilmektedir. Bu şekilde yetki verilen ticari temsilcilerin yetkileri iç yönergede belirlenir. Ayrıca yönetim kurulu TTK m. 368 çerçevesinde temsile

---

¹⁹ Bu hususta tartışmalar için bkz. Üçüncü Bölüm-IV-B.

²⁰ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 629.

yetkili ticari temsilci ve ticari vekil de atayabilir. Ek olarak doktrinde, TTK m. 317/7 çerçevesinde temsil yetki verilmesi haricinde, düzenlenecek vekaletnameler aracılığıyla da temsil yetkisi verilebileceği kabul edilmektedir²¹.

B. Yönetim Yetkisi Devredilen Murahhas Müdürlerin Diğer Müdürlerden Farkı

Anonim şirketlerde murahhas müdürler haricinde yönetim kurulunun icrai faaliyetleri gerçekleştirmeleri için atadıkları müdürler de bulunmaktadır. Bu müdürler, kendilerine TTK m. 367 çerçevesinde yönetim yetkisi devredilmiş olan murahhas müdürlerden farklılık gösterirler²². Yönetim kurulu, TTK m. 368 çerçevesinde ticari mümessil veya ticari vekil niteliğindeki müdürleri atayabilir. Bu şekilde atanan müdürler ile kendilerine yönetim yetkisi devredilmiş olan murahhas müdürlerin sahip oldukları yetkiler ve fonksiyonlar farklıdır²³. Murahhas müdürler sahip oldukları yönetim yetkisi ile şirketin yönetilmesi ile ilgili karar alırlar ve aldıkları kararları uygulayabilirler. Müdürler ise kural olarak yönetim yetkisine sahip değildirler, sadece yöneticilerin karar aldıkları konuların icra edilmesi ile görevlidirler. Murahhas müdürler ile müdürlerin atanma şekilleri de birbirlerinden farklıdır. Murahhas müdürlerin atanması için esas sözleşmede yönetim yetkisinin devrine imkân veren hüküm olması ve iç yönerge kapsamında bu atanmanın yapılması gerekir. Müdürlerin atanması için ise şirket esas sözleşmesinde atamaya imkân veren bir hükmün mevcut olması zorunlu değildir²⁴.

Yönetim yetkisi veya temsil yetkisi devredilmiş kişi, yönetim kurulu üyesi olmaması halinde murahhas müdür olarak anılır, dolayısıyla murahhas müdürler

---

²¹ Veliye Yanlı/ Gül Okutan Nilsson, Anonim Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 4, 2014, s. 35.

²² Necla Akdağ Güney, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Genişletilip Güncellenmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 175.

²³ Kayar, 2018, s. 450-451.

²⁴ Doğan, 2011, s. 231. Aynı yönde bkz. Himmet Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 93-94.

yönetim kurulu üyesi değildirler. Müdürler ise yönetim kurulu üyelerinden veya örneğin şirket ile arasında hizmet sözleşmesi olan üçüncü kişiler arasından da seçilebilirler²⁵.

C. Temsil Yetkisinin Devri ile Sınırlı Temsil Yetkisi Verilmesinin Farkı

TTK'da temsil yetkisinin devredilmesi ile temsil yetkisinin sınırlandırılması farklı kavramlar olarak düzenlenmiştir. Temsil yetkisi, yetkinin devrine ilişkin bir düzenleme yapılmadığı sürece kural olarak çift imza ile kullanılacak şekilde yönetim kuruluna aittir. Ancak yönetim kurulu TTK'nın 370/2. maddesine göre alacağı kararla temsil yetkisini yönetim kurulu üyelerinden sadece bir bölümüne ya da üçüncü kişilere devredebilir. Temsil yetkisinin devredilmesi durumunda da en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması zorunludur.

Özellikle büyük şirketlerde şirketin yoğun çalışma temposu ve işlem sayısının fazlalığı nedeniyle yönetim kurulu, şirketin temsili için gerekli işlemleri yapma konusunda her zaman pratik ve hızlı hareket edemeyebilecektir. Bu sebeple temsil yetkisinin üyelerden bir kısmına veya üçüncü kişilere devredilmesi ve böylece günlük hızlı şekilde yapılacak olan hukuki işlemlerin, temsil yetkisini haiz bir veya birkaç kişi aracılığıyla daha pratik şekilde yapılmasının sağlanması temsil yetkisinin devredilmesindeki temel amaçlardandır. TTK'da temsil yetkisinin hangi koşullarda, kimlere devredilebileceği detaylı olarak düzenlenmiştir. Temsil yetkisinin devrine ilişkin koşulların detayları çalışmamızın üçüncü bölümünde incelenmiştir.

TTK'nın 371/7. maddesinde ise sınırlı temsil yetkisi verilmesi düzenlenmiştir. İlgili maddede temsil yetkilerinin devri değil sınırlı temsil yetkisi verilmesinin esasları belirlenmiştir. Yönetim yetkisinin kısmen devri mümkünken ve örneğin sadece ithalat konularıyla ilgili karar alınması için bir kişiye yönetim yetkisinin

---

²⁵ Doğan, 2011, s. 231.

devredilmesi mümkünken, temsil yetkisinin kısmi olarak sadece belli konular bakımından devrine izin verilmemiştir. Bununla birlikte TTK m. 371/7 çerçevesinde anonim şirketler, temsil yetkisi verilmemiş olan yönetim kurulu üyelerini veya şirketle arasında hizmet sözleşmesi olan kişileri konu veya miktar yönünden sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilirler. TTK m. 371/7 hükmü, TTK m. 371/3 hükmünün kapsamında kalan kişilerin yetkisinin sınırlandırılması bakımından bir değişiklik yaratmamıştır. Kanunen temsil yetkisine sahip olan yönetim kurulu üyeleri ile TTK m. 370/2 çerçevesinde kendisine temsil yetkisi devredilen murahhas üye ve müdürler, sadece birlikte imza şeklinde veya yetkilerin merkez ya da şube işlerine özgülenmesi suretiyle sınırlandırılabilir²⁶.

---

²⁶ Ezgi Korkmaz, Anonim Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini ve Sorumluluk, 2. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2020, s. 74.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNETİM YETKİSİ VE DEVRİ

I. YÖNETİM YETKİSİ VE YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ

A. Genel Olarak Yönetim Yetkisi

Anonim şirketlerde yönetim yetkisi, yönetim kurulunun en önemli yetkilerden bir tanesidir. Şirketlerin başarılı şekilde faaliyetlerine devam etmeleri ve büyüebilmeleri için yönetim organizasyonunun etkin şekilde yapılması önem taşır.

Yönetim yetkisinin tanımlanmasında doktrinde bazı temel ayrımlar bulunmaktadır. Bu ayrımlardan ilkinde; şirketin yönetimi denildiğinde, geniş anlamda yönetim ve dar anlamda yönetim olarak iki ayrı kavram incelenmektedir. Geniş anlamda yönetim ve dar anlamda yönetim yetkisini birbirinden ayıran temel unsur, temsil yetkisinin yönetim kavramının kapsamına dahil edilip edilmemesidir. Şirketin geniş anlamda yönetimi, dış ilişkide ortaya çıkan temsil yetkisini de içinde barındıran şekilde, şirketin işlerinin ve işlemlerinin yürütülmesi ve şirketle pay sahipleri arasında olan ilişkileri düzenleyen tüm yetkileri kapsamaktadır²⁷. Bu tanımlamada geniş anlamda yönetim kavramına temsil yetkisinin de dahil olduğu kabul edildiğinden, alınan kararların dış ilişkide icra edilmesi de yönetim kapsamında kalmaktadır. Dar anlamda yönetim kavramı ise temsil yetkisini dışlayarak sadece şirketin iç ilişkide yönetim kurulu tarafından yönetilmesi, gerekli kararların alınmasını ifade eden bir kavramdır²⁸.

---

²⁷ Hasan Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 8. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s. 406 (“Şirketler Hukuku Genel Esaslar”). Kırcı da temsil yetkisinin geniş anlamda yönetim kavramının kapsamında kaldığını ifade etmiştir. Bkz. Kırcı (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 527-528.

²⁸ Ersin Çamoğlu (Reha Poroy/Ünal Tekinalp), Ortaklıklar Hukuku I, Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 15. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021, s. 62-63. Aynı yönde bkz. Nurdan Gürgen, Anonim Şirketlerde Yönetimin Devri, Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019, s. 6.

Yönetim yetkisi tanımında bir diğer ayırım ise yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri göz önünde tutularak yapılmaktadır. Bu doğrultuda Altay'a göre, geniş anlamda yönetim hem devredilebilen yetkileri hem de devredilemeyen yetkileri kapsarken dar anlamda yönetim ise yönetim kurulunun sadece üçüncü kişilere devredilebilir nitelikteki yönetim yetkilerini kapsar²⁹.

Yönetim yetkisi kavramının açıklanmasında doktrinde yapılan bir diğer ayırmada; yönetim kavramının ilk anlamının görev ve yetkiyi yani yönetim işlevini işaret ettiği, diğer anlamının ise yönetim işlevini yerine getiren kişileri, kurulu veya örgütü işaret ettiği kabul edilmektedir³⁰. Tekinalp de benzer şekilde yönetimin iki anlamının olduğu görüşündedir. Tekinalp'e göre de yönetimin birinci anlamı yönetim organına verilen yönetme görevini ifade ederken, ikinci anlamı ise yönetim işlevini ifa eden örgütün adı anlamına gelmektedir³¹.

TTK'da yer alan yönetim ifadesi ile geniş anlamda yönetimin mi yoksa dar anlamda yönetimin mi kastedildiği yönetim ve temsilin devrine ilişkin TTK'da yer alan hükümlerin yorumlanması bakımından da önem taşımaktadır.

Doktrinde Cencki, TTK'da yer alan hükümlerde yönetim kavramının geniş anlamda yönetimi ifade ettiğini ve temsil yetkisini de kapsadığı görüşündedir. Cencki, bu görüşü çerçevesinde yönetimin devrini düzenleyen TTK m. 367'nin temsil yetkisinin devri bakımından da uygulanacak bir hüküm olduğu kanaatindedir³².

Pulaşlı ise bu görüşe karşı çıkmış ve TTK m. 367'nin sadece yönetimin devrine ilişkin bir hüküm olduğunu ve TTK'da yönetimin ve temsilin devrinin farklı

---

²⁹ Altay, 2011, s. 94.

³⁰ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 528.

³¹ Tekinalp, 2020, s. 243 vd.

³² Esra Cencki, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2018, s. 25-26 ("Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri").

hükümlerde, birbirinden ayrı olarak düzenlendiğini belirtmiştir³³. Biz de Pulaşlı'nın görüşüne katılıyoruz. Zira 367. maddenin gerekçesinde; yönetimin kısmen veya tamamen devrine imkân verilmiş olduğu, yönetim yetkisinin devrinin prensip olarak temsil yetkisinin devrini içermediği, bu nedenle temsil yetkisinin m. 370 uyarınca ayrıca veya aynı işlemde açıkça belirtilerek devrinin gerekli olduğu açıklanmıştır³⁴. Maddenin gerekçesindeki bu açıklamaların yanı sıra TTK'da yönetimin devri ve temsilin devri de birbirinden bağımsız olarak düzenlenmiştir. Dolayısıyla kanaatimizce TTK m. 367'deki düzenlemenin geniş anlamda yönetime ilişkin değil dar anlamda yönetime ilişkin olduğu ve temsil yetkisini kapsamadığı açıktır.

Anonim şirketin konu ve amacı doğrultusunda işlemlerin yapılmasına ilişkin kararların alınması, muhasebe politikalarının belirlenmesi, şirkette çalıştırılacak personellerin belirlenmesi gibi konular, şirketin yönetimi kapsamında kalan konulardandır³⁵.

B. Genel Olarak Yönetim Yetkisinin Devri

Yetki devri, “*organa özgü görev ve yetkilerin organ olarak kullanılmak üzere bir veya daha fazla kişiye (delegeye) aktarılması*”³⁶.

TTK m. 365 uyarınca kural olarak anonim şirketler, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil edilir ancak istisnai hükümler saklıdır. Anonim şirketlerde yönetim yetkisinin yönetim kuruluna ait olması kuralının en önemli istisnalarından bir tanesi yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesi halidir. Yönetim kurulu, TTK'nın 367. maddesinde belirtilen koşullara uygun şekilde yönetim yetkisini, yönetim kurulu üyelerinden bir kısmına veya yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü

---

³³ Hasan Pulaşlı, Anonim Şirketlerde Temsil Şekli, Özel Temsil Halleri ve Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 36 S. 2, 2020, s. 16.

³⁴ Bkz. TTK Gerekçe m.367.

³⁵ Altay, 2011, s. 97.

³⁶ Cenkci, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 2018, s. 30.

kişilere devredebilir. Kendisine yönetim yetkisi devredilen kişi yönetim kurulu üyesi ise Murahhas üye, yönetim kurulu üyesi değil ise Murahhas müdür olarak anılır³⁷. Özellikle büyük şirketlerde yönetimin profesyonel yöneticilere bırakılması amacıyla uygulamada yönetim yetkisinin devri sıkça tercih edilmektedir. Yönetim yetkisinin yönetim kuruluna ait olması kuralının belirli koşullarda meydana gelen ikinci istisnası ise şirketin tasfiyeye girmesi halinde karşımıza çıkar. TTK m. 536 uyarınca esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrıca tasfiye memuru tayin edilmemişse tasfiye işlerini yönetim kurulu yürütür. Buna göre şirket ayrıca bir tasfiye memuru tayin ederse, tasfiye memuru tasfiye aşamasında şirketi idare ve temsil eder ve tüm tasfiye işlemlerini yürütür. Bu minvalde tasfiyeye giren anonim şirketlerde tasfiyeye ilişkin olarak yönetim ve temsil yetkisini tasfiye memuru kullanır. Tasfiye aşamasında genel kurul ve yönetim kurulunun mevcudiyeti de devam eder ancak bu organlara ait görev ve yetkiler niteliği gereği tasfiye memurlarınca yapılamayan işlemlere özgülenir³⁸.

TTK m. 367'ye göre, yönetim kurulu tarafından yönetim yetkisinin devredilebilmesi için ilk koşul, bu devre imkân veren maddenin şirketin esas sözleşmesinde bulunmasıdır. Yönetim yetkisinin devredilmesi için esas sözleşmede yetki devrine imkân veren bu hükme dayanarak düzenlenecek iç yönergenin kabul edilmesi gerekmektedir.

TTK ile yetki devri bakımından 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda ("ETTK") olmayan yeni ve önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bu yeniliklerden bir tanesi, yönetim yetkisinin ve temsil yetkisinin devrine ilişkin hükümlerin birbirinden ayrılmasıdır. Yönetimin devri TTK m. 367'de düzenlenmişken temsilin devri ise TTK m. 370/2'de düzenlenmiştir. Bunun anlamı, yönetim kurulunun tercihinin göre sadece yönetimi ya da sadece temsili devredebilecek olmasıdır. Ayrıca yönetim yetkisinin devredilmiş olmasından temsil yetkisinin de devredildiği sonucu

---

³⁷ Murahhas sıfatıyla ilgili tartışmalar için bkz. İkinci Bölüm-II-A.

³⁸ Oruç Hami Şener, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Gözden Geçirilmiş 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022, s. 647.

çıkartılamaz ve yönetim kurulunun temsil yetkisini de devretme iradesi varsa temsil yetkisini ayrıca devretmesi gerekir³⁹.

Yönetim yetkisi gerekli koşulların sağlanmasıyla kısmen veya tamamen devredilebilir. Yönetim kurulunun yönetim yetkisinin tamamını devretmesi, devredilemez görev ve yetkileri haricindeki yönetime ilişkin tüm yetkilerini devretmesi anlamına gelmektedir. Yönetim yetkisinin tamamen devri durumunda dahi kendisine yönetim yetkisi devredilmemiş olan üyelerin, yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden olan yönetimle görevli kişilerin gözetimini yürütme görev ve yetkisi devam eder⁴⁰.

Yönetim yetkisinin kısmi devrinde ise yönetim kurulu devredilebilir yetkilerinin tamamını değil sadece bir bölümünü devretmektedir⁴¹. Örneğin bir ilaç şirketinde yönetim kurulunun iç yönergede yapacağı düzenleme ile sadece ilaç satışı ile ilgili ihalelerin yönetimi hakkındaki yetkisini bu hususta profesyonel olan yönetim kurulu üyelerine veya üye olmayan üçüncü kişilere devretmesi durumunda burada kısmi bir devirden bahsedilecektir.

Yönetim yetkisinin sadece üyeler arasında paylaşılması da mümkündür. Yönetim yetkisinin yönetim kurulu üyeleri arasında bölünmesi için de şirketin esas sözleşmesinde buna imkân veren bir madde bulunması ve iç yönerge kapsamında paylaşılma yapılması gerekmektedir. Esasında yönetim yetkisinin bölünmesi, yani yönetim kurulu üyeleri arasında paylaşılması da yönetim yetkisinin devrinin bir türüdür⁴². Yönetim yetkisi üçüncü kişilere devredilebileceği gibi yönetim kurulu

---

³⁹ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 593-594; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 407 vd.; Yavuz Selim Günay, Anonim Şirketlerin Temsili, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2018, s. 8.

⁴⁰ Altay, 2011, s. 98.

⁴¹ Bahtiyar, s. 196.

⁴² Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 83. Karşı görüş için bkz. Nurgün Ceylan, Anonim Şirketlerde Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devrinin Anlamı, Sonuçları ve TTK m. 371 f.7 ile Karşılaştırılması, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, C. 2, S. 1, 2015, s. 25. Ceylan, yönetim yetkisinin devredilmesi ile bölünmesi arasında farklılıklar olduğu, yetkinin bölünmesi durumunda devralanın bağımsız şekilde hareket edemeyeceği görüşündedir.

üyelerinden bir veya birkaçına da devredilebilir. Şirketlerin özellikle profesyonel şekilde yönetilmesi amacıyla yönetim yetkisini paylaşırma yolunun tercih edildiği söylenebilir. Böylece finans konuları, ithalat ihracat gibi ticari konular birbirinden ayrılabilen ve bu konulardaki uzman yönetim kurulu üyeleri arasında paylaşılabilir. Şirketin yönetim kurulunda olmayan üçüncü kişilere yönetim yetkisi vermek istemeyen özellikle aile şirketleri gibi nispeten daha küçük olan şirketler yönetim yetkisini üçüncü kişilere devretmek yerine, yönetim kurulu üyeleri arasında bölmeyi tercih edebilirler. Yönetim yetkisinin bölünmesi durumunda da kendisine ilgili konuda yetki verilmemiş olan yönetim kurulu üyesi, diğer üyenin yetki alanına girerek bu konuda karar veremeyecektir⁴³. Hem yönetim yetkisinin üçüncü kişilere devredilmesi hem de yönetim kurulu üyeleri arasında bölünmesi durumunda esas sorumluluk yönetim yetkisini kullananlara ait olacaktır fakat yönetim kurulunun üst gözetim görevi bakidir⁴⁴.

II. YÖNETİMİN DEVREDİLEBİLECEĞİ KİŞİLER

Yönetim kurulu, yönetim yetkisini yönetim kurulu üyesi olan kişilere devretmek yerine üye olmayan üçüncü kişilere de devredebilir. Yönetim yetkisinin devredileceği kişinin şirkette pay sahibi olması da şart değildir. Yine yönetim yetkisinin devredileceği kişinin gerçek kişi olması yönünde bir şart da aranmamaktadır. Gerçek kişilerin yanı sıra tüzel kişilere de yönetim yetkisinin devredilmesi mümkündür⁴⁵. Ayrıca doktrinde fiili organ veya olgu organ olarak adlandırılan bir grup da bulunmaktadır. Uygulamada, şirketin yönetim kurulu tarafından alınmış bir yönetim kurulu kararıyla resmi olarak yönetim yetkisinin devredildiği kişi olarak seçilmiş olmamasına rağmen, fiiliyatta şirket organlarının aldıkları kararı doğrudan veya dolaylı şekilde etkileyen ve bu şekilde şirketi fiilen

---

⁴³ Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 84.

⁴⁴ Çamoğlu, 2010, s. 65.

⁴⁵ Necla Akdağ Güney, Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Genişletilip Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016, s. 89; Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 596.

yönettiği kabul edilen kişiler de mevcuttur ve bu kişiler fiili organ veya olgu organ olarak adlandırılırlar⁴⁶.

Esasında yönetim yetkisi yönetim kurulu üyelerine de devredilse üye konumunda bulunmayan üçüncü kişilere de devredilse her iki halde de yönetim yetkisi devredilmiş olan kişiler, devredilen yetkiler bakımından aynı yetkilere ve organ vasfına sahip olurlar. Burada fark yaratan durum, yönetim yetkisi devredilmiş olan yönetim kurulu üyeleri diğer yandan yönetim kurulu üyesi olmalarından kaynaklanan üyelik görevlerine de sahip olurlarken yetki devri yapılmış üçüncü kişiler yönetim kurulu üyesi olmadıkları için bu yetkilere sahip olmayacaklardır⁴⁷.

Buna göre yönetim kurulunun düzenlenecek iç yönerge çerçevesinde yönetim yetkilerini devredebileceği kişiler üç grup olarak incelenebilir.

A. Yönetim Kurulu Üyeleri

TTK m. 367 kapsamında yönetim yetkisi devredilebilecek ilk grup yönetim kurulu üyeleridir. Birden fazla kişiden oluşan yönetim kurulu, yönetim yetkisini kısmen veya tamamen üyelerden bir tanesine veya birkaçına devredebilir. Yönetim kurulu üyelerinin kaçına yönetim yetkisinin devredileceği ve hangi üyeye hangi konularda yönetim yetkisinin devredileceği şirketin ihtiyaçlarına göre ve yönetim kurulunun takdirine göre belirlenebilir⁴⁸. Şirket yönetim kurulu takdirine göre, yönetim yetkisinin tamamını tek bir murahhas üyeye veya farklı murahhas üyelere devredebilir.

---

⁴⁶ Mehmet Helvacı, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu, 2. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2001, s. 9; Ülkü Ay Kaplan, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017, s. 63; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 439.

⁴⁷ Elif Yalçın Sırakaya, Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri Bağlamında Yönetim Kurulunun Üst Gözetim Yükümlülüğü, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 2, 2020, s. 206.

⁴⁸ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 596.

Kendisine yönetim yetkisi devredilen yönetim kurulu üyelerinin murahhas üye olarak adlandırılıp adlandırılmayacağı konusunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Tekinalp'e göre, murahhas kavramı sadece kendisine temsil ve yönetim yetkisi devredilmiş olan kişiler için kullanılabilir ve temsil yetkisi devredilmeksizin sadece yönetim yetkisinin devredildiği kişiler için murahhas üye veya murahhas müdür kavramı kullanılması uygun değildir. Tekinalp bu görüşünü TTK m. 370/2'de temsil yetkisinin devredileceği kişiler murahhas üye veya murahhas müdür olarak adlandırılırken, yönetim yetkisinin devri ile ilgili olan TTK'nın 367. maddesinde yönetim yetkisinin devredilebileceği kişiler bakımından murahhas sıfatı kullanılmamasına dayandırmaktadır⁴⁹. Benzer şekilde Şener de murahhas sıfatının TTK m. 370/2'de temsil yetkisine sahip olmaya bağlandığı, bu sebeple sadece yönetim yetkisi devredilmiş olan kişilerin murahhas sıfatına sahip olmayacağı görüşündedir⁵⁰. Kırcı da TTK m. 370/2 uyarınca temsil yetkisi devredilmiş olan kişilerin murahhas olarak isimlendirileceği görüşündedir⁵¹.

Altay, Doğan ve Kök'e göre ise kendisine sadece yönetim yetkisi devredilmiş olan yönetim kurulu üyelerine de murahhas üye, kendisine yönetim yetkisi devredilmiş, yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere ise murahhas müdür denilmelidir⁵². Benzer şekilde Akdağ Güney ve Koç da yönetim yetkisi devredilmiş olanların da murahhas olarak nitelendirilebileceği görüşündedirler⁵³.

Murahhas kelime anlamı olarak "*bir kurul adına bir işi sonuna ulaştırmak için yetkilendirilmiş kişi*" anlamına gelmektedir⁵⁴. Dolayısıyla, kelime anlamı olarak incelendiğinde temsil için yetkilendirilmiş kişiler murahhas olarak

---

⁴⁹ Tekinalp, 2020, s. 261. Aynı yönde bkz. Bünyamin Gürpınar/Faruk Celep, Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri Bağlamında Yöneticinin Özen Borcunun Rekabet ve Temsil Sorunu ile İlişkisi, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 1, 2015, s. 15.

⁵⁰ Şener, 2022, s. 372.

⁵¹ Kırcı (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 595.

⁵² Altay, 2011, s. 77-78, Doğan, 2011, s. 67; İsmail Kök, Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Bölünmesi ve Birakılması, Legal Hukuk Dergisi, C. 13, S. 153, 2015, s. 158.

⁵³ Akdağ Güney, 2016, s. 82; Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 92.

⁵⁴ M. Nihat Özön, Osmanlıca Türkçe Sözlük, Ankara 1971, s. 525, 786 (Naklen: Doğan, 2011, s. 67).

adlandırılabilceği gibi yönetim için yetkilendirilmiş kişilerin de murahhas olarak adlandırılması mümkündür⁵⁵. Biz, murahhas olarak nitelendirmenin temelinde yönetim kuruluna özgü bir yetkinin yönetim kurulunun yetki alanından çıkartılarak ilgili kişiye verilmesinin yer aldığı düşüncesindeyiz⁵⁶. Dolayısıyla TTK m. 367’de murahhas sıfatının kullanılmamış olmasının kanun koyucu tarafından yönetim yetkisi devredilmiş olan kişilerin murahhas olarak nitelendirilmesinin önüne geçmek için yapılmış bilinçli bir tercih olmadığı kanaatindeyiz. Nitekim 2018 tarihli bir Yargıtay kararında da kendisine yönetim yetkisi devredilmiş olan kişinin murahhas olarak adlandırılmasına karşı çıkan bir açıklama yapılmadığı görülmektedir⁵⁷. Bu sebeple kendisine temsil yetkisi devredilmiş olan kişilerin murahhas sıfatını haiz olmasının yanı sıra kendisine yönetim yetkisi devredilmiş olan kişilerin de murahhas olarak nitelendirilebileceği görüşündeyiz. Bu kapsamda çalışmamızda yönetim yetkisi devredilmiş olan yönetim kurulu üyelerini murahhas üye, kendisine yönetim yetkisi devredilmiş yönetim kurulu üyesi bulunmayan kişileri ise murahhas müdür olarak adlandırmayı tercih ettik.

TTK’da yönetim kurulunun devri mümkün olan tüm yetkilerini tamamıyla devredip bu kapsamdaki hususlar bakımından gözetim organı olarak çalışabileceği bir sistem kabul edilmiştir. Bu sisteme göre yönetim kurulu devredilebilir nitelikte olan tüm yönetim yetkilerini yönetim kurulu üyelerinden bir bölümüne veya üçüncü kişilere devrederek gözetim organı olarak hareket edebilir⁵⁸. Devredilebilir yönetim yetkilerinin tamamen üçüncü kişilere devredilmesi neticesinde yönetim kurulu, yürütme yetkisine sahip olmayan ve tamamıyla gözetim organı olarak hareket eden bir kurul haline gelebilir. Bu şekilde bir yetki devri yapılması halinde, Almanya’da

---

⁵⁵ Doğan, 2011, s. 67.

⁵⁶ Altay, 2011, s. 78.

⁵⁷ Yargıtay 11. HD’nin 25.06.2018 tarihli ve 2018/2221 E. ve 2018/4744 K. sayılı kararında “müvekkil ile davalı arasında murahhas müdür olarak şirketin sevk ve idaresi konusunda sözleşme imzalandığı...” şeklindeki açıklamaya yer verilmiştir.

⁵⁸ Gülçin Çam, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Yönetim Yetkisi ve Yetki Devri, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 2, 2017, s. 524; Ercüment Erdem, Türk Ticaret Kanunu ile İlgili Makaleler (2009-2016), 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2017, s. 396.

uygulanan, şirketin yönetiminin ve gözetiminin ayrı yürütülmesini ve kuvvetler ayrılığı ilkesini esas alan dualist sisteme benzer bir sistem meydana gelmektedir⁵⁹.

Yönetim yetkisinin tamamen murahhas müdürlere devredilebilmesi ve yönetim kurulunun bir gözetim organı olarak hareket etmesi mümkün olduğu için bu durumun, şirketlerin uzman yöneticiler tarafından yönetilmesine imkân sağladığı kabul edilmektedir⁶⁰.

Yönetim kurulunun devredilebilir nitelikteki tüm yönetim yetkilerini bazı üyelere devretmesi halinde yönetim kurulunda icrada görevli olan üyeler ve icrada görevli olmayan üyeler arasında bir ayırım söz konusu olduğu kabul edilmektedir. Yönetim yetkisi kendisine devredilmiş olan yönetim kurulu üyeleri icracı üye, yönetim yetkisi olmayan üyeler ise icracı olmayan üye konumunda olurlar⁶¹. Şirketin iş ve ilişkilerinin yönetimi ile ilgili kararları almaya icrada görevli olan üyeler devam ederler. İcrada görevli olmayan üyeler ise şirketin günlük işleyişi ile ilgili kararları almazlar fakat yönetim kurulunun devredilemez görevlerinden olan şirketin üst yönetimi ve yönetimle görevlendirilmiş kişilerin üst gözetimine ilişkin yetkilerini kullanırlar⁶². Paslı da icracı olmayan üyelerin şirketin stratejisinin geliştirilmesinde ve yönetim kurulunun gözetim görevinin ifasında görevli olduklarını belirtmiştir⁶³.

Murahhas üyeler ile şirket arasındaki hukuki ilişkinin tespiti bu ikili arasındaki olası hukuki uyuşmazlıklarda uygulanacak kuralların tespiti bakımından önem taşımaktadır. Doktrinde bu hukuki ilişkinin niteliği konusunda farklı görüşler

---

⁵⁹Akdağ Güney, 2016, s. 70 vd., Çamoğlu, 2010 s. 197; Abuzer Kendigelen, Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Güncellenmiş 2. Basıdan 3. (Tıpkı) Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2016, s. 259. Aynı yönde bkz. Ozan Oran, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu İç Yönergesi, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2021, s. 106.

⁶⁰ Erdem, s. 396.

⁶¹ Doğan, 2011 s. 68; Duygu Demirel, Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2017, s. 240; Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 100.

⁶²Doğan, 2011, s. 114; Ay Kaplan, s. 63.

⁶³ Ali Paslı, Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi, 2. Bası, Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, İstanbul 2005, s. 320 vd.

ortaya koyulmuştur. Doğan, murahhas üyelerle anonim şirket arasındaki ilişkide hizmet sözleşmesinin yanı sıra vekalet sözleşmesine ilişkin özelliklerin de bulunması sebebiyle söz konusu ilişkinin sui generis bir ilişki olduğunu savunmaktadır⁶⁴. Arslan, anonim şirket ile murahhas üye arasındaki ilişkinin yönetim yetkisinin murahhas üyeye bırakılmış olması sebebiyle vekalet sözleşmesi ilişkisinden farklı bir ilişki olduğunu belirtmekle birlikte yine de bu ilişkiye vekalet sözleşmesine ilişkin hükümlerin uygulanmasının uygun olacağı kanaatinde⁶⁵. Murahhas üyeler kendilerine yetki devri yapılmasıyla birlikte organ niteliğini haiz olurlar. Murahhas üyeler hem doğrudan organ niteliğine sahip oldukları için hem de kendilerine yönetim yetkisi devredilmiş olan konularda bu yetkileri bağımsız olarak kullanabildikleri için murahhas üyelerle doğrudan şirket tüzel kişiliği arasında bir ilişki kurulduğu söylenebilir⁶⁶. Akdağ Güney, yönetim ve temsil yetkisi devredilen kişilerle şirket arasındaki ilişkiyi hizmet, vekalet veya sui generis olarak adlandırmanın zor olduğunu, bu ilişki bakımından yetki ve görevlerin esas sözleşme, iç yönerge ve kanun ile belirlendiğini bu düzenlemelerde bulunmayan hususlar bakımından ise vekalet veya hizmet sözleşmesinin hükümlerinin uygulanmasının uygun olduğu görüşündedir⁶⁷.

B. Yönetim Kurulu Üyesi Olmayan Üçüncü Kişiler

Anonim şirketlerde yönetim kurulu yönetim yetkisini, yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere de devredebilir. Bu şekilde yetki devredilmiş kişiler murahhas müdürler olarak anılırlar. Yönetim yetkisi, hizmet sözleşmesi aracılığıyla şirkete bağlı olarak çalışan bir kişiye devredilebileceği gibi şirketle arasında hizmet sözleşmesi bulunmayan, uzmanlığı sebebiyle tercih edilecek üçüncü bir kişiye de devredilebilir.

---

⁶⁴ Doğan, 2011 s. 225.

⁶⁵ İbrahim Arslan, Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması, 1. Baskı, Mimoza Yayıncılık, Konya 1994, s. 76.

⁶⁶ Arslan, s. 75; Çamoğlu, s. 195; Doğan, s. 226.

⁶⁷ Akdağ Güney, 2016, s. 133-134.

Anonim şirketlerde yönetim yetkisinin aynı zamanda hem murahhas üyelere hem de murahhas müdürlere devri mümkündür. Bu şekilde bir yönetim yetki devri modeli tercih edilirse, hangi yetkilerin kime devredildiğinin, aynı yetkinin birden fazla kişiye devri söz konusu ise bu yetkilerin ne şekilde kullanılacağına iç yönergede düzenlenmesi gerekmektedir⁶⁸. Her ne kadar kanunun sistematığı çerçevesinde aynı konuda birden fazla murahhas üye veya murahhas müdüre yönetim yetkisinin devri mümkünse de uygulama bakımından bu şekilde bir yetkilendirmenin fikir çatışmaları ve kilitlenmelere yol açabileceği kanaatindeyiz⁶⁹. Bu sebeple aynı konuda farklı murahhas üyelere veya murahhas müdürlere yetki devri yapılacaksa bu kişilerin aynı konuda farklı kanaatlerde olmaları halinde ne şekilde karar alınabileceğinin de iç yönergede açıkça düzenlenmesi, uygulamada yaşanabilecek problemlerin önüne geçilmesi bakımından faydalı olacaktır.

C. Komiteler ve Komisyonlar

Anonim şirketler bakımından komitelerin iki farklı niteliği vardır. Bu komitelerden ilki, anonim şirketlerde yönetim kurulu tarafından TTK m. 366/2'de belirtilen amaçlarla kurulan komitelerdir. TTK m. 366/2 uyarınca; yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir. TTK m. 366/2 uyarınca kurulabilecek olan bu komiteler ve komisyonlar şirketin iç işleriyle ilgili görevlerle ilgili kurulurlar ve şirketin üçüncü kişilere karşı temsili ile ilgili görevleri bulunmamaktadır⁷⁰. Bu komite ve komisyonlar yönetim kurulu üyelerinden veya yönetim kurulu üyesi olmayan kişilerden oluşturulabilir. Bu nitelikteki komite ve komisyonlara yönetim yetkisinin devredilmesi söz konusu olmadığından, komite ve komisyonların kurulması için şirketin esas sözleşmesinde bu hususta bir

---

⁶⁸ Doğan, 2011 s. 224.

⁶⁹ Altay, 2011, s. 89-90.

⁷⁰ Mehmet Ali Aksoy, Türk Kurumsal Yönetim Düzenlemeleri Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 1-2, 2013, s. 65.

maddenin mevcut olması veya şirketin iç yönerge kabul etmesi zorunlu değildir⁷¹. TTK m. 366/2 kapsamında kurulan komite ve komisyonlara yönetim yetkisi devredilmediği için bu komite ve komisyonların kurulması yönetim kurulunun yetki devrine bağlı olarak sorumsuzlaşması anlamında bir etki doğurmaz⁷². Bununla birlikte yönetim kurulunun yönetim yetkisini üyelere birkaçına veya üçüncü kişilere devretmesi halinde, TTK m. 366/2 çerçevesinde rapor almak için komite ve komisyon kurulması gözetim yükümlülüğünün yerine getirilmesi açısından faydalı olacaktır.

TTK'nın 366/2. maddesi çerçevesinde komite ve komisyonların kurulması özellikle kurumsal yönetim ilkeleri ile ilişkilendirilmektedir. Kurumsal yönetim ilkelerine uyum sağlanabilmesi için komite ve komisyonların kurulması bir gereklilik olarak kabul edilebilecektir. Komite ve komisyonların özellikle uzmanlık gerektiren konularda çalışması ve uzman ve bağımsız üyelere oluşması sebepleriyle yönetim kurulunun daha objektif kararlar almasına fayda sağladığı ve bu anlamda kurumsal yönetim ilkelerine uyum sağlanmasına katkı sağlayacağı rahatlıkla söylenebilecektir⁷³. Ayrıca Kurumsal Yönetim Tebliği'nde denetimden sorumlu komite, riskin erken saptanması komitesi, kurumsal yönetim komitesi, aday gösterme komitesi ve ücret komitesi kurulması zorunlu olan komiteler olarak düzenlenmiştir.

Yönetim kurulunun kurabileceği diğer komite ve komisyonlar ise yönetim yetkisinin devredileceği kişilerden oluşan ve çalışmamızın kapsamında kalan komite ve komisyonlardır. Yönetim kurulu yönetim yetkisini tek tek murahhaslara devredebileceği gibi murahhas üye ve murahhas müdürlerden oluşan komite ve komisyonlara da devredebilir. Komite ve komisyonlara bu şekilde bir yönetim yetkisi devredilmesi halinde komite ve komisyonu oluşturan üyeler yönetim yetkisini münferiden değil kural olarak birlikte kurul olarak kullanırlar. Komite ve

---

⁷¹ Altay, 2011, s. 67.

⁷² Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 382.

⁷³ Evin Emine Demir, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016, s. 75.

komisyonlara yönetim yetkisi devredilmesi durumunda bu yetkilerin nasıl kullanılacağı konusu iç yönergede düzenlenerek netleştirilebilecektir⁷⁴.

III. YÖNETİM YETKİLERİNİN DEVRİNİN ŞARTLARI

TTK m. 367 kapsamında yönetim yetkisinin devredilmiş olması, temsil yetkisinin de devredildiği sonucunu doğurmaz⁷⁵.

Bu sebeple yönetim yetkisi ve temsil yetkisi birbirinden ayrı ayrı devredilmesi gereken yetkililerdir. Yönetim yetkisinin devri için aranan şartlar, şekli şartlar ve maddi şartlar olarak iki temel ana başlığa ayrılmaktadır.

A. Şekli Şartlar

1. Esas Sözleşmede Yetki Devrine İlişkin Hükmün Olması

Anonim şirketlerde yönetim kurulunun TTK m. 367 uyarınca yönetim yetkisini devredebilmesi için şirketin esas sözleşmesinde yetki devrine imkân veren hükmün yer alması koşulu aranmaktadır. Esas sözleşmede yer alacak hükmün yönetim kuruluna yönetim yetkisinin devri konusunda yetki verildiğini açık şekilde ortaya koyması gerekir. TTK sisteminde yönetim yetkisinin devredilmesi ve temsil yetkisinin devredilmesi ayrılmıştır ve yönetimin devredilmesi temsil yetkisinin de devrini içermemektedir⁷⁶. Bu kapsamda yönetim yetkisinin devrine ilişkin esas sözleşme hükmü temsil yetkisinin devredilmesi için yeterli olmayacaktır ve temsil yetkisinin de devredilmesi arzu ediliyorsa bu konunun da esas sözleşmede ayrıca düzenlenmesi gerekir⁷⁷. Esas sözleşme ile yönetim yetkisinin devredilmesi yetkisi

---

⁷⁴ Doğan, 2011, s. 235.

⁷⁵ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 594; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 407; Günay, s. 8.

⁷⁶ Altay, 2011, s. 164-165; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 600.

⁷⁷ Aksi yöndeki görüşler için bkz. Üçüncü Bölüm-III-A.

ancak yönetim kuruluna verilebilir. Genel kurula bu yetkinin verilmesi mümkün değildir⁷⁸.

Yetki devrine izin verildiğine dair hüküm esas sözleşmede şirketin kuruluşu esnasında yer alabilir veya şirket kurulduktan sonra herhangi bir zamanda genel kurul kararıyla bu hüküm esas sözleşmeye eklenebilir⁷⁹.

Şirket Kuruluş Sözleşmesinin Ticaret Sicili Müdürlüklerinde İmzalanması Hakkında Tebliğ'in⁸⁰ 4. maddesine göre, şirket esas sözleşmesi MERSİS'te hazırlanır. MERSİS'te anonim şirketlerin esas sözleşmesine ilişkin yer alan şirketin idaresi ve temsili başlıklı örnek hüküm şu şekildedir: *“Yönetim kurulu, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkilidir. Bu iç yönerge şirketin yönetimini düzenler; bunun için gerekli olan görevleri tanımlar, yerlerini gösterir, özellikle kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirler.”*

Kimin kime bağlı olacağı ve bilgi sunmakla yükümlü olacağı, yönetim yetkisinin hangi görev tanımları çerçevesinde kullanılacağı gibi yönetim yetkisinin devrine ilişkin iç yönergede düzenlenmesi gereken konuların esas sözleşmede düzenlenmesi mümkün değildir. Çünkü TTK'nın 367. maddesinde bu hususların yönetim kurulu tarafından düzenlenecek iç yönergede düzenlenebileceği açıkça belirtilmiştir. Nitekim şirketin yönetim teşkilatının belirlenmesi de yönetim kuruluna ait devredilemez görev ve yetkiler arasında yer almaktadır⁸¹.

Esas sözleşmede yönetim yetkisinin devrine imkân tanıyan hükmün yer alması yönetim kurulunun yönetim yetkisini iç yönerge aracılığıyla devretmesini zorunlu kılmaz. Yönetim yetkisini devredip devretmemek yönetim kurulunun takdirindedir.

---

⁷⁸ Altay, 2011, s. 168; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 602.

⁷⁹ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, 2022, s. 1204.

⁸⁰ 06.12.2016 tarih ve 29910 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

⁸¹ Oran, s. 112.

Doktrinde Altay, Kırca, Erdem, Doğan, Pulaşlı ve Akdağ Güney de genel kurulun, yönetim kurulunu yönetim yetkisini devretmeye zorlayamayacağı grřndedir⁸².

Tekinalp ise esas sözleşmede pay sahiplerinin iradesi yönetimin devredilmesi yönünde belirlenmişse, bu iradeye uyulması gerektiği ve yönetim kurulunun mutlaka yönetim yetkisini devretmesi gerektiği grřndedir⁸³. Kanaatimizce bu yorum TTK m. 375 ile çelişmektedir. Zira TTK m. 375'te yönetim teşkilatını belirleme yetkisi yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden biri olarak belirtilmiştir. Esas sözleşmede yer verilecek hükümle yönetim kurulunu yönetim yetkisini devretmeye zorlamak mümkün sayılırsa bu durumda yönetim kurulunun yönetim teşkilatını kendi takdirine göre belirlemesi mümkün olmayacaktır⁸⁴. Kaldı ki pay sahipleri yönetim kurulu üyelerini azletme ve yerine başka yeleri atama yetkisine de sahiplerdir. Dolayısıyla pay sahiplerinin mevcut yönetim kurulu üyelerinin yönetim yetkisini devretmelerini istemeleri halinde, kendi takdirlerine göre mevcut yeleri azletme ve yerine başka yönetim kurulu üyelerini atayarak yönetim kurulunu yapılandırmaları mmkndr⁸⁵.

Esas sözleşmede yer alacak yönetim yetkisinin devri ile ilgili hükmün kapsamı bakımından doktrinde farklı görüşlerin ileri sürüldüğü bir diğer konu ise yetki devrine izin verilen konuların sınırlarının esas sözleşmede çizilip izilemeyeceğidir. Doğan, şirket esas sözleşmesinde yönetim yetkisinin devredilmesine imkân veren hükmün bulunması halinde, hangi yetkilerinin devredilebileceği ve hangi yetkilerin devredilemeyeceğine ilişkin düzenlemelerin esas sözleşmede yer alamayacağı, bu konunun i yönergede düzenlenmesi gerektiği grřndedir⁸⁶.

---

⁸² Altay, 2011, s. 168; Kırca (şehirali elik/Manavgat), 2013, s. 602; Erdem, s. 396; Doğan, 2011, s. 122; Pulaşlı, şirketler Hukuku şerhi Cilt II, s. 1205; Akdağ Güney, 2016, s. 84-85.

⁸³ Tekinalp, 2020, s. 256.

⁸⁴ Altay, 2011, s. 168-169.

⁸⁵ Akdağ Güney, 2016, s. 85.

⁸⁶ Doğan, 2011 s. 121

Altay ise esas sözleşmede yetki devrine izin veren hükümdede hangi yetkilerin devrine izin verildiği hangi yetkilerin devrinin yasaklandığına ilişkin genel çerçeveyi çizen bir düzenleme yapılabileceği, böyle bir düzenlemenin sınır belirleme niteliğinde bir düzenleme olduğu kanaatindedir⁸⁷. Nitekim hakim görüş yönetim yetkisinin devredilmemesi mümkün olduğu için çoğun içinde az da vardır kuralı sebebiyle esas sözleşmede yetkinin devredilebileceği konulara ilişkin sınırlama getirilmesinin mümkün olduğu yönündedir⁸⁸. Biz de bu görüşlere katılmaktayız. Zira yönetim yetkisi devrine izin verilmemesi de mümkünken ve yönetim yetkisinin devrine bütün olarak izin verilebiliyorken bu iznin kısmi olarak verilebilmesi de mümkün olmalıdır. Benzer mantıkla esas sözleşmede yönetim yetkisinin yönetim kurulu üyesi olan kişilere veya yönetim kurulu üyesi olmayan kişilere devredilebileceği yönünde sınırlamalar yapılması da mümkündür. Ancak bu şekilde yapılacak sınırlandırmaların yönetim kurulunun devredilemez yetkisi olan yönetim teşkilatının belirlenmesi yetkisini ihlal eden bir düzenleme olmaması, yalnızca genel çerçeveyi belirleyen bir düzenleme olmasına dikkat edilmelidir. Bu kapsamda örneğin hangi yetkilerin kime devredilebileceği gibi yönetim teşkilatının belirlenmesi yetkisinin kapsamında kalacak şekilde bir düzenleme esas sözleşmede yapılamaz⁸⁹.

Esas sözleşmede yönetim yetkisinin devredilmesine imkân veren hüküm bulunmuyorsa, yönetim yetkileri TTK m. 367 çerçevesinde devredilemez. Yönetim kurulu bu şekilde devre imkân veren hüküm olmamasına rağmen yönetim yetkilerini devretmek için yönetim kurulu kararı olsa dahi bu yöntemle yetkileri kullanan kişiler ancak fiili organ olarak nitelendirilebilirler. Zira bu kişiler, böyle

---

⁸⁷ Altay, 2011, s. 167.

⁸⁸ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 601; Hasan Pulaşlı, Anonim Şirketlerde İç Yönerge, Legal Hukuk Dergisi, C. 11, S. 125, 2013, s. 37; Demirel, s. 227-228. Aynı yönde bkz. Yalçın Sırakaya, s. 207;

⁸⁹ Altay, 2011, s.168; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 601; Demirel, s. 228. Aksi yönde, yönetim yetkilerinin yönetim kurulu üyelerine mi yoksa üçüncü kişilere mi devredilebileceği ile ilgili düzenlemelerin esas sözleşmede yapılmasının mümkün olmadığı görüşü için bkz. Doğan, 2011, s. 121.

bir durumda aslında yönetim kurulu tarafından bizzat kullanılması gerekli olan yetkileri kullanmış olurlar⁹⁰.

2. İç Yönerge Hazırlanması

Anonim şirketlerde yönetim yetkisinin devredilebilmesi için aranan ikinci şekli şart yetki devrinde esas alınacak iç yönergenin hazırlanmasıdır. Şirketin esas sözleşmesinde yetki devrine imkân tanıyan bir hükmün yer alması devrin yapılması için yeterli değildir. Yönetim yetkisinin devrine ilişkin esasları belirleyen iç yönergenin de hazırlanması gerekmektedir⁹¹. Doktrinde yetki devri yapılması için hazırlanan iç yönergenin isimlendirilmesi bakımından farklı terimler tercih edilmektedir. Üçışık/Çelik⁹² örgüt yönetmeliği, Doğan⁹³ ve Büyükatak⁹⁴ örgüt yönergesi, Kırca⁹⁵, Akdağ Güney⁹⁶ ve Altay⁹⁷ ise iç yönerge terimlerini tercih etmişlerdir. TTK m. 367’de iç yönerge terimi kullanılmış olmasına rağmen maddenin gerekçesinde örgüt yönetmeliği teriminin kullanılmış olması kanaatimizce öğretide de iç yönergenin isimlendirilmesinde farklılıklara yol açmıştır. Biz çalışmamızda yönetim kurulunun yetki devri yapmak için hazırlayacağı belge için uygulamada da daha çok tercih edilen isim olan iç yönerge terimini kullanmayı tercih ettik.

İç yönerge yönetim kurulu kararı ile kabul edilen bir doküman olduğu için ve yönetim kurulu kararının geçerliliği TTK m. 390/5 uyarınca yazılı olmasına bağlı olduğu için iç yönergenin yazılı şekilde düzenlenmesi gerekir⁹⁸. Ayrıca TTK m. 367’ye göre görevlerin tanımları, kimin kime bağlı olduğu, kimin kime karşı

---

⁹⁰ Altay, 2011, s. 165.

⁹¹ Erdem, s. 396

⁹² Güzin Üçışık/Aydın Çelik, Anonim Ortaklıklar Hukuku 1. Cilt, 1. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 451.

⁹³ Doğan, 2011, s. 125.

⁹⁴ Büyükatak, s. 93.

⁹⁵ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 604.

⁹⁶ Akdağ Güney, 2016, s. 85.

⁹⁷ Altay, 2011, s. 178.

⁹⁸ Doğan, 2011, s. 133. Aynı yönde bkz. Yalçın Sırakaya, s. 210.

sorumlu olduğu da iç yönergede düzenleneceğinden, bu hususların yazılı olmayan şekilde düzenlenmesi ispat açısından da güç olacağı için iç yönergenin doğal olarak yazılı düzenlenmesi gerekir⁹⁹. Uygulamada iç yönerge yönetim kurulu kararının ekinde ayrı doküman olarak düzenlenmektedir ve iç yönergenin kural olarak bu şekilde düzenlendiği söylenebilecektir¹⁰⁰. Öte yandan iç yönergenin ayrı bir doküman olmasının zorunlu olmadığı, yönetim kurulu karar metninin içinde de iç yönergeye yer verilebileceği de kabul görmektedir¹⁰¹.

a. İç Yönergenin İçeriği

TTK'nın 367. maddesine göre; iç yönerge şirketin yönetimini düzenler, bunun için gerekli olan görevleri tanımlar, yerlerini gösterir, kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirler. TTK m. 367'nin gerekçesine göre; iç yönerge *“üretim öncesini, üretimi, pazarlamayı, muhasebenin yapısını, işleyişini, görev tanımlarıyla şemasını içerir, yönetimi bir bütün halinde düzenler.”* İç yönergede *“örgüt şemasının verilmesinin yeterli değildir; karar ve atama yetkileri ile işletmenin teknik, ticarî ve hukukî açıdan yönetimine ilişkin esasları da içermelidir”¹⁰²*.

Yönetim yetkisinin devrine ilişkin iç yönergenin içeriğinde bulunması gerekli olan asgari unsurlar aşağıdakilerdir:

- Şirket yönetiminin düzenlenmesi, yönetim kurulu ve murahhasların yetkileri,
- Murahhasların görevlerinin yönetim örgütü içerisindeki yerleri ve
- Kimin kime bağlı olduğu ve kime karşı sorumlu olduğu¹⁰³.

⁹⁹ Tekinalp, 2020, s. 256; Üçışık/Çelik, s. 452.

¹⁰⁰ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 409.

¹⁰¹ Altay, 2011, s. 170-171; Doğan, 2011, s. 133-134; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 409.

¹⁰² TTK Gerekçe m. 367.

¹⁰³ Beşir Fatih Doğan, Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18, S. 2, 2012, s. 630.

İç yönergede yer alması gereken asgari unsurlardan biri de yönetim yetkisine sahip kişilerin unvanlarıdır. Bu unvanlara uygulamada sıkça kullanılan Chief Financial Officer (CFO), Chief Operating Office (COO), Chief Executive Officer (CEO), insan kaynakları müdürü, satın alma müdürü gibi unvanlar örnek olarak gösterilebilir. Bu şekilde unvanların belirtilmesinin yanı sıra yönetim yetkisine sahip olacak bu kişilerin yetkilerinin ne olacağı ve görev tanımları da açıkça belirtilmelidir¹⁰⁴. Örneğin şirketin yönetiminde hangi konularda CEO'nun hangi konularda CFO'nun karar alacağı açıkça iç yönergede düzenlenmelidir.

İç yönergede murahhasların görevlerinin yönetim örgütü içerisindeki yerlerinin ve kimin kime bağlı olduğunun da gösterilmesi gerekmektedir. Görevlerin yerlerinin gösterilmesi ile yönetim yetkisine sahip olan yöneticiler arasındaki hiyerarşik düzenin belirlenmesi, yani iç yönergede belirtilen görevlerin dikey ve yatay olarak konumlandırılması kastedilmektedir. Bu bağlamda iç yönergede örgüt şemasına yer verilmesi ve hiyerarşik yapının bu şemada açıkça belirlenmesi gereklidir¹⁰⁵. Bu şekilde yönetim yetkisi verilen murahhaslar arasında hiyerarşik yapının belirlenmesinin, murahhasların kendilerine yetki verilmiş alanlarda karar almalarını sınırlandıracak düzeyde olmaması gerektiği kabul edilmektedir¹⁰⁶. Kimin kime bağlı olduğunun belirlenmesi bakımından, yönetim yetkisi devredilecek murahhaslardan bir bölümünün karar almaları için diğer murahhasların onayına tabi oldukları şeklinde düzenlemeler iç yönergede yapılabilir. Böyle bir durumda alınacak karardan onay verme yetkisine sahip olan murahhas sorumlu olacaktır zira nihai aşamada bu karar kendisinin onayı ile alınabilir durumdadır. Ancak onay verecek murahhas ilgili işlem bakımından tek başına yetkili değilse yani diğer murahhas bu kararın alınmasını kendisinin onayına sunmadan bu işlem ile ilgili karar alamıyorsa bu durumda onayı veren ve onaya sunan murahhasın ilgili işlemde birlikte sorumlu tutulması uygun olur¹⁰⁷.

---

¹⁰⁴ Doğan, 2012, s. 630.

¹⁰⁵ Doğan, 2011, s. 140; Oran, s. 196.

¹⁰⁶ Oran, s. 197.

¹⁰⁷ Altay, 2011, s. 89.

Örgüt şemasında görevlerin yerlerinin belirlenmesindeki en önemli amacın hangi yöneticinin hangi yöneticiye bilgi ve rapor vermesi gerektiğinin düzenlenmesi olduğu söylenebilir¹⁰⁸. Buna göre iç yönergede örneğin, CFO'nun CEO'ya bilgi vermekle ve rapor sunmakla yükümlü olduğu yönünde bir düzenleme yapılabilir. TTK'da yöneticilerin bilgi vermekle yükümlü oldukları yöneticilere tam olarak hangi konularda ve hangi usulle bilgi verecekleri açıkça düzenlenmemiştir. Bu sebeple kanaatimizce bilgi verme yükümlülüğüne ilişkin hangi periyotlarda bilgi verileceği ve bilgi verilecek ana başlıklar gibi temel esasların iç yönergede düzenlenmesi belirliliğin sağlanması ve gözetim mekanizmasının ispatı açısından faydalı olacaktır¹⁰⁹.

Yukarıda belirtilen konularla birlikte yetki devri amacıyla yapılan iç yönergede yönetim ve eğer devredilecekse temsil yetkisi devrine ilişkin hükümlere ve TTK m.371/7 çerçevesinde sınırlı yetkili ticari vekil ya da diğer tacir yardımcılarını tayin edilecekse bu konudaki hükümlere de yer verilebilecektir. Temsil yetkisinin devrine ilişkin hükümlerin ya da TTK'nın 371/7. maddesine istinaden sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını atamaya yönelik hükümlerin yönetim yetkisinin devrine ilişkin olan iç yönergeden ayrı bir iç yönerge ile düzenlenmesi de mümkündür¹¹⁰.

Bu kapsamda hangi yetkilerin hangi unvanlı kişilere devredildiği ve yetkilerin kapsamı iç yönergede açıkça düzenlenmelidir. Yetki devri yapılacak unvanların iç yönergede düzenlenmesi gerekir ancak yetki devri yapılacak kişilerin isimlerinin iç yönergede belirtilmemesi gerekir¹¹¹. Zira iç yönerge metni yöneticilerden bağımsız, soyut olarak düzenlenen genel bir belgedir. Bu sebeple iç yönergenin kabulünden sonra yetki devri yapılacak kişilerin belirlenmesi için ayrı bir yönetim kurulu kararı alınması gerekmektedir. Böylece yetki devri yapılan bir kişinin azledilmesi için iç yönergenin değiştirilmesine gerek kalmadan ayrı bir yönetim kurulu kararı alınarak

---

¹⁰⁸ Altay, 2011, s. 183.

¹⁰⁹ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 605-606.

¹¹⁰ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 21; Korkmaz, s. 49.

¹¹¹ Ceylan, s. 27.

işlem yapılabilecektir¹¹². Bu şekilde iç yönerge yöneticiler değişse dahi bağımsız bir doküman olarak varlığını koruyabilecektir. Nitekim İstanbul Ticaret Odası'nın ("İTO") web sitesinde de "*İç yönergede, sadece imza grupları ve yetki çerçevesi gibi hususlar yer alacak, belirlenen yetkilere atanan kişilerin isimleri kesinlikle yer almayacaktır.*" açıklamasına yer verilmiştir¹¹³.

İç yönergede bulunması gereken asgari unsurların bulunmaması halinde bu iç yönergenin TTK'ya aykırı olarak hazırlanmış bir iç yönerge olduğu kabul edilecektir ve bu şekilde hazırlanmış bir iç yönergeye göre yapılmış olan yetki devri de geçersiz olacaktır¹¹⁴.

Yukarıda belirtilen asgari unsurların sınırlı sayıda sayılmadığı, bu asgari unsurların yanı sıra yönetim kurulu tarafından uygun bulunacak diğer konuların da kanuna ve esas sözleşmeye aykırı olmaması kaydıyla iç yönergede düzenlenebileceği kabul edilmektedir¹¹⁵. Bu kapsamda örneğin yöneticilerin sır saklama yükümlülüklerine, rekabet yasağına ilişkin hükümler, üyelerin mali hakları, üyelerin yükümlülüklerine ilişkin konular, yönetim kurulu toplantıları, komiteler ve komisyonlar iç yönergede düzenlenebilecektir¹¹⁶. Yönetim kurulunun çalışma şekliyle ilgili konuların, örneğin yönetim kurulu toplantılarının hangi şartlarda, nerede yapılacağı gibi hususların da iç yönergede düzenlenebileceği görüşünderiz.

Doktrinde Doğan iç yönergede yönetim kurulu üyelerinde aranacak tecrübe veya öğrenim şartı gibi niteliklerin de düzenlenmesi gerektiği görüşündedir. Ayrıca Doğan yönetim kurulu üye sayısının da iç yönergede düzenlenebileceğini fakat üye sayısının belirlenmesi yetkisinin esas olarak genel kurula ait olduğunu ifade etmiştir. Buna göre Doğan, esas sözleşmede yönetim kurulu üye sayısının kesin

---

¹¹² Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 606.

¹¹³ <https://www.ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/anonim-sirketler> (Erişim Tarihi: 04.01.2023)

¹¹⁴ Doğan, 2011, s. 136.

¹¹⁵ Akdağ Güney, 2016, s. 86; Doğan, 2011, s. 139 vd.

¹¹⁶ Doğan, 2011, s. 141 vd.; Pulaşlı, 2013, s. 39 vd.; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 607.

olarak değil de belirli bir sayı aralığı olarak (örneğin en az 3 en çok 7 gibi) belirlendiği durumlarda iç yönergede yönetim kurulu üye sayısının kesin olarak belirlenebileceği kanaatindedir¹¹⁷. Benzer şekilde Koç da yönetim kurulunun yapısının iç yönergede düzenlenmesi gerektiği kanaatindedir¹¹⁸.

Doğan ve Koç'un görüşlerinin aksine Büyükatak ise iç yönergede yönetim kurulu üye sayısının veya üyelere aranacak niteliklerin düzenlenemeyeceği görüşündedir¹¹⁹. Biz de yönetim kurulu üye sayısı ya da üyelere aranacak niteliklerin iç yönergede düzenlenmesinin mümkün olmadığı görüşündeyiz. Zira TTK m. 339/2-g'de yönetim kurulunun üye sayısı esas sözleşmede düzenlenmesi gereken konular arasında belirtilmiştir. Ayrıca TTK m. 363/2'de yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesine yol açan sebeplerden biri olarak esas sözleşmede düzenlenen niteliklerin kaybedilmesi de sayılmıştır. Dolayısıyla bu hükümden yönetim kurulu üyelerinde aranan niteliklerin şirket esas sözleşmesinde düzenlenebileceği sonucu çıkmaktadır¹²⁰. Bu hükümler dolayısıyla yönetim kurulu üye sayısının veya yönetim kurulu üyelerinde aranan niteliklerin esas sözleşme yerine iç yönergede düzenlenmesinin TTK'ya aykırılık teşkil edeceği kanaatindedir. Bununla birlikte iç yönergede yetki devri yapılacak kişiler bakımından ise tecrübe, öğrenim durumu, yaş sınırı gibi kriterlerin düzenlenmesi mümkündür.

b. İç Yönergenin Kabulü

Öğretide, TTK m. 367'de iç yönergenin hangi organ tarafından kabul edileceğinin açık şekilde belirtilmediği kabul edilmektedir. TTK m. 367'nin gerekçesinde ise ilgili fıkrada örgüt yönetmeliğinin kim tarafından karara

---

¹¹⁷ Doğan, 2011, s. 141 vd. Doktrinde Akdağ Güney ise şirket esas sözleşmesinde yönetim kurulu üye sayısının alt ve üst sınır getirilerek düzenlenmesinin mümkün olmadığı, belirli bir sayı olarak düzenlenmesi gerektiği görüşündedir. Akdağ Güney'in bu görüşü için bkz. Akdağ Güney, 2016, s. 24-25.

¹¹⁸ Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 44-45.

¹¹⁹ Büyükatak, s. 112.

¹²⁰ Bahtiyar, s. 203; Erdem, s. 375.

bağlanacağı ile ilgili açık bir ifade olmadığı, yönetmeliğin genel kurul veya yönetim kurulu tarafından onaylanabileceği belirtilmiştir¹²¹.

Kendigelen, Helvacı, Altay ve Doğan ise iç yönergenin genel kurul tarafından değil yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi gerektiği görüşündedir¹²². Bizim de katıldığımız görüşe göre, anonim şirketlerde iç yönerge genel kurul değil yönetim kurulu tarafından onaylanmalıdır. Zira TTK m. 367’de yer alan yönetim kurulunun düzenleyeceği iç yönergeye göre ifadesinden iç yönergenin yönetim kurulu tarafından kabul edileceği sonucu açık şekilde çıkmaktadır. Bu bağlamda biz TTK m. 367’nin gerekçesi ile madde metninin çelişki içerisinde olduğu ve bu sebeple gerekçe yerine madde metninin esas alınması gerektiği görüşündeyiz. Ayrıca TTK’nın 375/1-b. maddesi uyarınca yönetim teşkilatının belirlenmesi yönetim kurulunun devri kabil olmayan yetkilerinden biri olduğu için de iç yönergenin kabul edilmesi yetkisinin yönetim kuruluna ait olduğunu kabul etmek daha uygun olacaktır¹²³.

Sonuç olarak anonim şirketlerde yetki devrine ilişkin iç yönergenin yönetim kurulu tarafından alınacak karar ile kabul edilmesi ve bu şekilde yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Şirket esas sözleşmesinde daha ağır bir nisap öngörülmemişse iç yönergenin kabul edilmesi için yönetim kurulu kararı TTK m. 390’da öngörülmüş olan nisaplara uygun şekilde alınacaktır¹²⁴.

c. İç Yönergenin Tescil ve İlanı

TTK m. 367 çerçevesinde yönetim yetkilerinin devri için hazırlanacak iç yönerge ile TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci atanmasına ilişkin

---

¹²¹ TTK Gerekçe m. 367.

¹²² Kendigelen, s. 258; Mehmet Helvacı, Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 117, 2014, s. 124; Altay, 2011, s. 175; Doğan, 2011, s. 128. Aksi yönde iç yönergenin yönetim kurulu veya genel kurul tarafından da onaylanabileceği görüşü için bkz. Üçışık/Çelik s. 452.

¹²³ Altay, 2011, s. 175.

¹²⁴ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 409.

hazırlanacak iç yönergenin tescili ve ilanı bakımından farklı düzenlemeler bulunmaktadır. TTK m. 367'nin gerekçesinde örgütlenme yönetmeliğinin (yani maddede tarif edilmiş iç yönergenin) tescil ve ilanının gerekli olmadığı belirtilmiştir¹²⁵. Gerekçeye göre, korunmaya değer menfaatlerini ikna edici şekilde ortaya koyan pay sahiplerine ve alacaklılara iç yönerge hakkında yazılı şekilde bilgi verilmelidir.

TTK m. 371/7'de ise maddede tarif edilen şekilde atanacak olanların görev ve yetkilerinin, 367. maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirleneceği ve bu durumda iç yönergenin tescil ve ilanının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. TTK m. 371/7'deki düzenlemede m. 367'de belirtilen iç yönergeye atıf yapılmış olmasına rağmen, m. 367'deki yönetim yetkisinin devri ile ilgili iç yönerge tescil edilmeyecekken m. 371/7'deki sınırlı yetkili temsilci atanmasına yönelik iç yönergenin tescil ve ilanının zorunlu olmasının çelişkili olduğu rahatlıkla söylenebilir¹²⁶. Özellikle yönetim yetkisinin devri için hazırlanmış olan iç yönergede sınırlı yetkili temsilci atanmasına ilişkin hükümlere de yer verilmiş olması halinde bu iç yönergenin tescilinin zorunlu olup olmadığı hususunda ne şekilde hareket edilmesi gerektiği sorusu gündeme gelir. Böyle bir durumda Pulaşlı iç yönergenin yalnızca sınırlı yetkili temsilcilerin atanmasına ilişkin hükümlerinin tescil edilmesi gerektiği, yönetim yetkisi devrine ilişkin diğer bölümlerinin tescil edilmemesi gerektiği görüşündedir. Pulaşlı bu görüşünü TTK m. 367'de düzenlenen iç yönergenin pay sahipleri ve alacaklılar ile bile doğrudan paylaşılmasına cevaz verilmemiş olmasına dayandırmaktadır¹²⁷. Kaldı ki iç yönergedeki yönetim yetkisinin devrine ilişkin hükümler tescil ve ilan edilse dahi bu tescil üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir zira ticaret sicilinin olumlu

---

¹²⁵ TTK Gerekçe m. 367.

¹²⁶ Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 199.

¹²⁷ Hasan Pulaşlı, 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanunu'na Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi, Legal Hukuk Dergisi, C. 12, S. 142, 2014, s. 42.

etkisi, ticaret siciline tescil ve ilanı zorunlu olan hususlar bakımından geçerli olmaktadır¹²⁸.

Kanaatimizce bir anonim şirkette hem yönetim yetkisinin devredilmek istenmesi hem de sınırlı yetkili temsilci tayin edilmek istenmesi halinde iki ayrı iç yönerge düzenlenmesi ve yalnızca sınırlı yetkili temsilci tayinine ilişkin iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi yöntemi tercih edilmesi pratik bir yol olacaktır¹²⁹. Böylece iç yönergenin tescili ile ilgili TTK m. 367 ile TTK m. 371/7 arasındaki zıtlığın yaratabileceği karışıklık önlenmiş olacaktır.

İç yönergenin tescili ve ilanının etkisi bakımından ise doktrinde farklı görüşler mevcuttur. Tarafımızca da benimsenen görüşe göre iç yönergenin tescil ve ilanı açıklayıcı niteliktedir ve dolayısıyla iç yönerge tescil edilmeden önce de hüküm ifade eder¹³⁰. Zira ticaret siciline tescil bakımından kural tescilin kurucu değil açıklayıcı nitelikte olmasıdır ve bu sebeple istisna olarak bir tescilin kurucu nitelikte olması için bunun kanunda veya yönetmelikte açıkça belirtilmesi gerekmektedir¹³¹.

3. Geçerli Bir Yönetim Kurulu Kararının Varlığı

Yönetim yetkisinin geçerli şekilde devredilebilmesi için, iç yönerge çerçevesinde yapılacak yetki devri hakkında bir yönetim kurulu kararının alınması gerekir. Alınan yönetim kurulu kararında iç yönergeye atıfta bulunularak hangi yönetim yetkilerinin hangi yetkililere devredildiği, yetki devri yapılan kişilerin isim soy isimleri düzenlenecektir. Bu yönetim kurulu kararı için TTK'da özel bir nisap öngörülmediği için, şirket esas sözleşmesinde de daha ağır bir nisap

---

¹²⁸ Ali Bozer/Celal Göle, Ticari İşletme Hukuku, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 7. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2021, s. 374; Üçışık/Çelik, s. 452; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 382.

¹²⁹ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 21.

¹³⁰ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014; Kırca, 2014, s. 32, Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 200.

¹³¹ Sabih Arkan, Ticari İşletme Hukuku, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış Yirmi Sekizinci Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (Türkiye İş Bankası Vakfı) Ankara 2022, s. 274.

öngörülmemişse ilgili karar TTK m. 390’da belirtilen nisaplara uygun şekilde alınabilecektir.

B. Maddi Şart

1. Genel Olarak

Yönetim yetkisinin devri için aranan maddi şart, devredilecek olan yetkinin devre konu edilebilir bir yetki olmasıdır. Yönetim kurulunun devredilemez nitelikteki yetkilerinin iç yönerge aracılığıyla murahhaslara devredilmesi mümkün değildir. Kanunda ve şirket esas sözleşmesinde devri yasaklanmamış olan yetkiler, yönetim kurulunun devredilebilir olan yetkileridir¹³². Yönetim kurulu, devredilemez nitelikteki bir yetkinin devri için karar alsa dahi bu karar kesin hükümsüz olacaktır ve yetki devri geçerli olmayacaktır.

TTK m. 375’te yönetim kuruluna ait devredilemez görev ve yetkiler düzenlenmiştir. Yönetim kurulu ilgili maddede sayılan görev ve yetkilerini ne genel kurula ne komitelere ne de murahhaslara devredebilir. Yönetim kurulunun bu görev ve yetkilerden feragat etmesi de mümkün değildir¹³³. Bu maddede sayılmış olan devredilemeyen görev ve yetkiler sınırlı sayıda değildir. Hem TTK’nın başka maddelerinde hem de başkaca kanunlarda yönetim kurulunun devredilemez olan başkaca görev ve yetkileri de bulunmaktadır¹³⁴.

2. Yönetim Kurulunun Devredilemez Görev ve Yetkileri

Yönetim kurulunun TTK m. 375’te belirtilmiş olan devredilemez görev ve yetkileri aşağıdaki gibidir.

---

¹³² Altay, 2011, s. 176.

¹³³ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, 2022, s. 1318.

¹³⁴ Akdağ Güney, 2016, s. 146; Doğan, 2011, s. 173; Helvacı, 2014, s. 132; Altay, 2011, s. 95; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 540; Üçışık/Çelik, s. 397.

a. Şirketin Üst Düzeyde Yönetimi ve Bunlarla İlgili Talimatların Verilmesi

TTK m. 375/1-a'ya göre şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerindedir. Şirketin üst düzeyde yönetimi dendiğinde en genel anlamda şirketin başarılı şekilde yönetilmesi ve faaliyetlerini sürdürebilmesi için gerekli olan stratejinin ve politikaların belirlenmesi akla gelmektedir. Üst düzeyde yönetim ile anonim şirketin günlük yönetimi değil, şirketi ana amacına ulaştıracak strateji ve politikaların belirlenmesi kastedilmektedir¹³⁵. Şirketin yatırım, finansman, temettü konularındaki politikalarının tespit edilmesi, bu politikalar kapsamındaki amaçlar için uygulanacak araçların belirlenmesi, şirketin hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığının ve şirketin bütçesi ile uygulamaların ve stratejilerinin belirlenmesi üst düzeyde yönetim kapsamında kalmaktadır¹³⁶.

Öğretide üst düzeyde yönetim yetkisinin kapsamında üç ana yetkinin bulunduğu kabul edilmektedir:

- Şirketin stratejik amacının ve şirket politikasının tespiti ve geliştirilmesi,
- Stratejik amaca ulaşılması için gerekli olacak araçların belirlenmesi ve temin edilmesi,
- Stratejik amaca ulaşılması için şirket yöneticilerinin amaca uygun şekilde çalışıp çalışmadıklarının kontrol edilmesi¹³⁷.

Şirketin üst düzeyde yönetilmesinin bir parçası olarak bu yönetimle ilgili talimatların verilmesi de yönetim kurulunun devredemeyeceği bir görev ve yetkidir. Şirketin belirlenmiş politikalarına uygun şekilde yönetilebilmesi ve özellikle

---

¹³⁵ Tekinalp, 2020, s. 249.

¹³⁶ Mustafa Yavuz, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi, Terazi Hukuk Dergisi, C. 8, S. 82, 2013, s. 36.

¹³⁷ Doğan, 2012, s. 613.

ekonomik hedeflerine ulaşabilmesi için yönetim kurulunun yönetimde görevli kişilere gerekli talimatları vermesi gereklidir. Yönetim kurulu talimatlarını sözlü veya yazılı verebilir. Talimat verme, üst yönetimin yanı sıra gözetimin de gereğidir. Yönetim kurulu üyelerinin gözetim yükümlülüğü sebebiyle; yöneticilerin, şirketi zarara sokabilecek, kusurlu veya hatalı davranışları olması halinde yönetim kurulu üyeleri bu yöneticilere talimat vermez, müdahale etmez ise sorumluluğu doğacaktır¹³⁸.

b. Şirket Yönetim Teşkilatının Belirlenmesi

Şirketin yönetim teşkilatının belirlenmesi; hiyerarşik yapı içerisinde yöneticilerin görev tanımlarının, görev yerlerinin ve yöneticilerin birbirlerine karşı konumlarının gösterilmesini ifade eder¹³⁹. Yönetim kurulundan şirketin politikalarına ve amaçlarına uygun şekilde yönetim teşkilatını şekillendirmesi beklenir. Yönetim kurulunun yönetim teşkilatını belirlemek amacıyla bir örgüt şeması hazırlaması gerekir. Örgüt şemasında yönetimde yer alan kişilerin, altlık-üstlük ilişkileri, görev tanımları, bölümleri ve aralarındaki ilişkiler gösterilmelidir¹⁴⁰. Bu noktada yönetim yetkisinin devredilmesi amacıyla TTK m. 367 çerçevesinde çıkartılacak iç yönergede örgüt şemasında yer alacak unsurlara da yer verilebileceği düşünülebilir. Ancak yönetim teşkilatının belirlenmesi ve örgüt şemasının oluşturulması için yönetim yetkisinin devredilecek olması ve dolayısıyla TTK m. 367 çerçevesinde bir iç yönerge hazırlanması zorunlu değildir. Yönetim yetkileri devredilmeyecek olsa dahi anonim şirketlerde yönetim kurulunun yönetim teşkilatını belirlemesi ve örgüt şeması hazırlaması gerekmektedir¹⁴¹. Yönetim kurulunun yönetim yetkisini kısmen veya tamamen devretmesi de yönetim teşkilatının belirlenmesi yetkisi kapsamındadır¹⁴².

---

¹³⁸ Akdağ Güney, 2016, s. 148.

¹³⁹ Akdağ Güney, 2016, s. 149; Kırcı (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 596.

¹⁴⁰ TTK Gerekeçe m. 375/1-b.

¹⁴¹ Kırcı (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 546; Altay, 2011, s. 107.

¹⁴² Doğan, 2012, s. 615.

Yönetim teşkilatının oluşturulmasının yanı sıra bu teşkilatın takip edilmesi, gözden geçirilmesi ve şirketin ihtiyaçlarına göre gerekli görüldüğünde teşkilatta değişikliklerin yapılması da TTK'nın 375/1-b. maddesi kapsamında yönetim kurulunun devredilemez görevi kapsamında bulunur¹⁴³.

c. Şirketin Muhasebe Düzeninin, Finans Denetiminin ve Finansal Planlamasının Oluşturulması

Anonim şirketin finansmanı ile ilgili en üst düzeyde şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu sorumludur ve bu kapsamda şirketin muhasebe düzeninin, finansal denetimin ve planlamanın oluşturulması da yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerindedir. Maddenin gerekçesinde *“muhasebenin bölüm olarak belirlenmesi ile kastedilen kanuna ve genel kabul gören muhasebe ilkelerine göre muhasebe örgütünün, konsolide hesap sisteminin, defter ve kayıtların tutulma kurallarının tespiti, hesap planlarının yapılması, yani, düzenin bir anlamda muhasebe bölümünün örgütlenmesidir”* açıklamalarına yer verilmiştir¹⁴⁴. Muhasebenin hangi ortamda tutulacağını da yönetim kurulu karara bağlar. Muhasebenin m. 515'te belirtilen dürüst resim ilkesine uygun şekilde belirlenmesi de muhasebenin belirlenmesi ve programlanmasının bir parçasıdır. Yönetim kurulunun muhasebe düzenini kurma görevini yerine getirirken uzman kişilerden yararlanması mümkündür ve hatta yönetim kurulu üyelerinin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmamaları halinde uzmanlardan yararlanmaları gereklidir¹⁴⁵. Muhasebe düzeninin kurulması görevi devredilemez bir görev ve yetkidir fakat muhasebenin tutulması kurul halinde yerine getirilmesi zorunlu olmayan, devredilebilir nitelikte bir görevdir ve yönetimin devri hallerinde bu durum açıkça ifade edilir¹⁴⁶.

---

¹⁴³ Altay, 2011, s. 109.

¹⁴⁴ TTK Gerekçe m.375/1-c.

¹⁴⁵ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 548.

¹⁴⁶ TTK Gerekçe m. 375/1-c. Paslı, 2005, s. 314.

“Finansal denetim düzeninin kurulması, şirketin iş ve işlemlerinin denetlenmesine ilişkin bir "iç-denetim" sisteminin ve bunu yapacak örgütün gösterilmesidir¹⁴⁷.” Şirketin büyüklüğü fark etmeksizin, şirket bünyesinde, muhasebeden tamamen bağımsız, uzmanların oluşturduğu etkin bir iç-denetim örgütüne ihtiyaç duyulmaktadır. Burada amaç şirketin denetiminin yalnızca bağımsız dış denetim firmasına bırakılmamasıdır zira şirketin içinde yapılması olmayan bağımsız bir denetim kuruluşunun şirketi içeriden takip etmesi mümkün olmamaktadır. İş ve işlemlerin iç denetiminin yanı sıra, şirketin finansal kaynaklarının, bunların kullanılması şeklinin, durumunun, likiditesinin denetimi ve izlenmesi de finansal denetimin kapsamındadır. Finansal denetim kurumsal yönetim kurallarının bir gereğidir¹⁴⁸.

“Finansal planlama bütçeleme ile yeterli likiditenin sağlanmasının güvence altına alınmasını ifade eder¹⁴⁹.” Likiditenin ne kadarının öz kaynak ile ne kadarının banka kredileri ile karşılanabileceği ve bunların ticari koşullarının belirlenmesi finansal planlamanın bir parçasıdır¹⁵⁰. Madde gerekçesinde finansal planlamanın kurumsal yönetim kuralları ve çağdaş yönetim usullerinin gereği olduğu fakat bütün anonim şirketler için gerekli olmadığı, şirketin yönetimi gerektiriyorsa finansal planlamanın zorunlu olduğu belirtilmiştir¹⁵¹. Biz gerekçede yer alan bu düşünceye katılmıyoruz, çünkü şirketin büyüklüğü veya küçüklüğünden bağımsız olarak her anonim şirkette ekonomik açıdan doğru şekilde ilerlenebilmesi ve şirketin hedeflerine ulaşılabilmesi için finansal planlamanın yapılmasının gerekli olduğu kanaatindeyiz¹⁵².

---

¹⁴⁷ TTK Gerekçe m. 375/1-c.

¹⁴⁸ TTK Gerekçe m. 375/1-c.

¹⁴⁹ TTK Gerekçe m. 375/1-c.

¹⁵⁰ Üçışık/Çelik, s. 405.

¹⁵¹ TTK Gerekçe m. 375/1-c.

¹⁵² Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 395.

d. Müdürlerin ve Aynı İşleve Sahip Kişiler ile İmza Yetkililerinin Atanmaları ve Azledilmeleri

TTK m. 375/1-d uyarınca anonim şirketlerde müdürlerin ve aynı işleve sahip kişilerin ve imza yetkililerinin atanmaları ve azledilmeleri yönetim kurulunun devredilemez bir diğer görev ve yetkisidir. İlgili bentte geçen imza yetkilileri ile şirketi temsil etme yetkisine sahip kişilerin kastedildiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, bentte geçen “müdürler ve aynı işleve sahip kişiler” ile tam olarak hangi yetkiye sahip kişilerin kastedildiği konusunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır.

Maddenin gerekçesinde *“müdürler ile aynı işleve sahip kişiler ibaresi kendilerine yönetim görev ve yetkileri tanınmış olan kimseleri ifade eder. Görev ve yetki verilmesi ile kastedilen yönetim hakkının veya genel olarak yönetimin geçirilmesi, diğer bir ifadeyle delegasyon değildir. Kastedilen işlemlerin yürütülmesi aşamasına ilişkin yetkililerdir”* açıklamalarına yer verilmiştir¹⁵³. Üçışık/Çelik de müdürler ile aynı işleve sahip kişilerin tespiti bakımından gerekçede yer alan açıklamalara katılmaktadır¹⁵⁴.

Altay TTK m. 375/1-d’de belirtilen müdürlerin kendilerine yönetim yetkisi devredilmiş olan kişileri değil belli bir görevi ifa etmekle görevlendirilmiş olan kişileri yani ETTK’nın 342. maddesinde¹⁵⁵ tarif edilmiş müdürleri kapsadığı görüşündedir. Yazara göre bu bentte belirtilen müdürlerin karar alma yetkisi

---

¹⁵³ TTK Gerekçe m. 375/1-d.

¹⁵⁴ Üçışık/Çelik, s. 401.

¹⁵⁵ ETTK m.342: *“Şirket muamelelerinin icra safhasına taallük eden kısmı, esas mukavele veya umumi heyet veya idare meclisi kararıyla idare meclisi azasından veya ortaklardan olmıyan bir müdüre tevdi edildiği takdirde; müdür, kanun veya esas mukavele yahut iş görme şartlarını tesbit eden diğer hükümlerle yükletilen mükellefiyetleri, gereği gibi veya hiç yerine getirmemiş olması halinde idare meclisi azasının mesuliyetlerine ait hükümler gereğince şirkete, pay sahiplerine ve şirket alacaklarına karşı mesul olur. Bu esas aykırı bir şartın esas mukaveleye konması veya müdürün idare meclisinin emri ve nezareti altında bulunması mesuliyeti bertaraf edemez.”*

bulunmamaktadır ve müdürlerin görevi karar almaya yetkili olan yöneticilerin verdikleri kararların icra edilmesidir¹⁵⁶.

Altay'ın aksine Akdağ Güney ise TTK m. 375/1-d'de belirtilen müdürlerin ETTK m. 342'de tarif edilmiş müdürlere indirgenmemesi gerektiği, bu bentteki müdürlerin şirketin daha üst düzeyde görev yapan kendisine yönetim ve temsil yetkisi devredilmiş olan kişileri de kapsadığının kabul edilmesi gerektiğini savunmaktadır¹⁵⁷. Kırca ise müdürler ve aynı işleve sahip kişiler ifadesi ile TTK'nın 367. maddesi çerçevesinde yönetim yetkisinin devredildiği kişilerin kastedildiği görüşündedir ve bu anlamda maddenin gerekçesine katılmamaktadır¹⁵⁸. Doğan da müdürler ve aynı işleve sahip kişiler ifadesinden kendilerine yönetim görevi ve yetkisi verilmiş olan kişilerin anlaşılması gerektiği görüşündedir¹⁵⁹. Biz de maddenin gerekçesinde müdürler ve aynı işleve sahip kişiler ile delegasyonun ilişkilendirilmediği belirtilmiş olmasına rağmen müdürler ve aynı işleve sahip kişilerin TTK'nın 367. maddesi çerçevesinde yönetim yetkisinin devredildiği kişiler olarak yorumlanmasının daha isabetli olduğu görüşündeyiz. Zira m. 375/1-d'de belirtilen müdürlerin, yönetim yetkisi devredilmiş olan kişileri kapsamadığının kabul edilmesi ihtimalinde, yalnızca icra görevi olan müdürlerin atanması ve azlinin yönetim kurulunun devredilemez bir görevi olduğu kabul edilirken bu kişilerden daha önemli yetkiye sahip yönetim yetkisi devredilmiş olan kişilerin atanması ve azlinin yönetim kurulunun devredilemez görevi ve yetkisi olmayacağı sonucuna varılacağı ve bu sonucun tutarlı olmayacağı görüşündeyiz¹⁶⁰.

Madde kapsamında imza yetkililerinin atanması ve azledilmelerinin de yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden olduğu düzenlenmiştir. İmza

---

¹⁵⁶ Altay, 2011, s. 114.

¹⁵⁷ Akdağ Güney, 2016, s. 154 vd.

¹⁵⁸ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 555.

¹⁵⁹ Doğan, 2011, s. 191. Öte yandan Doğan ilgili eserinde TTK m. 375/1-d'de kastedilenin icrai faaliyetlerin yürütülmesi aşamasına ilişkin yetkiler ile ilgili olduğunu da belirtmiştir. Ayrıca Doğan bu madde kapsamındaki yetkinin doğrudan yönetim kurulunun altında yer alan birimlerde çalışan kişilerin atanmasına ilişkin olduğunu, yöneticilerin altında yer alan birimlerdeki çalışanların atanması yetkisinin yöneticilere devredilebileceğini de ileri sürmüştür.

¹⁶⁰ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 555; Akdağ Güney, 2016, s. 154 vd.

yetkililerinin atanması ile ilgili olarak hangi kapsamda yetkili olduğu fark etmeksizin şirket adına imza atmaya yetkili olan tüm kişilerin atanmasının yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkisi olup olmadığı konusunda öğretide farklı görüşler bulunmaktadır. Tekinalp maddede belirtilen imza yetkisini haiz kişilerin dar yorumlanması gerektiği ve şirketin iç ilişkisindeki imzaları atan kişiler ve elektrik, su, doğalgaz gibi abonelikler için gerekli belgelere imza atan yetkili kişileri atama yetkisinin devredilebileceği görüşündedir¹⁶¹. Kanaatimizce bu şekilde bir ayırım yapılması için kanuni bir dayanak bulunmamaktadır ve yalnızca bu şekilde sınırlı konular bakımından imza atmaya yetkili kişileri atama yetkisinin devredilebilir olduğunun kabulü halinde şirketlerin yönetimi için pratik bir düzen yaratılamayacaktır. Konu ile ilgili Doğan ise ticari mümessiller ve ticari vekiller de dahil olmak üzere, yetki kapsamı fark etmeksizin imza yetkisini haiz olan tüm kişilerin atanmasının yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkisi olduğu görüşündedir¹⁶². Benzer şekilde Akdağ Güney de TTK m.375/1-d'nin emredici düzenlemesi dolayısıyla üst yönetimin altında görev yapacak yetkililer de dahil olmak üzere tüm imza yetkililerinin atanmasının ve azlinin yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkisi kapsamında kaldığı; ancak bu durumun uygulamada büyük şirketler bakımından özellikle zorluk yaratacağı görüşündedir¹⁶³.

Kırca ise sadece üst yöneticilere verilecek temsil yetkisinin devredilemez görev ve yetki kapsamında kalması gerektiği, temsil yetkilerine sahip tüm yetkililerin yönetim kurulu tarafından atanmasının özellikle büyük şirketler bakımından etkili bir yöntem olmayacağı kanaatindedir¹⁶⁴. Erdem de maddede geçen imza yetkisine haiz kişilerin dar yorumlanması gerektiği görüşünde olduğunu belirtmiştir¹⁶⁵.

Yanlı ise imza yetkisine sahip kişiler arasında atamanın ticaret sicile tescil edilip edilmemesi arasında bir ayırım yapılmasını uygun görmüştür. Yanlı'ya göre TTK

---

¹⁶¹ Tekinalp, 2020, s. 252.

¹⁶² Doğan, 2011, s. 193.

¹⁶³ Akdağ Güney, 2016, s. 154 vd.

¹⁶⁴ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 559.

¹⁶⁵ Erdem, s. 391.

m. 373'te, Türk Borçlar Kanunu ("TBK") m. 547 uyarınca atanan ticari temsilciler ve TTK m. 370/2 uyarınca belirlenen murahhas üye ve müdürler gibi temsilcilerin ticaret siciline tescili arandığı ve bu tescil için yönetim kurulu kararı gerekli olduğu için bu kişilerin atanması doğal olarak yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkisidir. Bu kişiler haricinde ticaret siciline tescil edilmeyen ticari vekil ve TBK m. 552'de¹⁶⁶ düzenlenmiş olan diğer tacir yardımcılarının atanması yönetim kurulu tarafından diğer üst yöneticilere devredilebilmelidir¹⁶⁷.

Maddenin gerekçesinde imza yetkililerini belirleme yetkisinin murahhaslar da dahil olmak üzere kimseye devredilemeyeceğinin vurgulanmış olması nedeniyle, maddenin lafzından imza yetkisinin kapsamı bakımından bir ayırım yapılmaksızın, Doğan ve Akdağ Güney'in belirttiği gibi tüm imza yetkililerinin atanmasının yönetim kurulunun devredilemez bir görev ve yetkisi olduğu sonucu çıkartılabilecektir. Bununla birlikte uygulamada özellikle farklı şehirlerde şubeleri bulunan, operasyonel süreçleri çok çeşitli ve yoğun olan şirketler çok fazla sayıda kişiye farklı işlemler için imza yetkisi verme ihtiyacı duymaktadır. Kanaatimizce şirket adına imza atmaya yetkili olan tüm kişilerin yönetim kurulu tarafından atanmalarını ve azledilmelerini beklemek özellikle çok fazla sayıda çalışanı ve şubeleri olan bankalar gibi büyük şirketler bakımından şirketin işleyişini oldukça zor bir hale sokacaktır. Zira uygulamada bu imza yetkililerinde sık sık değişiklik yapılması gerekmektedir ve her seferinde yönetim kurulunun bu konuda karar

---

¹⁶⁶ TBK m. 552: "*Toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmelerin görevli veya hizmetlileri, o ticari işletme içinde, müşterilerin kolaylıkla görebilecekleri bir yerde ve kolayca okuyabilecekleri bir biçimde, yazıyla aksine duyuru yapılmış olmadıkça, aşağıdaki işlemler için yetkilidirler:*

- 1. Ticari işletmenin alışılmış bütün satış işlemlerini yapmak.*
- 2. Yetkili oldukları işlemler hakkında faturaları imzalamak.*
- 3. Ticari işletmenin alışılmış işlemlerinden doğan borçların ifa edilmesine veya bunların hiç ya da gereği gibi ifa edilmemesine ilişkin ihtar veya diğer açıklamaları işletme sahibi adına yapmak; bu nitelikteki ihtar veya diğer açıklamaları, özellikle alışılmış işlem dolayısıyla teslim edilmiş mallara ilişkin ayıp bildirimlerini ticari işletme adına kabul etmek.*

Toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmelerin görevli veya hizmetlileri, kendilerine yazıyla yetki verilmiş olmadıkça, işletme dışında ve kasa görevlileri atanmışsa, işletme içinde satış bedellerini isteyip alamazlar. Bu kişiler, satış bedellerini almaya yetkili buldukları hâllerde, faturaları kapatmaya veya makbuz vermeye de yetkilidirler."

¹⁶⁷ Veliye Yanlı, Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir?, Ersin Çamoğlu'na Armağan, İÜHFİM, C. 71, S. 2, 2013, s. 447.

almasını beklemek şirketin işleyişini yavaşlatacaktır. Bu sebeple maddeyi lafzi olarak yorumlamak yerine amaçsal yorum yapmak daha uygun olacaktır. Bu kapsamda Yanlı'nın da belirttiği gibi, imza yetkisi verilmesi için yönetim kurulu kararının alınması zorunlu olan TBK'nın 547. maddesi çerçevesinde atanan ticari temsilciler ile TTK'nın 370/2. maddesi çerçevesinde atanan murahhas üyeler ve murahhas müdürlerin atanmasının yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden olduğunu, ticaret sicile tescil edilemeyen ticari vekilleri ve diğer tacir yardımcılarını imza yetkilisi olarak atama yetkisinin yönetim kurulu tarafından, üst yöneticilere devredilebileceğini kabul etmek isabetli olacaktır. Böylece en azından geçici işlemler için (örneğin belediye gibi kamu kurumlarında şirketi çeşitli başvurular için temsil etmek gibi) imza yetkisi verilmesi gibi sık sık karşılaşılan işlemler bakımından, imza yetkilisini atama ve azletme yetkisi yönetim kurulu tarafından üst yöneticilere devredilebilecek ve yönetim kurulunun bu tarz işlemler bakımından iş yükü azaltılabilecektir.

e. Yönetimle Görevli Kişilerin Üst Gözetiminin Yürütülmesi

Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi yönetim kurulunun bir diğer önemli devredilemez görev ve yetkisidir. Maddede geçen üst gözetim görevinin kapsamına tam olarak hangi yükümlülüklerin girdiği maddenin lafzından açık şekilde anlaşılmamaktadır. Maddenin gerekçesinde ise üst gözetim ile kuramsal açıdan ve de işletme iktisadı açısından gerekli olan işlerin akışının gözetiminin sağlanmasının kastedildiği belirtilmiştir. Gerekçede üst gözetimin kapsamı ile ilgili olarak yönetim kurulunun bir kontrol ve denetim organı olmadığı özellikle vurgulanmıştır¹⁶⁸.

Üst gözetim genel olarak, yönetim kurulunun yönetim yetkisine sahip olan kişilerin yönetim faaliyetlerini takip etmesi ve ihtiyaç olması halinde gerekli

---

¹⁶⁸ TTK Gerekçe m. 375.

yönlendirmeleri yapması olarak tanımlanabilecektir¹⁶⁹. Üst gözetim görevi, yönetim kurulunun yönetim yetkisini devrettiği kişilerin şirketin gündelik işleyişinde ifa ettiği tek tek tüm işlemleri kontrol etmesi, bu işlemler için talimat vermesi anlamına gelmemektedir¹⁷⁰.

Maddede uygun hareket edilip edilmediğinin gözetiminin sağlanacağı normlar belirtilirken “özellikle” ifadesi kullanılmıştır. Dolayısıyla üst gözetim yalnızca normlara uygunluk bakımından yapılacak gözetimle sınırlı değildir. Maddede belirtilen üst gözetim görevi; normlara uygunluk bakımından yapılacak üst gözetimin yanı sıra, yönetim yetkisi devredilmiş kişilerin işlemlerinin şirketin menfaatine ve hedeflerine uygun olup olmadığının üst gözetiminin sağlanmasını da kapsamaktadır¹⁷¹.

Üst gözetim yükümlülüğünü gereği gibi ifa etmesi için yönetim kurulunun; yönetim yetkisine sahip kişilerden düzenli aralıklarla işlerin yürütülmesine ilişkin rapor talep etmesi ve bu raporları incelemesi, gerekli gördüğü noktalarda yönetim yetkisine sahip kişilerden bilgi talep etmesi ve şirketin aleyhine olabileceğini düşündüğü işlemler bakımından soru sorarak bu noktaları açıklığa kavuşturması gerekmektedir. Ayrıca şirket içinde iç kontrol sisteminin kurulması ve bu sistemin doğru şekilde çalışmasının sağlanması da üst gözetim yükümlülüğünün bir parçasıdır¹⁷². Üst gözetim yükümlülüğünün yerine getirilebilmesi için yönetim kurulunun TTK m. 392’de özel olarak düzenlenmiş olan bilgi alma ve inceleme hakkını kullanması fayda sağlayacaktır. Maddeye göre; her yönetim kurulu üyesinin şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında bilgi istemesi, soru sorması ve inceleme yapması mümkündür¹⁷³.

---

¹⁶⁹ Altay, 2011, s. 118; Akdağ Güney, 2016, s. 165.

¹⁷⁰ Akdağ Güney, 2016, s. 165; Şaban Kayıhan, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketlerde Üst Gözetim, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2011, s. 129.

¹⁷¹ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 563.

¹⁷² Kayıhan, s. 129.

¹⁷³ Kayıhan, s. 130.

Üst gözetim yetkisinin yönetim kurulu tarafından bizzat kullanılması zorunlu değildir. Üst gözetim görevinin yerine getirilmesini sağlayan gerekli sistemi kuran yönetim kurulu kanun koyucunun aradığı anlamda üst gözetim yükümlülüğünü yerine getirmiş olacaktır¹⁷⁴. Burada kurulan sistem sayesinde yönetim kurulu, şirketin faaliyetlerinin yürütülmesi hakkında genel bilgiyi ve yönetim yetkisi verilmiş olan kişilerin işlemleri hakkında genel bilgiyi temin edebilir durumda olmalıdır.

Özellikle büyük şirketlerde üst gözetimin kapsamlı şekilde sağlanabilmesi için içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de yer alabildiği komite ve komisyonların kurulması tercih edilmektedir¹⁷⁵. Bu şekilde komite ve komisyon kurulmasının yanı sıra özellikle global şirketlerde uyum departmanı oluşturularak uyum görevlilerine yönetim yetkisine sahip kişilerin işlemlerinin kontrolü için yetki verilmesi de tercih edilebilmektedir. Uyum görevlileri şirketin iç kontrolünü sağlayarak, yönetim yetkisini kullanan kişilerin şirket menfaatine, şirketin standart operasyon prosedürlerine veya diğer normlara aykırı davranışlarını tespit etmeleri halinde bunları soruştururlar ve yönetim kuruluna raporlarlar. Özellikle ilaç şirketleri, gıda şirketleri, enerji şirketleri gibi regülasyonların yoğun olduğu sektörlerde faaliyet gösteren şirketler uyum departmanına daha çok ihtiyaç duymaktadır¹⁷⁶. Bu kapsamda yönetim yetkisine sahip kişilerin işlemleri izlenirken, bu kişilerin kanunlar, esas sözleşme, iç yönerge ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarının yanı sıra şirket içinde ilan edilen etik ilkelere ve standart operasyon prosedürlerine uygun şekilde işlem yapıp yapmadıkları da incelenir. Yönetim kurulunun, üst gözetim görevini gerektiği şekilde yerine getirmesi için, yönetim yetkisi devredilmiş kişilerin görevlerini, şirketin menfaatine olacak şekilde gereği gibi ifa

---

¹⁷⁴ Doğan, 2011, s. 197. Aynı yönde bkz. Ay Kaplan, s. 133.

¹⁷⁵ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 561; Yalçın Sırakaya, s. 201.

¹⁷⁶ Ali Paslı, Compliance Kavramının Anonim Ortaklıklar Hukukundaki Anlamı ve Sorumluluk Sistemine Etkisi, İÜHFİM, C. 71 S. 2, 2013, s. 328.

etmediklerini tespit etmesi halinde yetki devri yapılmış kişiyi azlederek bu yetkileri geri alması gerekir¹⁷⁷.

Yönetim yetkisinin devri halinde gözetimden doğacak sorumluluk bakımından öğretide farklı görüşler bulunmaktadır. TTK m. 375/1-e ile TTK m. 553/2 arasındaki ilişkinin nasıl kurulması gerektiği konusunda öğretide fikir birliği bulunmamaktadır. Bu konudaki görüşlerimiz çalışmamızın dördüncü bölümünde incelenmiştir.

f. Defter Tutulması, Yıllık Faaliyet Raporu Düzenlenmesi, Genel Kurul Toplantılarının Hazırlanması ve Genel Kurul Kararlarının Yürütülmesi

i. Şirketin Ticari Defterlerinin Tutulması

Şirketin pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerindedir. Aslında yönetim kurulunun ticari defterleri bizzat kendisinin tutması zorunlu değildir fakat bu defterlerin usulüne uygun şekilde tutulmasından yönetim kurulu sorumludur. Yönetim kurulunun devredilemez olan görevi, ticari defterlerin usulüne uygun şekilde tutulmasını sağlamak ve tutulmasını gözetlemektir¹⁷⁸. Defterlerin açılış kapanış onaylarının kanunda öngörülen zamanda yaptırılması, kayıt düzenine uyulması ve defterlere sadece mevzuatın izin verdiği hususların kaydının yapılmasının sağlanması yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkisi kapsamında kalır¹⁷⁹.

---

¹⁷⁷ Mustafa İsmail Kaya, Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 3276; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 562.

¹⁷⁸ Altay, 2011, s. 143; Doğan, 2011, s. 203.

¹⁷⁹ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 564.

Muhasebeyle ilişkili olan ticari defterlerin (yani defteri kebir, yevmiye ve envanterin) TTK m. 375/1-f kapsamında tutulması öngörülen defterlerin kapsamında kalıp kalmadığı farklı yorumlanmıştır. Akdağ Güney ilgili bentte pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin özel olarak belirtilmiş olması nedeniyle muhasebe ile ilgili ticari defterlerin tutulmasının yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında bulunmadığı kanaatindedir¹⁸⁰. Altay ile Doğan ise muhasebe ile ilgili ticari defterler bakımından bir ayırım yapmaksızın ticari defterlerin tutulmasının yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkisi kapsamında kaldığı görüşündelerdir¹⁸¹. Kırca ise TTK m. 375/1-f kapsamında muhasebeyle ilgili ticari defterlerin tutulması görevinin bulunmadığı, bu bendin sadece ilgili bentte belirtilen pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterini kapsadığı, yönetim kurulunun işletmenin muhasebesiyle ilgili ticari defterlerin tutulması görevinin ise TTK m.375/1-c bendinde belirtilen muhasebe için gerekli düzenin kurulması görevi kapsamında kaldığı kanaatindedir¹⁸². Biz de TTK m.375/1-f’de muhasebe ile ilgili ticari defterlerin belirtilmemesi sebebiyle muhasebeyle ilgili ticari defterlerin tutulması görevinin muhasebe için gerekli düzenin kurulması görev ve yetkisi kapsamında bulunduğu düşüncesindeyiz.

ii. Yıllık Faaliyet Raporu Düzenlenmesi, Genel Kurul Toplantılarının Hazırlanması ve Genel Kurul Kararlarının Yürütülmesi

Anonim şirketlerde yıllık faaliyet raporu yönetim kurulu tarafından hazırlanmalıdır. TTK m. 514’e göre; geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolar, ekleri ve yıllık faaliyet raporu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde yönetim kurulu tarafından hazırlanır ve genel kurulun onayına sunulur. Şirketlerin Yıllık

---

¹⁸⁰ Akdağ Güney, 2016, s. 150.

¹⁸¹ Altay, 2011, s. 143; Doğan, 2011, s. 203.

¹⁸² Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 564.

Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik¹⁸³ uyarınca, yıllık faaliyet raporu şirketin yönetim kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanarak onaylanmalıdır. Yönetim kurulu üyelerinden herhangi biri yıllık faaliyet raporundaki bilgilerle ilgili aksi yönde bir görüşte olursa, ilgili kişinin itiraz ettiği hususlar gerekçeleri ile birlikte yıllık faaliyet raporunda belirtilir.

Faaliyet raporunun hazırlanması için yönetim kurulu, başkaca yöneticilerden ve hatta başka birimlerden de yardım alabilir. Ancak bu şekilde yardım alınması faaliyet raporunun hazırlanması konusundaki asli sorumluluğun yönetim kuruluna ait olması durumunu değiştirmez¹⁸⁴. Uygulamada özellikle büyük şirketlerde faaliyet raporu büyük ölçüde muhasebe bölümünde çalışan yöneticiler tarafından denetim şirketleri ile iş birliği içerisinde hazırlanmakta ve yönetim kurulu üyeleri tarafından kontrol edilerek imzalanmaktadır.

Genel kurul toplantıları için hazırlık yapılması ve genel kurul kararlarının icrası da yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinden biridir. Hazırlık kapsamında yönetim kurulu; genel kurulu toplantıya çağırır, genel kurul toplantısının amaca uygun şekilde yürütülmesi için gerekli hazırlıkları yapar, toplantı gündemini hazırlar, finansal tabloları, konsolide finansal tabloları, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, denetleme raporlarını ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisini, toplantıdan en az on beş gün önce, şirketin merkez adresinde ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurur ve hazır bulunanlar listesini hazırlar. Yönetim kurulu ayrıca Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik¹⁸⁵ m. 15'te sayılmış olan genel kurul toplantısında hazır bulundurulacak belgeleri de toplantıda hazır bulundurur ve bakanlık temsilcisinin katılımı gerekli olan genel kurul toplantılarına bakanlık

---

¹⁸³ 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

¹⁸⁴ Akdağ Güney, 2016, s. 150.

¹⁸⁵ 28.11.2012 tarih ve 28481 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

temsilcilerinin katılımı için talepte bulunur¹⁸⁶. TTK m. 407/2 uyarınca, Murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları zorunludur.

Genel kurulun aldığı kararın icra edilmesi de yönetim kuruluna ait bir görev ve yetkidir. İlgili kararın bizzat yönetim kurulu tarafından icra edilmesi gerekmesede bu kararın icrası konusunda gerekli talimatın verilmesi ve icra edildiğinin gözetiminin sağlanması yönetim kurulunun görev ve yetkisi kapsamındadır¹⁸⁷.

g. Borca Batıklık Durumunun Varlığında Mahkemeye Bildirimde Bulunulması

Anonim şirketlerde yönetim kurulunun şüphesiz en önemli görevlerinden biri şirketin finansal durumunun korunmasıdır. Bu kapsamda TTK m. 375/1-g’de şirketin borca batık durumda olması halinde bu duruma ilişkin mahkemeye bildirimde bulunulması, yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden biri olarak düzenlenmiştir. Yönetim kurulunun bu bildirim yapabilmesi için şirketin finansal durumunu takip etmesi ve öncelikle borca batıklık durumundan haberdar olması gerekmektedir. Bu devredilemez görev ve yetkiyi yönetim kuruluna yükleyen kanun koyucu, bilhassa şirketin pay sahiplerinin, alacaklıların ve daha genel olarak da sermaye piyasası aktörlerinin yatırımlarının korunmasını hedeflemiştir¹⁸⁸.

Borca batık olma durumunun düzenlendiği madde olan TTK m. 376’nın gerekçesine göre; “*borca batık olma kavramı, şirket aktifleri yıllık bilançoda olduğu gibi defter (iktisap) değerleriyle değil fakat gerçek (olası satış değerleri)*

---

¹⁸⁶ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 565 vd.; Akdağ Güney, 2016, s. 151; Altay, 2011, s. 159.

¹⁸⁷ Akdağ Güney, 2016, s. 152.

¹⁸⁸ Doğan, 2012, s. 622.

değerleriyle değerlemeye tâbi tutulsalar bile, alacaklıların, alacaklarını alamamaları, yani şirketin borç ve taahhütlerini karşılayamaması” demektir¹⁸⁹.

TTK m. 376 kapsamında sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esasları düzenlemek amacıyla yürürlüğe konmuş olan 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de¹⁹⁰ borca batık olma durumu ve bu durumda alınması gereken tedbirler daha detaylı şekilde düzenlenmiştir. Tebliğ'in 12. maddesinde borca batık olma durumu, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması hali olarak tanımlanmıştır ve borca batık durumda olmanın işaretlerinin, yıllık ve ara dönem finansal tablolardan, denetime tabi şirketlerde denetim raporlarından, erken teşhis komitesinin raporlarından, yönetim organının belirlemelerinden ortaya çıkabileceği belirtilmiştir. İlgili maddeye göre şirketin borca batık durumda olduğu şüphesini uyandıran emarelerin olması halinde yönetim kurulunun, şirketin aktiflerinin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartması gerekir. Yönetim kurulunun bu ara bilanço üzerinden aktiflerin şirket alacaklarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve Tebliğ'in 7. maddesinde belirtilen tedbirleri¹⁹¹ almaması halinde bu durumu şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine bildirmesi ve şirketin iflasını talep etmesi gerekmektedir.

Yönetim kurulu, mahkemeye borca batıklığı bildirme görevini mutlaka bizzat ifa etmesi zorunlu değildir. Yönetim kurulu bu bildirim yapılması için şirkette

---

¹⁸⁹ TTK Gerekçe m. 376.

¹⁹⁰ 15.09.2018 tarih ve 30536 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

¹⁹¹ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ Madde 7:

“Zararın, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisine eşit veya bu tutardan çok olması halinde, toplantıya çağrılan genel kurul;

a) Kanununun 473 ilâ 475 inci maddelerine göre sermaye azaltımı yapılmasına,
b) Sermayenin tamamlanmasına,
c) Sermayenin artırılmasına,

karar verebilir.”

çalışan bir müdüre veya avukata yetki verebilir ve bu kişiler aracılığıyla bildirim yapılmasını sağlayabilir¹⁹².

h. TTK m. 375'te Liste Halinde Sayılanlar Haricindeki Devredilemez Görev ve Yetkiler

Anonim şirketlerde yönetim kurulunun TTK m. 375'te sayılmış olan devredilemez görev ve yetkileri haricinde TTK'nın çeşitli maddelerinde düzenlenmiş olan başkaca devredilemez görev veya yetkileri de bulunmaktadır¹⁹³. TTK'da düzenlenmiş olan yönetim kurulunun diğer devredilemez görev ve yetkilerine örnek olarak şu yetkiler verilebilir¹⁹⁴:

- Birleşme raporunu hazırlamak (TTK m. 147)
- Bölünme raporunu hazırlamak (TTK m. 169)
- Tür değiştirme planını hazırlamak (TTK m. 185)
- Tür değiştirme raporunu hazırlamak (TTK m. 186)
- Bağlı şirket raporunu hazırlamak (TTK m. 199)
- Şirketin feshi davasını açmak (TTK m. 353)
- Şirketin sermayesinin kaybı halinde tedbirleri almak (TTK m. 376 ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ)
- Riskin erken saptanması komitesini kurmak (TTK m. 378)
- Şirketin kendi paylarını iktisap için genel kuruldan izin talebinde bulunulması için kanuni şartların gerçekleştiğini gösteren raporu hazırlamak (TTK m. 379/2)
- Genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin kuralları içeren iç yönergeyi hazırlamak (TTK m. 419/2)
- Genel kurul kararları aleyhine iptal davası açmak (TTK m. 446/1-c)

---

¹⁹² Doğan, 2012, s. 622.

¹⁹³ Akdağ Güney, 2016, s. 146; Doğan, 2011, s. 173; Tekinalp, 2020, s. 248; Helvacı, 2014, s. 132 Altay, 2011, s. 95; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 540; Üçışık/Çelik, s. 397.

¹⁹⁴ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 591; Altay, 2011, s. 162-163; Büyükkatak, s. 147 vd.

- Esas sözleşme değişiklik taslağı hazırlamak (TTK m. 453)
- Sermaye artırımını beyanı hazırlamak (TTK m. 457)
- Kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımını kararı almak (TTK m. 460)
- Şarta bağlı sermaye artırımında beyanname hazırlamak (TTK m. 470)
- Sermaye azaltımında rapor hazırlamak (TTK m. 473)
- Konkordato talep etmek (TTK m. 377)

TTK haricinde Sermaye Piyasası Kanunu, Bankacılık Kanunu gibi kanunlarda da yönetim kuruluna verilmiş olan devredilemez görev ve yetkiler bulunmaktadır. Aşağıdaki örnekler diğer kanunlarda yönetim kuruluna verilmiş olan devredilemez nitelikte görev ve yetkilerdendir:

- Halka açık şirketlerin ilişkili taraflarıyla gerçekleştirecekleri Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenecek nitelikteki işlemlere başlamadan önce yapılacak işlemin esaslarını belirleyen kararı almak (Sermaye Piyasası Kanunu m. 17)
- Bankanın dahil olduğu risk grubundaki gerçek ve tüzel kişilere kredi kullandırılması durumunda gerekli kararları almak (Bankacılık Kanunu m. 50).

IV. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVREDİLMESİNİN SONUÇLARI VE BAZI ÖZEL SORUNLAR

A. Yetki Devrine Rağmen Karar Alma Yetkisinin Yönetim Kurulunun Onayına Tabi Tutulması

Özellikle büyük şirketlerde, yetki devri yapılan konuların komplike konular olduğu hallerde yönetim yetkisi devredilen kişinin, belirlenecek önemli kararlar bakımından yönetim kurulunun onayını alması imkânı değerlendirilebilecektir. Bu konuda öğretilerde Kırcı ve Yalçın Sırakaya, yönetim yetkisinin devredildiği bazı önemli görülen konular bakımından karar alınması için yönetim kurulunun

onayının alınması şartının getirilebileceği ancak böyle bir durumda yönetim kurulunun TTK'nın 553/2. maddesi uyarınca sorumlu tutulmama imkanından yararlanamayacağı görüşündedir. Yazarlar, böyle bir durumda alınan kararlar bakımından yönetim yetkisi devredilmiş kişi ile yönetim kurulu üyelerinin her birinin kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararın kendilerine şahsen yükletilebildiği ölçüde diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olacakları düşüncesindedirler¹⁹⁵. Akdağ Güney ise yönetim yetkisinin devri halinde; üst yönetime bağlı olarak şirketin idaresi bakımından önemli görevleri ifa edenlerin atanması ve azli gibi bir takım önemli kararların alınmasının yönetim kurulunun onayına bağlı olmasının iyi bir yönetim için gerekli ve mümkün olduğu kanaatindedir¹⁹⁶.

Bizim de katıldığımız görüşe göre ise, yönetim yetkisinin devredildiği murahhasların kendilerine yetki devri yapılmış olan konu ile ilgili karar alınması için yönetim kurulundan onay alınmasının zorunlu tutulması halinde burada gerçek bir yönetim yetkisinin devrinden söz edilemeyecektir¹⁹⁷. Zira böyle bir halde ilgili konuda nihai kararı kendisine yetki devri yapılmış olan murahhaslar değil yönetim kurulu veriyor olacaktır ve bu durum görev ve yetkinin murahhasa aktarılmadığını, devredilmediğini gösterir. Bununla birlikte, murahhaslara ilgili konuda karar almadan önce yönetim kurulu ile istişare etme yükümlülüğünün getirilmesinin mümkün olabileceği, bu durumda yetki devrinin mevcut olabileceği düşüncesindeyiz. Çünkü bu durumda murahhaslar yönetim kurulu ile istişare yapsa dahi nihai kararı kendileri verebilecek durumda olacaklardır.

---

¹⁹⁵ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 599; Yalçın Sırakaya, s. 205.

¹⁹⁶ Akdağ Güney, 2016, s. 92-93. Aynı yönde bkz. Gürgen, s. 25.

¹⁹⁷ Altay, 2011, s. 88, Büyükatak, s. 176. Benzer şekilde Doğan da devredilen yetkiler bakımından yönetim kurulundan onay alınması şartı getirilmesi durumunda, yetkilerin devredildiği kişilerin murahhas sıfatı kazanamayacağı, bu kişilerin müdür sıfatıyla yönetim kuruluna bağlı olarak çalışır durumda oldukları görüşündedir. Doğan'ın bu yöndeki görüşü için bkz. Doğan, 2011, s. 286.

B. Yönetim Yetkisini Devralanların Yetkiyi Devredebilmesi Sorunu

Yönetim yetkisini devralmış olan murahhasların bu yetkiyi üçüncü kişilere devredip devredemeyeceği konusu da özellikle uygulama bakımından önem taşıyan ve öğretide tartışmalı olan bir diğer konudur. Öğretide ağırlıklı olan ve bizim de katıldığımız görüşe göre, yönetim yetkisini devralan murahhasların bu yetkilerini üçüncü kişilere devretmeleri mümkün değildir. Bu görüşü savunan yazarlara göre TTK'da murahhasların yetkilerini üçüncü kişilere devretmelerini mümkün kılan bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca yönetim yetkisinin murahhaslar tarafından üçüncü kişilere devredilmesine imkân verilmesi, murahhaslara, murahhas atama yetkisi tanınmış olması anlamına gelecektir fakat bu durum TTK m. 375/1-d'ye aykırıdır. Çünkü ilgili bent uyarınca, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerindedir¹⁹⁸. Ayrıca yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesi durumunda murahhaslara ilişkin üst gözetim yükümlülüğü de bulunmaktadır. Kendisine yönetim yetkisi devredilmiş olan murahhasların bu yetkiyi üçüncü kişilere devredebilmeleri mümkün olursa, yönetim kurulunun bu yeniden yetki devri yapılmış olan kişiler bakımından üst gözetim yükümlülüğünü yerine getirmesi çok güç hale geleceği için de murahhasların devralmış oldukları yönetim yetkisini devretmesinin mümkün olmadığını kabul etmek daha isabetli olacaktır¹⁹⁹.

Türk öğretisinde çok destek görmeyen ikinci görüşe göre ise yönetim kurulunun yönetim yetkisini murahhaslara devretmesi sırasında, murahhasların da yetkilerini devredebilmeleri için izin vermeleri halinde murahhasların devraldıkları yetkileri alt birime devredebilmesi mümkündür²⁰⁰.

---

¹⁹⁸ Ünal Tekinalp, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011, s. 136; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 597; Doğan, 2012, s. 632; Doğan, 2011, s. 235-236; Çam, s. 531-532; Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 95-96.

¹⁹⁹ Büyükkatak, s. 174-175.

²⁰⁰ Felix Horber, Die Kompetenzdelegation beim Verwaltungsrat der AG und ihre Auswirkungen auf die aktienrechtliche Verantwortlichkeit, Zürich, 1986, s. 86, 101 vd.; Ivo Hüngebühler, Der

C. Yönetim Yetkisinin Devri Sonrası Yönetim Kurulunun Durumu

Yönetim kurulu yönetim yetkisini devretmesi ile birlikte devredilen bu yetkileri kullanamaz duruma gelir. Murahhasların görevlerinin sona erdirilmesi halinde ise yönetim kurulu daha önce devretmiş olduğu bu yetkileri yeniden kullanabilir hale gelir²⁰¹. Yönetim yetkisinin devredilmesi ile birlikte yetkiyi devralanlar için yeni bir yetki alanı oluşmuş olur ve bunun neticesinde yeni bir organ doğar. Zira şirketin yönetiminde karar verme yetkisi olan birimler organ sıfatını kazanmış olur²⁰².

Yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesinden sonra, yetkinin devredilmiş olduğu kişilerin işlemlerinden ne şekilde sorumlu olacaklarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu sorumluluğun esasları TTK m. 553/2’de düzenlenmiştir. İlgili madde uyarınca yönetim yetkisini kanuna dayanarak, başkasına devretmiş olan organlar veya kişiler, söz konusu görev ve yetkileri devrettikleri kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hali haricinde, ilgili kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar. Yönetim yetkisinin devrinden sonra yönetim kurulunun, yetkiyi devralanlara talimat verip veremeyeceği ve yetkiyi devralanlara ilişkin gözetim yükümlülüğünün kapsamı ve sınırlarının belirlenmesi, yönetim kurulunun sorumluluğunun sınırlarının belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu konulardaki detaylı incelememize çalışmamızın dördüncü bölümünde yer verilmiştir.

D. Kendilerine Yönetim Yetkisi Devredilmiş Olan Murahhasların Azli

TTK m. 367’de yönetim yetkisinin devredileceği kişilerin azil yetkisinin hangi organa ait olduğu açık şekilde düzenlenmemiştir. Bu sebeple yönetim kurulunun

---

Verwaltungsratspräsident, Zürich, 2003, s. 17; Jürg Vollmar, Grenzen der Übertragung von gesetzlichen Befugnissen des Verwaltungsrates an Anschlüsse, Delegierte und Direktoren, Bern, 1986, s. 29 vd.; J Ernst Eigenmann, Das Reglement der Aktiengesellschaft, Die AG im neuen OR, Heft 11, Zürich, 1952, s. 57 (Naklen: Doğan, 2011, s. 235).

²⁰¹ Doğan, 2011, s. 238. Aynı yönde bkz. Çam, s. 537.

²⁰² Doğan, 2011, s. 237; Altay, s. 19.

yönetim yetkisini devretmiş olduğu murahhasların bu görevinin hangi organ tarafından sona erdirilebileceği ile ilgili öğretide çeşitli görüşler bulunmaktadır.

Bizim de katıldığımız ilk görüş uyarınca murahhas atama yetkisi yönetim kurulunda olduğu gibi, atanmış olan murahhasları azletme yetkisi de yönetim kuruluna ait olmalıdır. Zira yönetim kurulu, kendisine ait olan yönetim yetkisini devrettiği murahhasları, bu kişilerin yaptıkları işlemlere göre gerekli görmesi halinde, azledebilir durumda olmalıdır. TTK m. 375/1-b uyarınca şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerindedir ve yönetim yetkisi devredilmiş olan murahhasların azledilmesi de yönetim teşkilatının belirlenmesinin bir parçasıdır²⁰³. Murahhas atama yetkisinin yönetim kuruluna ait devredilemez yetkilerden olduğu açıktır ve bu yetkinin kullanılabilmesi yani murahhas atanabilmesi için önceki murahhasların azledilmesi gerekebileceğinden bu azil yetkisinin de yönetim kuruluna ait olması gerekir²⁰⁴. Kırca, murahhasların yönetim kurulu tarafından azledilmesi gerektiğine ilişkin görüşünü açıklarken, bu yetkinin TTK m. 375/1-d çerçevesinde devredilemez görev ve yetkilerden olduğunu belirtmiştir²⁰⁵. Ayrıca genel kurulun murahhas atama yetkisi olmamasına rağmen, atanmış olan murahhasları azletme yetkisine sahip olması yönetim kurulunun organizasyonu açısından karışıklığa yol açar. Yönetim kurulunun kendi takdirine göre atanmış olduğu murahhasların her an genel kurul tarafından azledilebilir pozisyonda olmaları yönetim kurulunun çalışmaları bakımından da olumsuz etkiler doğuracaktır²⁰⁶.

Yönetim kurulu murahhasların azledilmesine ilişkin kararı kurul halinde alacaktır. Murahhasların azledilmesi halinde bu ilişkinin temelinde yatan

---

²⁰³ Altay, s. 134; Doğan, 2011, s. 240-241; Akdağ Güney, 2016, s. 136.

²⁰⁴ Doğan, 2011, s. 240-241.

²⁰⁵ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 610; Kırca'nın bu görüşü TTK m. 375/1-d'nin gerekçesinin lafzi olarak yorumlanması durumunda isabetli olmayacaktır. Zira ilgili maddenin gerekçesinde bu bentte kastedilenin yönetimin geçirilmesi yani delegasyon olmadığı belirtilmiştir. Bu kapsamda murahhasların azil yetkisinin yönetim kuruluna ait olduğu görüşünün TTK m. 375/1-d'den kaynaklanmadığına ilişkin detaylı açıklamalar için bkz. Altay, 2011, s. 134.

²⁰⁶ Akdağ Güney, 2016, s. 135.

sözleşmesel ilişki (bu ilişki duruma göre vekalet sözleşmesi veya hizmet sözleşmesinden kaynaklanıyor olabilir) kendiliğinden sona ermiş olmaz, bu sözleşme ayrıca kendi kuralları çerçevesinde sona erdirilebilecektir²⁰⁷. Murahhas üyenin yönetim kurulu tarafından azledilmesi, ilgili üyenin yönetim kurulu üyeliğinin de sona ereceği anlamına gelmez. Zira yönetim kurulu üyelerini azletme yetkisi TTK m. 408/2-b'de genel kurula ait devredilemez görev ve yetkiler arasında düzenlenmiştir ve dolayısıyla yönetim kurulunun, bir üyenin yönetim kurulu üyeliğini sona erdirmesi mümkün değildir²⁰⁸. Öte yandan genel kurulun alacağı kararla murahhas üye konumundaki yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulu üyeliğini sona erdirmesi halinde ise bu üyenin murahhaslık sıfatı kendiliğinden sona ermiş olmaz ve bu kişi kendisine yönetim yetkisi devredilmiş üçüncü kişi konumunda yönetim yetkilerini yerine getirmeye devam eder. Genel kurulun azlettiği yönetim kurulu üyesinin murahhaslığının da sona erdiğinin kabul edilebilmesi için bu konuda yönetim kurulunun karar almış olması gerekir²⁰⁹. Doktrindeki ikinci görüş ise murahhasları azletme yetkisinin genel kurula ait olduğu yönündedir²¹⁰. Yukarıda açıkladığımız gerekçelerle biz bu görüşe katılmamaktayız.

---

²⁰⁷ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 610.

²⁰⁸ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 610.

²⁰⁹ Akdağ Güney, 2016, s. 136.

²¹⁰ Arslan, s. 76; Üçışık/Çelik, s. 453.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

I. TEMSİL YETKİSİ VE KAPSAMI

Anonim şirketler yönetim kurulu tarafından temsil edilir. “Ortaklığı gerek iç ilişkide pay sahiplerine karşı gerekse dış ilişkide ise üçüncü kişilere karşı yönetim kurulu temsil eder”²¹¹. TTK m. 371’de temsil yetkisinin kapsamı düzenlenmiştir. İlgili madde uyarınca; temsile yetkili olan kişiler şirketin amacı ve işletme konusu kapsamındaki tüm işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler. Yönetim kurulu üyeleri temsil yetkilerini, ilgili belgeleri şirket unvanı altında imzalayarak kullanırlar²¹².

TTK, temsil yetkisinin kullanılması bakımından genel kural olarak birlikte temsil kuralını benimsemiştir. Bu kurala göre şirketin esas sözleşmesinde aksi yönde bir düzenleme olmadığı sürece ve şirket yönetim kurulu tek bir üyeden oluşmadığı sürece şirket, şirketin yönetim kurulu üyelerinden iki tanesinin atacağı çift imza ile temsil edilecektir²¹³. Genel kural birlikte temsil kuralı olsa da şirket esas sözleşmesine konulacak hükümle şirketin, yönetim kurulu üyelerinin münferit imzası ile temsil edileceği ya da ikiden fazla örneğin üç yönetim kurulu üyesinin birlikte imzası ile şirketin temsil edileceği düzenlenebilir²¹⁴. Özellikle birden fazla farklı pay sahibi gruplarının olduğu ve bu pay sahiplerinin eşit oranlarda pay sahibi oldukları şirketlerde (örneğin A grubu pay sahibi, B grubu pay sahibi ve C grubu pay sahibi gibi) ikiden fazla yönetim kurulu üyesinin, örneğin üç yönetim kurulu üyesinin birlikte imzası ile şirketin temsil edileceği kararlaştırılarak her bir pay sahibi grubunun aday göstermesi sonucunda seçilmiş olan yönetim kurulu üyesinin imza atması suretiyle şirketin temsil edilmesi sağlanabilir. Böylece örneğin B grubu

²¹¹ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 384.

²¹² Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 384; Tekinalp, 2020, s. 262.

²¹³ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 384; Kayar, 2018, s. 447; Günay, s. 41.

²¹⁴ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 625; Kayar, 2018, s. 447. Aynı yönde bkz. Günay, s. 42.

pay sahibi tarafından aday gösterilen üyenin imzası olmaksızın diğer A grubu ve C grubu pay sahiplerinin aday göstermesi sonucunda seçilmiş olan iki yönetim kurulu üyesinin müşterek imzası ile şirketin temsil edilmesi engellenebilecektir.

Şirketin temsilinde genel kural olan birlikte temsil kuralı şirketin pasif temsili bakımından ise geçerli değildir. Temsilcilerden her biri şirketin pasif temsilinde tek başına yetkilidir. Buna göre, üçüncü kişiler tarafından şirkete yapılacak ihbarların, ihtarların ve diğer tebligatların şirketi temsile yetkili yönetim kurulu üyelerinden birine yapılması dahi yeterli olmaktadır²¹⁵.

TTK m. 373/1 uyarınca yönetim kurulunun, temsil yetkisine sahip kişiler ile bu kişilerin temsil şekillerini belirleyen yönetim kurulu kararının noter onaylı suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline sunması ve bu tescil ve ilan işlemini yaptırması gerekmektedir. Bu tescil işleminin yapılması için temsile yetkili kişilerin imza beyannamelerinin de sicil müdürlüğüne sunulmasının gerekli olduğu TTK m. 40'ta düzenlenmiştir. TTK'nın 40. maddesinde 7263 Sayılı Kanun²¹⁶ ile değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik sonrasında, Şirket Kuruluş Sözleşmesinin Ticaret Sicili Müdürlüklerinde İmzalanması Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ²¹⁷ yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklikler çerçevesinde Şirket Kuruluş Sözleşmesinin Ticaret Sicili Müdürlüklerinde İmzalanması Hakkında Tebliğ'in 12. maddesine göre; gerçek kişi tacir ile tüzel kişi tacir adına imzaya yetkili olanların imzaları, bunların ticaret siciline tescili sırasında kamu kurum ve kuruluşlarının veri tabanlarında tutulan imza verilerinden elektronik ortamda temin edilerek MERSİS'e kaydedilecektir. İlgili veri tabanında imza kaydının bulunmaması veya kaydın temin edilememesi halinde, ilgililerin imzaları, notere onaylatılarak veya

---

²¹⁵ Bahtiyar, s. 198; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 385; Kayar, 2018, s. 447. Aynı yönde bkz. İsmail Cem Soykan, Türk Ticaret Kanunu'nda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Anonim Şirketin Yönetimi ve Temsili, Legal Hukuk Dergisi, C. 8, S. 91, 2010, s. 2374; Mehtap İpek, Anonim Ortaklıkların Temsili, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 2, 2004, s. 311.

²¹⁶ 03.02.2021 tarih ve 31384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

²¹⁷ 20.02.2021 tarih ve 31401 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

herhangi bir sicil müdürlüğünde yetkili personel huzurunda yazılı beyanda bulunarak sicil müdürlüğüne verilebilecektir.

Temsil yetkisinin kapsamının belirlenmesine etkisi bakımından şirketin işletme konusunun da değerlendirilmesinde fayda görüyoruz. ETTK döneminde geçerli olan ultra vires kuralı TTK'nın kabulü ile birlikte ortadan kalkmıştır. TTK m. 125/2 uyarınca; ticaret şirketleri, Türk Medeni Kanunu'nun ("TMK") 48. maddesi çerçevesinde bütün haklardan yararlanabilir ve borçları üstlenebilirler. Bu hususta kanuni istisnalar saklı tutulmuştur. TTK m. 371/2'de; temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemlerin de şirketi bağlayacağı ve ancak üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiğinin veya durumun gereğinden bilebilecek durumda bulunduğunun ispatlanması halinde bu işlemlerin şirketi bağlamayacağı düzenlenmiştir. Bu hükümler kapsamında temsile yetkili olan kişilerin yaptıkları şirketin işletme konusu dışındaki işlemler de prensip olarak şirketi bağlar. Fakat işlemin tarafı olan üçüncü kişinin bu işlemin şirketin işletme konusu dışında olduğunu gerçekten bildiğinin veya somut olayın özelliklerinden bilmesi gerektiğinin ispatlanması halinde şirket bu işlem ile bağlı olmaktan kurtulabilecektir²¹⁸. İşletme konusu dışındaki işlemler nedeniyle şirketin zarara uğraması halinde bu zarar dolayısıyla işlemi yapan temsilciye rücu etme hakkı ise saklı tutulmuştur.

TTK'nın 339/2-b. maddesinde esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış şekilde şirketin işletme konusu, esas sözleşmede bulunacak maddeler arasında sayılmıştır. TTK m. 371/2'de yer alan işletme konusu ibaresinin geniş yorumlanması gerektiği doktrinde kabul görmektedir. Şirketin işletme konusunun yalnızca esas sözleşmesinde yer alan amaç ve konu maddesi ile sınırlı olmadığı işletme konusuna dolaylı da olsa bağlanabilecek işlemlerin işletme konusu kapsamında yer aldığı doktrinde pek çok yazar tarafından kabul edilmektedir²¹⁹.

---

²¹⁸ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, 2022, s. 1429.

²¹⁹ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 640; Alihan Aydın, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 1, 2014, s. 154; Günay, s. 49; Muhammet Emin Bingöl,

TTK m. 371/2’de geçen, üçüncü kişinin bildiği veya bilebilecek durumda olduğu ifadesi doktrinde oldukça farklı şekilde yorumlanmıştır. Bu maddenin dayanağı olan 2009/101 sayılı Avrupa Birliği Yönergesi m. 10’da “*bilmesi ya da koşullar açısından bilmemesinin mümkün olmaması*” ibaresi kullanılmıştır²²⁰. Çamoğlu, TTK m. 371/2 bakımından müspet vukuf ölçütünün uygulanması gerektiği ve dolayısıyla üçüncü kişinin ancak işlemin şirketin işletme konusu dışında olduğunu fiilen bilmesi halinde şirketin bu işlemle bağlı olmayacağı görüşündedir²²¹. Bizim de katıldığımız görüşe göre, TTK m. 371/2 çerçevesinde üçüncü kişinin işlemin şirketin işletme konusunun dışında olduğunu fiilen bilmesi yani müspet vukufu aranmamalıdır. Zira maddenin lafzında üçüncü kişinin işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği hallerin belirtilmesi ile yetinilmemiş açıkça üçüncü kişinin durumun gereğinden bilebilecek durumda bulunduğu halde de şirketin işlemle bağlı olmayacağı belirtilmiştir. Kanaatimizce de kanun koyucunun burada yalnızca müspet vukufu arama iradesi olsaydı üçüncü kişinin durumun gereğinden bilebilecek durumda bulunduğu hali maddede düzenlenmezdi²²².

Pulaşlı ise şirket esas sözleşmesinin ilan edilmesinin üçüncü kişinin işlemin işletme konusu haricinde bir işlem olduğunu bilmesini ispatlamak için yeterli olmadığını, şirketin üçüncü kişinin bu durumu fiilen bildiğini ya da somut olayın şartlarına göre bilmemesinin olanaksız olduğunun ispatlanması gerektiğini vurgulamıştır²²³. Tekinalp, Üçışık/Çelik ve Kırcı ise burada müspet vukufun aranmasına karşı çıkmışlar ve burada TMK m. 3’te düzenlenen iyiniyet kuralının uygulanması gerektiğini, üçüncü kişinin halin icabına göre kendisinden beklenen

---

Anonim Şirketlerde Konu Dışı İşlemlerin Hukuki Niteliği, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2018, s. 199.

²²⁰ Bingöl, s. 206.

²²¹ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 388.

²²² Kırcı (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 640-641; Aydın, s. 155.

²²³ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, 2022, s. 1429.

özeni göstermemesi ve bu durumun ispatlanması halinde şirketin işletme konusu dışındaki işlemle bağlı olmayacağını ileri sürmüşlerdir²²⁴.

Aydın ise TTK'nın 371/2. maddesinde doğrudan iyiniyet ifadesi kullanılarak TMK'nın 3. maddesine atıf yapılmadığını ve bu sebeple burada TMK m. 3'te düzenlenen iyiniyetten farklı bir özen ölçüsü düzenlendiği görüşündedir. Bu kapsamda Aydın, üçüncü kişilerin işlemin işletme konusunun kapsamı dışında olduğunu hafif ihmali sebebiyle bilmemesi halinde şirketin işlemle bağlı olacağını ve ancak üçüncü kişinin ağır ihmali olduğu durumlarda yani işlemin şirketin işletme konusuna girip girmediğini bilebilecek olma bakımından alelade bir özeni dahi göstermediği hallerde şirketin işlemle bağlı olmayacağı görüşündedir²²⁵.

Kanaatimizce TTK m. 371/2 çerçevesinde üçüncü kişinin TMK m. 3 ölçütlerine göre iyiniyetli olup olmadığının değerlendirilmesi daha uygun bir yöntem olacaktır. TTK m. 371/2'de bire bir TMK m. 3'teki ifade kullanılmamış ya da yalnızca iyiniyet ifadesi kullanılarak TMK m. 3'e atıfta bulunulmamış olsa da TTK m. 371/2'deki işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bilme veya durumun gereğinden bilebilecek durumda bulunma ifadesinin TMK m. 3'teki iyiniyet kriterine özü itibarıyla çok benzer olduğu görüşüdeyiz. Ayrıca Aydın'ın ileri sürdüğü gibi üçüncü kişiler bakımından hafif ihmal ve ağır ihmal şeklinde bir ayırım yapılması şeklindeki yorumun hükmün lafzına uygun olmadığı görüşüdeyiz.

Temsile yetkili kişinin şirketin işletme konusu dışında işlem yapması halinde, üçüncü kişinin bu işlemin işletme konusu dışında olduğunu bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesi durumunda ilgili işlemin akıbetinin ne olacağı ile ilgili de doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Doktrinde Yıldız, bu durumda işlemin askıda geçerli bir işlem olduğu, şirketin, üçüncü kişinin müspet vukufunu ispatlaması halinde, yetkisiz temsil dolayısıyla, askıda geçerli

---

²²⁴ Tekinalp, 2020, s. 269-270; Tekinalp, 2011, s. 144-145; Üçışık/Çelik, s. 462; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 641.

²²⁵ Aydın, s. 155-156.

olan işlemin geçersiz hale geleceği görüşündedir²²⁶. Kırca da böyle bir işlem için TBK'daki yetkisiz temsil hükümlerinin uygulanması gerektiğini ve şirketin genel kurulunun işleme icazet vermesi halinde işlemin geçerli bir işlem haline gelebileceğini ifade etmiştir²²⁷. Kırca'nın bu görüşüne bazı yazarlar, şirketin temsilcilerinin üçüncü kişilere karşı temsil yetkisinin dış ilişkide sınırsız olarak belirlendiği gerekçesiyle yetkisiz temsile ilişkin hükümlerin uygulanmasının doğru olmayacağını belirterek karşı çıkmışlardır²²⁸.

Aydın ise TTK m. 371/2'deki ifade dolayısıyla işletme konusu dışında yapılmış işlemin yapıldığı anda geçerli olduğunu ancak işlemin daha sonra şirket tarafından iptal edilmesine imkân verilmiş olduğunu dolayısıyla böyle bir işlemin akıbetinin bozulabilir geçerlilik olduğunu belirtmiştir²²⁹. Kanaatimizce de TTK m. 371/2'nin lafzından, şirketin ilgili işlemin konu dışında olduğunu bilindiğini veya bilinmesi gerektiğini ispatlaması halinde işlemin şirketi bağlamayacağı yani geçerli şekilde kurulmuş olan işlemin iptal edileceği sonucu çıkartılabilecektir. Bu kapsamda burada şirkete işlemi iptal etme imkânı tanınmış olduğu için ve işlem yapıldığı anda geçerli olduğu için işlem için bozulabilir geçerlilik durumunun olduğunu söylemek en isabetli yorum olacaktır. Yetkisiz temsil durumunda işlem askıda hükümsüzdür ve geçerli olması için işlemle ilgili noksanlığın tamamlanması gerekir. Temsile yetkili kişinin şirketin işletme konusu dışında işlem yapması halinde ise bu işlem yapıldığı anda geçerlidir ancak üçüncü kişinin bu işlemin işletme konusu dışında olduğunu bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda olduğunu ispat edilmesi durumunda işlem iptal edilebilmektedir. Bu sebeple temsile yetkili kişinin şirketin işletme konusu dışında yaptığı işlem için yetkisiz temsil hükümlerinin uygulanmasının uygun olmayacağı görüşünderiz.

---

²²⁶ Burçak Yıldız, Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 27, S. 3, 2011, s. 128-129 vd.

²²⁷ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 643.

²²⁸ Sevilay Uzunallı, Anonim Şirkette İşletme Konusu, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 125; Özge Kuru, Anonim Şirketlerde Temsil ve Temsil Yetkisinin Devri, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2022, s. 156.

²²⁹ Aydın, s. 159.

II. TEMSİL YETKİSİNİN SINIRLANDIRILMASI

Anonim şirketlerde kural dışı ilişkide yönetim kurulunun temsil yetkisinin sınırlandırılmayacağıdır. Buna göre yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisi konu, miktar, yer itibarıyla kural olarak sınırlandırılmaz²³⁰. Bununla birlikte TTK m. 365'te kanundaki istisnai hükümlerin saklı tutulduğu açıkça ifade edilmiştir. Anonim şirketlerde yönetim kuruluna ait temsil yetkisi kanuni ve iradi olarak getirilebilecek sınırlandırmalarla sınırlandırılacaktır.

A. Kanuni Sınırlandırmalar

Anonim şirketlerde temsile yetkili kişilerin temsil yetkilerine doğrudan kanun tarafından getirilmiş olan sınırlandırmalar bulunmaktadır. Buradaki sınırlandırmalar şirketin yönetim kurulu tarafından alınan karar ile getirilen sınırlandırmalar değil, doğrudan kanunda düzenlenmiş olan sınırlandırmalardır ve dolayısıyla tüm anonim şirketlerdeki temsile yetkili kişileri bağlamaktadır.

Kanuni sınırlandırmalardan ilki TBK m. 27'de düzenlenmiş olan ve tüm borçlar hukuku ilişkilerinde geçerli olan bir kuraldır. İlgili hüküm uyarınca; kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür. Dolayısıyla şirketin temsile yetkili olan kişileri bu tür bir işleme imza atsalar dahi bu işlemler kesin hükümsüz olduğundan şirketi temsil edememiş olacaklardır. İkinci kanuni sınırlama ise temsile yetkili kişilerin yaptıkları işlemin, TTK kapsamında şirket genel kuruluna, yönetim kuruluna veya denetçiye verilmiş olan yetkilerin kapsamına giren konulardan olmaması gerekmektedir²³¹. Bu kapsamda temsile yetkili kişiler, yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında yer alan bir konuda (örneğin pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulmasında) ya da genel kurulun devredilemez yetkileri arasında yer alan bir

---

²³⁰ Kayar, 2018, s. 448.

²³¹ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 644; Aynı yönde bkz. Günay, s. 52.

konuda (örneğin yönetim kurulu üyelerinin ücretleri, huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının kararlaştırılması konularında) şirketi temsil edemeyecektir.

Temsile yetkili kişilerin yapacakları işlemin genel kurul onayına tabi olduğu haller bakımından bu durumun temsil yetkisi için kanuni bir sınırlandırma olup olmadığı doktrinde farklı şekilde yorumlanmıştır. Bu işlemlere örnek TTK m. 408/2-f'de düzenlenmiş olan şirketin önemli miktarda varlığının toptan satışı işlemidir. Bu işlemin geçerliliği bakımından genel kurul kararının fonksiyonu ile ilgili doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Aydın iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması gerektiğini, üçüncü kişiler iyiniyetli oldukları sürece önemli miktarda şirket varlığının satışına ilişkin genel kurul kararının mevcut olmamasının satış işleminin geçerliliğine etki etmeyeceğini savunmaktadır²³². Kırca ise bu işlemin genel kurul kararı olmaksızın yapılması halinde işlemin askıda hükümsüz olacağı, genel kurulun onay vermesi halinde onayla beraber bu işlemin yapıldığı andan itibaren geçerli olacağı görüşündedir. Bu kapsamda genel kurul kararı olmaksızın temsile yetkili kişilerin imzaladıkları satış sözleşmesinin şirketi bağlamayacağı görüşündedir²³³. Kanaatimizce de işlemin baştan itibaren geçerli olduğunun ileri sürülmesi TTK m. 408/2-f bendinin amacına ve varlığına aykırıdır. Bu nedenle satış işlemini onaylayan genel kurul kararı alınmadığı sürece işlemin askıda hükümsüz olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir. Aydın'ın yorumladığı gibi işlemin iyiniyetli üçüncü kişilere karşı geçerli kabul edilmesi yorumunda genel kurulun devredilemez bir görev ve yetkisinin içi boşaltılmış hale gelmektedir. Yargıtay ise TTK m. 408/2-f kapsamında önemli miktarda varlığın toptan satışı işleminin genel kurul kararı olmaksızın yapılması halinde işlemin doğrudan batıl olduğuna karar vermiştir²³⁴.

Bir diğer kanuni sınırlama ise; TTK m. 356/1 uyarınca ise şirketin tescilinden itibaren iki yıl içinde bir işletme veya aynın, sermayenin onda birini aşan bir bedel

---

²³² Aydın, s. 164.

²³³ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 645; Aynı yönde bkz. Günay, s. 54.

²³⁴ Yargıtay 11. HD'nin 10.03.2011 tarihli ve 2009/4025 E. ve 2011/2497 K. sayılı kararı.

karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin sözleşmelerin, genel kurulca onaylanıp ticaret siciline tescil edilmedikçe geçerli olmamasıdır. Dolayısıyla bu işlemler bakımından da temsile yetkili kişilerin şirketi temsil edebilmesi ve işlemin geçerli olması için genel kurulun bu işlemi onaylaması gerekmektedir. Bununla birlikte 356. maddenin 5. fıkrasında, şirketin işletme konusunu oluşturan veya cebrî icra yoluyla iktisap edilen ayın ve işletmeler istisna tutulmuş ve bu maddenin bu ayın ve işletmeler yönünden uygulanmayacağı düzenlenmiştir²³⁵.

B. İradi Sınırlandırmalar

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin iradi olarak sınırlandırılması sadece iki durumda mümkün olmaktadır ve bu iki durum TTK m. 371/3'te açıkça düzenlenmiştir. İlgili maddeye göre, temsil yetkisinin sadece şirketin merkezinin veya bir şubesinin işlerine özgülenmesine ya da birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir. Bu şekilde temsil yetkisinin sınırlandırılmasının iyiniyetli üçüncü kişilere karşı geçerli olması için bu sınırlandırmaya ilişkin kararın ticaret sicilde tescil ve ilan edilmesi gereklidir. Bu şekilde temsil yetkisine getirilen sınırlandırmalar sicile tescilin müspet etkisinden yararlanacaktır²³⁶. Şirketin çift imza ile temsil edildiği durumlarda tek bir temsilcinin imzası ile yapılan işlemler şirketi bağlamayacaktır ve bu durumda tek başına imza atan ilgili yönetim kurulu üyesinin şahsen sorumlu olacağı kabul edilmektedir²³⁷. Bununla birlikte şirket TBK m. 46 çerçevesinde yetkisiz temsilci tarafından yapılan bu işleme açık veya örtülü onay verebilir. Şirketin işleme onay vermemesi halinde tek başına imza atan ilgili yönetim kurulu üyesinin TBK m. 47²³⁸ çerçevesinde sorumluluğu doğacaktır²³⁹.

---

²³⁵ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 644; Üçışık/Çelik, s. 456-457; Aydın, s. 162.

²³⁶ Aydın, s. 168; Üçışık/Çelik, s. 457; Günay, s. 55.

²³⁷ Üçışık/Çelik, s. 457.

²³⁸ TBK m. 47/1: “Temsil olunanın açık veya örtülü olarak hukuki işlemi onamaması hâlinde, bu işlemin geçersiz olmasından doğan zararın giderilmesi, yetkisiz temsilciden istenebilir. Ancak, yetkisiz temsilci, işlemin yapıldığı sırada karşı tarafın, kendisinin yetkisiz olduğunu bildiğini veya bilmesi gerektiğini ispat ederse, kendisinden zararın giderilmesi istenemez.”

²³⁹ Şener, 2022, s. 381-382.

Bir diğer geçerli sınırlandırma ise yer bakımından yapılan sınırlandırmadır. Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisi sadece şirket merkezinin işlemlerine ya da şirketin bir veya birkaç şubesinin işlemlerine özgülenmesi yoluyla sınırlandırılabilir. Özellikle ülke genelinde çok fazla şubesi olan bankaların temsil yetkisi olan temsilcilerinin yetkilerini şubelerine özgülemek ve bu yolla temsilcilerinin yetkilerini sınırlandırmak çok sık tercih ettikleri bir yöntemdir. Temsil yetkisi yer bakımından sınırlandırıldığında, yetkiye paralel olarak bu yetkinin kullanımından doğan sorumluluk da sınırlandırılmış olacaktır. Bu doğrultuda örneğin bir şubenin temsili yetkisine sahip olan temsilci şirketin başka bir şubesinin temsilcisinin imzaladığı sözleşmelerden ve bu yolla yapılan temsilden sorumlu olmayacaktır²⁴⁰.

TTK'nın 371/3. maddesinde temsil yetkisinin yalnızca merkeze veya şirketin şubesinin işlerine özgülenebileceği belirtildiği için maddenin lafzından yalnızca merkezin işleri için temsile yetkili olacağı belirlenen bir yönetim kurulu üyesinin şubenin işleri bakımından bu yetkiye sahip olmayacağı sonucunu çıkartmaktayız. Nitekim Üçışık/elik ve Helvacı da merkez işleri bakımından temsil yetkisi verilmiş temsilcilerin şube işleri bakımından temsil yetkisine sahip olamayacağı görüşündedirler²⁴¹. amoğlu ise yalnızca merkez işleri bakımından yetkilendirilmiş ticari temsilcilerin dahi şube işleri bakımından da temsil yetkisine sahip olduğu düşüncesindedir²⁴².

Yukarıda tarif edilmiş olan iki sınırlandırma haricinde temsil yetkisinin sınırlandırılması konusunda bir karar alınsa ve bu karar ticaret sicilde tescil ve ilan edilse bile sicilin olumlu fonksiyonu geçerli olmayacaktır ve bu sınırlandırma iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez²⁴³. Böyle bir durumda şirket, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ilgili işlemde doğan yükümlülüklerini yerine

---

²⁴⁰ amoğlu, 2010, s. 205.

²⁴¹ Üçışık/elik, s. 458; Helvacı, 2001, s. 88.

²⁴² amoğlu, 2010, s. 204.

²⁴³ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s.7; Üçışık/elik, s.459; Kırca (Şehirali elik/Manavgat), 2013, s. 645 vd.

getirmek zorundadır. Temsilcinin iç ilişkide şirketin talimatlarına uymaması nedeniyle şirketin uğradığı zararların tazmini için ilgili temsilciye rücu etme hakkı ise saklıdır²⁴⁴.

TTK m. 371/3'te temsil yetkisinin sınırlandırılmasının iyiniyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyeceği ve fakat temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülendiğine veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamaların geçerli olacağı düzenlenmiştir. TTK m. 371/3'te belirtilen iyiniyetin ne şekilde yorumlanması gerektiği konusunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Tekinalp'e göre bu tür TTK'da izin verilmemiş sınırlandırmalar ancak üçüncü kişilerin müspet vukufu yani bu sınırlandırmayı bildiği ispat edilirse bu kişilere karşı ileri sürülebilir. Bu noktada Tekinalp'e göre üçüncü kişilerin TTK'da düzenlenmemiş olan temsil yetkisindeki sınırlandırmayı bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesi yeterli olmayacaktır ve ilgili sınırlandırmayı gerçekten bildiğinin ispat edilmesi gerekmektedir²⁴⁵. Kırca ise TTK'ya uygun olmayan bu sınırlandırmayı fiilen bildiği ispatlanan ya da bilmemesi ağır ihmale dayanan kişilere karşı böyle bir sınırlandırmanın ileri sürülebileceği görüşündedir²⁴⁶. Aydın da bu maddede geçen iyiniyetin TMK'nın 3. maddesinde belirlenen ölçüte göre değerlendirilmemesi gerektiğini, tescili caiz olmayan sınırlandırmayı hafif ihmali ile bilmeyen üçüncü kişilere bu sınırlandırmanın ileri sürülemeyeceğini fakat ağır ihmali ile bu sınırlandırmayı bilemeyen üçüncü kişilere karşı sınırlandırmanın ileri sürülebileceğini ileri sürmüştür²⁴⁷.

Kanaatimizce tescili caiz olmadığı halde bir temsil yetkisi sınırlandırılması tescil edilmiş ise bu noktada üçüncü kişinin iyiniyetinin ortadan kalkması ve sınırlandırmanın üçüncü kişiye karşı ileri sürülebilmesi için üçüncü kişinin söz konusu sınırlandırmayı fiilen bilmesi yani müspet vukufu aranmalıdır. Burada üçüncü kişilerin iyiniyetini ortadan kaldıracak derecede bu sınırlandırmayı bilmesi

---

²⁴⁴ Çamoğlu, 2010 s. 202; Arslan, s. 68.

²⁴⁵ Tekinalp, 2020, s. 264.

²⁴⁶ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 645 vd.

²⁴⁷ Aydın, s. 174.

gerektiği, Şirketin bu sınırlandırmayı bizzat ilgili üçüncü kişiye bildirmiŐ olduğu durumlarda veya üçüncü kişinin bu sınırlandırmayı farklı bir kaynaktan örneğin Şirket ile iş yapan bir kişiden öğrendiğinin ispat edildiği hallerde kabul edilebilecektir. Aksi halde, üçüncü kişinin bu sınırlandırmayı bilmesi gerektiği her durumda söz konusu iyiniyetinin ortadan kalktığı kabul edilirse, bu sınırlandırmanın tescil ve ilan edilmiş olması sebebiyle üçüncü kişinin bu durumu ticaret sicil müdürlüğünden ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi kayıtlarından kontrol ederek bilmesi gerektiği gibi bir sonuç çıkabilecektir. Bu durumda ticari hayatın gerektirdiği hızlılık engellenmiŐ olur ve tescili caiz olmadığı halde bir sınırlandırmayı tescil etmiş olan Şirketin bu davranışı nedeniyle üçüncü kişilere geniş bir kontrol etme külfeti yüklenmiŐ olur.

Uygulamada Şirketlerin özellikle ETTK döneminde yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisini konu veya işlem miktarı yönünden sınırlandırmalar getirdiği ve bu sınırlandırmaları ticaret sicil müdürlüklerinde de tescil ve ilan ettirdiği bilinmektedir. Bilhassa TTK'nın yürürlüğe girmesinden sonra ticaret sicil müdürlüklerinin sınırlı temsile yetkili olan imza yetkililerinin temsil yetkisinin konu veya miktar yönünden sınırlandıran kararları tescil etmemesi üzerine sınırlı imza yetkililerinin konu ve miktar bakımından sınırlı temsil yetkilerini de içeren imza sirkülerlerini düzenlemeye devam edilebilmesi için Őirketlerden talepler iletilmiŐtir²⁴⁸. Bu doğrultuda yapılan çalışmalar sonucunda TTK'ya madde 371/7 eklenmiş ve temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri veya Şirkete hizmet akdi ile bağlı olanların sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanabileceği kanunla düzenlenmiştir. Madde 371/7 ile sınırlı yetkili temsilci atamayı arzu eden anonim Şirketlerin bu yetkileri tescil ve ilan ettirmesine ve böylece üçüncü kişilerin temsil yetkisindeki bu sınırı bilmemesi yönündeki iyiniyet iddialarının ortadan kaldırılmasına imkân tanınmıştır. *“Böylece bağımlı tacir yardımcılarının temsil yetkisi düzenlenirken iyi niyetli üçüncü kişilerin korunması*

---

²⁴⁸ Necla Akdağ Güney, 6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md.371'e Eklenen Yedinci Fıkraya İlişkin Değerlendirmeler, Arslanlı Bilim Arşivi, İstanbul 2014, s. 1 (Çevrimiçi), <http://arslanlibilimarsivi.com/node/25> (Erişim Tarihi: 04.01.2023).

amacıyla TBK’de üstünlük tanınan işlem güvenliği ilkesi, ortaklığın menfaatlerinin korunması adına yumuşatılmıştır²⁴⁹.”

III. TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ VE ŞARTLARI

Yukarıda detaylıca izah edildiği üzere, anonim şirketlerde temsil yetkisi kural olarak çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir. Bununla birlikte TTK’da yönetim kurulunun temsil yetkisini devretmesine gerekli koşulların sağlanması halinde imkân tanınmıştır. TTK m. 370/2 uyarınca; yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır. Yönetim yetkisinin kısmen devredilebilir olmasının aksine, temsil yetkisinin kısmen devri mümkün değildir ve bu şekilde bir devir iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir²⁵⁰. Temsil yetkisinin devrinin şartları bakımından doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Çalışmamızın bu başlığında yönetim kurulunun temsil yetkisinin devredilebilmesi ile ilgili şartlar değerlendirilecektir.

Yönetim yetkisinin devrinde olduğu gibi temsil yetkisinin devredilmesi için de birtakım şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Temsil yetkisinin devri bakımından aranan şartların bir bölümü ile ilgili doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır.

A. Esas Sözleşmede Hüküm Bulunması

Temsil yetkisinin devredilebilmesi için bu hususta esas sözleşmede hüküm yer alması gerekip gerekmediği ile ilgili doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Özellikle TTK’nın kabulünden sonra TTK m. 370’in lafzı nedeniyle bu konuda farklı görüşler ortaya çıkmıştır. ETTK m. 319’da yönetim yetkisinin devri ve temsil

---

²⁴⁹ Esra Cenkeci, Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması Sorunsalı, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 34 S. 2, 2018, s. 101 (“Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması Sorunsalı”).

²⁵⁰ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 629.

yetkisinin devri aynı maddede düzenlenmişti ve bu maddede esas sözleşmede hüküm olması şartıyla bu yetkilerin devredilebileceği düzenlenmişti. TTK ile yönetim yetkisinin devri ve temsil yetkisinin devri iki ayrı maddede (TTK m. 367 ve 370'te) düzenlendiği ve temsil yetkisinin devrini düzenleyen TTK m. 370/2'de esas sözleşmede hüküm olması ile ilgili açık bir ibare geçmediği için bu tartışma ortaya çıkmıştır.

Yanlı, yönetim yetkisinin devrinin koşullarının düzenlendiği TTK m. 367'de yönetim kurulunun esas sözleşmeye konulacak bir hükümle yönetim yetkisini devredilebileceğinin belirtilmiş olmasına rağmen, temsil yetkisinin devredilebileceğini düzenleyen TTK m. 370/2'de esas sözleşmede bu yönde bir hüküm olması gerektiğinin belirtilmemiş olması nedeniyle temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede bir hüküm bulunmasına gerek olmadığı görüşündedir²⁵¹. Benzer gerekçeyle Pulaşlı da temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm olmasına gerek olmadığı görüşündedir²⁵². Yargıtay da önüne gelen uyuşmazlıklarda temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması şartının aranmayacağı yönünde karar vermiştir²⁵³.

Kırca'ya göre temsil yetkisinin devredilebilmesi için esas sözleşmede hüküm aranmaması gerekir zira esas sözleşmede hüküm bulunması şartının aranması halinde esasında temsil yetkisinin devir yetkisi genel kurulun onayına bırakılmış durumda olunacaktır. Kırca bu durumun yönetim kurulunun TTK m. 375/1-d uyarınca sahip olduğu müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları yetkisinin devredilemez nitelikte bir yetki olması durumuna aykırı olacağı düşüncesindedir²⁵⁴. Akdağ Güney ise,

---

²⁵¹ Yanlı, 2013, s. 447-448.

²⁵² Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 418.

²⁵³ Yargıtay 11. HD'nin 06.06.2017 tarihli ve 2016/5382 E. ve 2017/3443 K. sayılı kararı. İlgili karara konu olayda esas sözleşmede temsil yetkisinin devredilebileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamasına ve yönetim kurulu üyelerinden birinin temsil yetkisi kaldırılarak diğer yönetim kurulu üyelerine temsil yetkisi devredilmiş olmasına rağmen Yargıtay 11. HD, bu kararın TTK m. 370'e uygun olduğuna karar vermiştir.

²⁵⁴ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 627.

Kırca'nın bu görüşünün dayanaklarına karşı çıkmıştır. Akdağ Güney, yönetim yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm arandığını ve bu durumun yönetim yetkisini genel kurulun ihtiyarına bırakma anlamına gelmediğini benzer şekilde esas sözleşmede temsil yetkisinin devri için de hüküm aranmasının temsil yetkisinin devrinin genel kurula bırakıldığı sonucunu doğurmayacağını ifade etmiştir²⁵⁵.

Akdağ Güney temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunmasının şart olduğu zira TTK m. 370/1'de çift imza haricinde bir yetki sınırlaması yapılmak istenmesi hali için esas sözleşmede hüküm arandığını, bu durum için esas sözleşmede hüküm aranırken temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm aranmamasının dogmatik olarak açıklanmasının mümkün olmadığı düşüncesindedir²⁵⁶. Helvacı ise ETTK m. 319'da ve TTK m. 367'de yetkilerin devri için esas sözleşmede hüküm aranmasına rağmen TTK m. 370/2'de temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması şartının belirtilmemesinin kanun koyucu tarafından bilinçli olarak yapılmış bir düzenleme olmadığı, ilgili hükümdeki bir eksiklikten kaynaklandığını belirtmiştir²⁵⁷. Benzer şekilde Kendigelen de TTK m. 370/2'de temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması şartının yer almamasının bilinçli bir tercih olmadığı ve kanun koyucu tarafından unutulduğu görüşünü ileri sürmüştür²⁵⁸. Nitekim Şener, Çamoğlu ve Kök de temsil yetkisinin devredilebilmesi için esas sözleşmede hüküm olması gerektiği görüşündedir²⁵⁹.

Son olarak Tekinalp de temsil yetkisinin devrine ilişkin TTK m. 370'in yönetim yetkisinin devrini düzenleyen TTK m. 367 ile beraber ele alınması gerektiğini ve

---

²⁵⁵ Akdağ Güney, 2016, s. 108-109.

²⁵⁶ Akdağ Güney, 2016, s. 108-109.

²⁵⁷ Helvacı, 2014, s. 131.

²⁵⁸ Kendigelen, s. 262.

²⁵⁹ Şener, 2022, s. 372; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 386; Kök, s. 158. Aynı yönde bkz. Hasan Karşlıoğlu, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna Etkisi, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 1, 2022, s. 49.

dolayısıyla temsil yetkisinin devri için de yönetim yetkisinin devrinde arandığı gibi esas sözleşmede hüküm bulunması şartının aranması gerektiğini ileri sürmüştür²⁶⁰.

Kanaatimizce de temsil yetkisinin devri için de esas sözleşmede bu yönde hüküm olmasının şart olduğunun söylenmesi için TTK'da geçerli bir dayanak bulunmamaktadır. TTK m. 367'de yönetim yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm olması gerektiğinin düzenlenmesine rağmen TTK m. 370'te bu yönde bir hükme yer verilmediği de göz önünde tutulduğunda temsil yetkisinin devredilmesi için esas sözleşmede hüküm olmasının şart olmadığı düşüncesindeyiz.

B. İç Yönerge Düzenlenmesi

TTK m. 370'te temsil yetkisinin devri ile ilgili olarak iç yönergeye atıfta bulunulmamış olması sebebiyle, TTK m. 370 çerçevesinde temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine ya da üçüncü kişilere devredilebilmesi için bu yetkinin iç yönergeye uygun şekilde devredilmesinin zorunlu olup olmadığına ilişkin de doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Tekinalp temsil yetkisinin devrinin TTK m. 367 çerçevesinde yönetim yetkisinin devri ile birlikte ele alınması gerektiği düşüncesinde olduğundan temsil yetkisinin devrinin iç yönerge bağlamında gerçekleştirilmesi gerektiği düşüncesindedir²⁶¹.

Kırca ve Erdem TTK m. 370/2'de iç yönerge çıkarılması şartına ilişkin bir ifade yer almadığı için iç yönerge çıkartılmasına gerek olmaksızın temsil yetkisinin devredilebileceği görüşündedirler²⁶². Bununla birlikte Kırca temsil yetkisinin TTK m. 370/2 uyarınca devredildiği hallerde TTK m. 553/2 hükmünün uygulanabilmesi için bu yetki devrinin TTK m. 367/1'deki şartlara uygun şekilde ve dolayısıyla iç yönergeye dayanılarak yapılması gerektiğini ileri sürmüştür²⁶³. Yanlı/Okutan

---

²⁶⁰ Tekinalp, 2020, s. 263. Aynı yönde bkz. Üçışık/Çelik, s. 463-464; Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 164-165.

²⁶¹ Tekinalp, 2020, s. 263.

²⁶² Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 618-619; Erdem, s. 399.

²⁶³ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 618-619.

Nilsson, Pulaşlı ve Bahtiyar da temsil yetkisinin devri için iç yönerge hazırlanmasının gerekli olmadığı görüşündedir²⁶⁴. Nitekim Yargıtay da vermiş olduğu bir kararda, temsil yetkisinin devredilmesi için önüne gelen uyuşmazlıkta iç yönergeye dayalı olmadan devir yapılmış olmasına rağmen bu şekilde alınan yönetim kurulu kararının ve dolayısıyla devir işleminin geçerli olduğuna karar vermiştir²⁶⁵. Kanaatimizce de TTK m. 370/2'de iç yönerge ile ilgili hiçbir açıklamanın yer almamış olması nedeniyle temsil yetkisinin devrinin mutlaka iç yönerge bağlamında yapılması gerekmediği söylenebilecektir.

TTK'nın 370. maddesinde temsil yetkisinin devredilmesi ile ilgili iç yönerge düzenlenmesi aranmadığı için temsil yetkisinin devrinin de iç yönerge bağlamında yapılmasının zorunlu olduğunu söylemek maddenin lafzından çok uzaklaşmış bir yorum olacaktır. Bu minvalde, yönetim kurulunun iç yönerge bağlamında olmaksızın da temsil yetkisini yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devredebileceği söylenebilecektir. Öte yandan temsil yetkisinin devrini şirketin iç yönerge bağlamında yapması da mümkündür. Özellikle şirketin yönetim yetkisini devrettiği veya m. 371/7 çerçevesinde sınırlı yetkili temsilci tayin ettiği durum söz konusu ise ve şirket bu kapsamda zaten iç yönerge düzenlemişse, bu iç yönergede temsil yetkisinin devrine ilişkin esaslar belirtilebilir²⁶⁶.

C. Geçerli Bir Yönetim Kurulu Kararının Varlığı

Yönetim kurulunun temsil yetkisini TTK m. 370/2 çerçevesinde yönetim kurulu üyelerinden bir kısmına veya üçüncü kişilere devredebilmesi için TTK m. 390'a uygun şekilde alınmış bir yönetim kurulu kararı olması gerekmektedir. Yönetim

---

²⁶⁴ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 35; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 418; Bahtiyar, s. 199.

²⁶⁵ Yargıtay 11. HD'nin 23.05.2019 tarihli ve 2017/4600 E. ve 2019/4107 K. sayılı kararı. Yargıtay kararının karşı oyunda temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm ve/veya iç yönerge bulunmamasına rağmen, yönetim kurulunca Murahhas üye veya Murahhas müdüre temsil yetkisinin devredilmesinin anonim şirketin temel yapısına uymayan bir durum olduğu ve bu yönde bir kararın TTK m. 391 uyarınca batıl olduğu belirtilmiştir.

²⁶⁶ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 35.

yetkisinin ve temsil yetkisinin birlikte aynı kişilere devredilecek olması durumunda bu iki devrin esasları hakkında aynı yönetim kurulu kararında karar alınması mümkündür.

Doktrinde bizim de katıldığımız çoğunluk görüşe göre temsil yetkisi yönetim kurulu kararı ile devredilebilecektir²⁶⁷. Zira TTK m. 375/1-d bendinde müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisine sahip olanların atanmaları ve görevden alınmaları yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Öte yandan Pulaşlı eski tarihli eserinde esas sözleşme veya iç yönerge ile temsil yetkisinin devri konusunda yönetim kuruluna veya genel kurula yetki verilebileceği görüşünü ileri sürmüştü²⁶⁸ fakat daha sonra görüşünü değiştirmiş ve esas sözleşme ile bu yetkinin genel kurula devredilemeyeceğini belirtmiştir²⁶⁹. Çamoğlu ise temsil yetkisinin devredilmesi yetkisinin esas sözleşmede yönetim kuruluna veya genel kurula verilebileceğini belirtmiştir²⁷⁰.

IV. TEMSİL YETKİSİNİN DEVREDİLECEĞİ KİŞİLER

Yönetim kurulu, şirketi temsil yetkisini yönetim kurulu üyelerinden bir veya birkaçına yahut üye olmayan üçüncü kişilere devredebilir. Temsil yetkisinin devredileceği kişiler bakımından önem arz eden nokta TTK'nın 370/2. maddesinde düzenlenmiştir. İlgili düzenleme uyarınca temsil yetkisinin üçüncü kişilere devredilmesi halinde dahi en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması şarttır. Bu kural ile kanun koyucu temsil yetkisinin tamamen üçüncü kişilere ait olmasına izin vermemiş ve en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin

---

²⁶⁷ Kırcı (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 628; Yanlı, 2013, s. 447; Kendigelen, s. 262; Günay, s. 75.

²⁶⁸ Hasan Pulaşlı, Yeni Şirketler Hukuku Genel Esasları, Adalet Yayınevi, Ankara 2012, s. 624.

²⁶⁹ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 418. Yazar bu eserde temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine veya yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere devredilebileceğini, esas sözleşme ile bu yetkinin genel kurula bırakılmayacağını belirttikten sonraki cümlesinde çünkü yönetimin devri yönetim kurulunun devredilemez, alınamaz yetkilerindedir şeklinde açıklama yapmıştır. İlgili bölümde temsil yetkisinin devri ile ilgili açıklama yapıldığından bir önceki cümlede geçen yönetimin devri ifadesi bakımından aslında temsilin devri ifadesinin kullanılmak istenmiş olabileceği düşüncesindeyiz.

²⁷⁰ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 386.

saklı tutulmasını gerekli görmüştür²⁷¹. Bu bağlamda yönetim kurulunun tek bir üyeden oluştuğu durumlarda temsil yetkisinin üçüncü kişilere devrinin mümkün olup olmayacağı konusunda farklı değerlendirmeler yapılmıştır. Öğretide Çamoğlu, yönetim kurulu tek kişiden oluşuyorsa temsil yetkisinin tümüyle üçüncü kişilere devrinin mümkün olmayacağını, tek yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini kısmen üçüncü kişiye devredilebileceğini ve bu durumda da tek yönetim kurulu üyesinin, temsil yetkisini devrettiği kişiyi, kanunlara, esas sözleşmeye ve iç yönergeye uygun şekilde görevini ifa edip etmediği konusunda gözetim yükümünün olacağını ifade etmiştir²⁷².

Kanaatimizce TTK temsil yetkisinin kısmen devrine cevaz vermediği için Çamoğlu'nun ifade ettiği şekilde tek yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini ancak kısmen devredebileceği yönündeki görüş, TTK'nın yönetim kurulunun temsil yetkisi ile ilgili getirdiği kurallara aykırıdır²⁷³. Kırca ise yönetim kurulunun tek kişiden oluşması durumunda temsil yetkisinin üçüncü kişilere devredilebileceğini ancak bu durumda tek yönetim kurulu üyesinin de şirketi temsil yetkisine sahip olacağını kabul edilmesi gerektiği düşüncesindedir²⁷⁴. Kanaatimizce de tek kişiden oluşan yönetim kurulunun temsil yetkisini devretmesinin yasak olduğu yönünde açık bir kanuni düzenleme olmadığı için tek kişiden oluşan yönetim kurulu da temsil yetkisini üçüncü kişilere devredebilir. Ancak TTK m. 370/2'deki temsil yetkisinin tamamıyla üçüncü kişilere bırakılmaması yönündeki irade dolayısıyla bizce de bu durumda tek yönetim kurulu üyesinin de temsil yetkisine sahip olacağını kabulü doğru bir yaklaşım olacaktır. Pulaşlı da her ne kadar TTK m. 370/2'de en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması gerektiği düzenlenmişse de yönetim kurulunun tek üyeden oluşması halinde temsil yetkisinin

---

²⁷¹ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 386; Üçışık/Çelik, s. 469; Bahtiyar, s. 200. Aynı yönde bkz. Levent Uysal, 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Kapsamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu-I, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 22, S. 81, 2009, s. 338.

²⁷² Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 386.

²⁷³ Pulaşlı, 2020, s. 26; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 420.

²⁷⁴ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 628-629.

devrini yasaklayan açık bir hüküm olmadığı için, tek kişiden oluşan yönetim kurulunun da temsil yetkisini üçüncü kişilere devredebileceği görüşündedir²⁷⁵.

A. Temsil Yetkisinin Murahhas Üyelere Devri

Yönetim kurulu, TTK m. 370/2 çerçevesinde temsil yetkisini yönetim kurulu üyelerinden uygun göreceği bir kişiye ya da üyelerden birkaçına devredebilir. Temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine devredilmesi durumunda temsil yetkisinin devredilmiş olduğu bu kişiler murahhas üye olarak adlandırılmaktadır. Temsil yetkisinin birden fazla murahhas üyeye devredilmesi durumunda, murahhas üyelerden bir kısmının birlikte temsile yetkili olacakları bir diğerinin ise tek başına temsile yetkili olacağı gibi farklı kurguların kararlaştırılması mümkündür²⁷⁶. Temsil yetkisinin devredilebileceği murahhas üyelerin sahip olması gereken nitelikler bakımından TTK m. 370'te özel bir şart getirilmemiştir. Bu minvalde murahhas üyelerin, yönetim kurulu üyeleri için genel olarak aranan TTK m. 359'da düzenlenmiş nitelikleri taşımaları TTK kapsamında yeterli olacaktır. Temsil yetkisini devralacak kişilerin bilgi, tecrübe, güvenilirlik ve profesyonellik açısından şirketi temsil etmeye uygun kişiler olması beklenebilir²⁷⁷.

B. Temsil Yetkisinin Murahhas Müdürlere Devri

Yönetim kurulu temsil yetkisini, yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişi konumundaki murahhas müdürlere de devredebilir. Temsil yetkisinin murahhas müdürlere devredilmesi durumunda, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması şartı özellikle önem arz edecektir. Temsil yetkisinin hem murahhas müdürlere hem de murahhas üyelere devredilmesi durumunda, murahhas üyenin temsil yetkisini murahhas müdürle birlikte kullanacağı şekilde bir sınırlama getirilip getirilemeyeceği konusu da özellikle uygulama bakımından önem arz eden

---

²⁷⁵ Pulaşlı, 2020, s. 26; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 420.

²⁷⁶ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 386.

²⁷⁷ Doğan, 2011, s. 223. Aynı yönde bkz. Günay, s. 85.

konulardan bir tanesidir. Doktrinde Kırca, Çamoğlu ve Günay, bu ihtimalde en az bir murahhas üyeye hiçbir sınırlamaya tabi olmayan ve bu kapsamda murahhas müdürle birlikte imza atacak şekilde sınırlandırılmamış olan bir temsil yetkisi verilmesi gerektiği kanaatindedirler²⁷⁸. Kanaatimizce TTK m. 370/2 dolayısı ile bu şekilde bir yorum yapmak isabetli değildir. Zira ilgili maddede temsil yetkisinin tamamıyla üçüncü kişilere devredilmesi engellenmek istenmiştir. Murahhas üyelerin TTK m. 370/1 çerçevesinde çift imza kuralına uygun şekilde başka bir murahhas üye ile veya başka bir murahhas müdür ile temsile yetkili olacakları kararlaştırılabilir. Böyle bir ihtimalde temsil yetkisi tamamen yönetim kurulu üyelerinin kontrolünden çıkmamış ve tamamen üçüncü kişilere verilmiş durumda olmayacaktır. Bu sebeple murahhas üyelerin temsil yetkisini murahhas müdürle birlikte temsil şeklinde kullanabileceğine karar verilmesinin mümkün olduğu görüşündeyiz²⁷⁹.

Şener ise murahhas müdüre tek başına şirketi temsil etme yetkisi verilmesinin mümkün olmadığını, aksi halde TTK'nın 370/2. maddesinde bulunan en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması kuralının dolanılmış olacağını ifade etmiştir²⁸⁰. Atay da aynı görüşü ifade etmiş ve aksi bir durumun kanun koyucunun temsil yetkisinin tamamen üçüncü kişiye bırakılmasını engelleme amacına aykırı olacağını belirtmiştir²⁸¹. Biz Şener'in ve Atay'ın bu görüşüne katılmamaktayız. Zira TTK m. 370/2'deki ifade ile temsil yetkisinin tamamen üçüncü kişilere bırakılmasının yani hiçbir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olmaması ve yalnızca murahhas müdürlerin şirketi temsile yetkili olması ihtimalinin engellenmek istendiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla temsil yetkisine sahip murahhas üyelerin olduğu bir şirkette temsil yetkisi devredilmiş olan murahhas müdürlere TTK m. 370/1'deki usul çerçevesinde tek başına temsil

---

²⁷⁸ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 628-629; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 386; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 419; Cencki, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 2018, s. 77; Günay, s.84.

²⁷⁹ Egemen Atay, Anonim Şirkette Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi ve Temsil Yetkisinin Devri, Terazi Hukuk Dergisi, C. 15, S. 164, 2020, s. 709.

²⁸⁰ Şener, 2022, s. 374-375.

²⁸¹ Atay, s. 709.

yetkisi verilmesinin de mümkün olabileceği görüşündeyiz. TTK m. 370'te açık şekilde murahhas müdürlerin tek başlarına temsile yetkili olacak şekilde yetkilendirilemeyeceklerinin düzenlenmemiş olduğunu da göz önünde tuttuğumuzda bu yorumumuzun daha isabetli olduğu görüşündeyiz.

C. Temsil Yetkisinin Devrinin Ticaret Sicile Tescil ve İlanı

TTK m. 373'te yönetim kurulunun, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösteren noter onaylı kararının suretini tescil ve ilan edilmesi için ticaret siciline sunacağı düzenlenmiştir. Bu hüküm çerçevesinde temsile yetkili murahhas üyelerin ve murahhas müdürlerin temsil yetkisi ticaret sicil müdürlüğü nezdinde tescil edilir ve TTSG'de ilan edilir. Temsil yetkisinin tescil ve ilanının etkisi, temsil yetkisinin devrine ilişkin kararın tescil ve ilan edilmesinden önce temsile yetkili murahhasların yapacağı işlemlerin sonuçlarının değerlendirilmesi bakımından önem taşır.

Doktrinde bir grup yazar, temsil yetkisinin murahhaslara devredilmesi işleminin ancak tescil ve ilan edildikten sonra üçüncü kişiler bakımından geçerli olabileceğini ve tescil ve ilandan önce yalnızca bu işlemi müspet olarak bilen üçüncü kişilere karşı ileri sürülebileceği görüşündedir²⁸². Bizim de katıldığımız diğer görüşteki yazarlara göre ise temsil yetkisi devredilmiş olan kişilerin ticaret siciline tescili ve ilanı açıklayıcı niteliktedir ve bu sebeple murahhasların tescil ve ilandan önceki işlemleri de şirketi bağlar, şirket bu işlemler sonucunda hak kazanır ve borç altına girer²⁸³. Zira kural ticaret siciline tescil ve ilanının kurucu değil açıklayıcı olmasıdır ve bu sebeple bir tescilin kurucu olduğunun kabul edilmesi için bu hususun kanunda veya yönetmelikte açıkça düzenlenmesi gerekir. Murahhasların temsil yetkisinin tesciline ilişkin bu şekilde istisnai bir hüküm olmadığı için bu tescilin açıklayıcı nitelikte olduğu aşıkardır.

---

²⁸² Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 386; Üçışık/Çelik, s. 466.

²⁸³ Cenkeci, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 2018, s. 78.

V. TTK M. 371/7’NİN TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ İLE İLİŞKİSİ

A. TTK M. 371’e Eklenen 7. Fıkra ile İlgili Genel Değerlendirmeler

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun²⁸⁴ (“Torba Kanun”) ile TTK m. 371’e eklenmiş olan yedinci fıkra doktrinde oldukça tartışma yaratan bir düzenleme olmuştur. Her ne kadar m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi çalışmamızın esas konusunu oluşturmaya da sınırlı yetkili temsilci tayininin çalışmamızın kapsamında kalan temsil yetkisinin devrine ilişkin konu ile bağlantısına değinmekte fayda görüyoruz.

Torba Kanun ile TTK’ya eklenmiş olan TTK m. 371/7’nin yürürlüğe girmesi esasında özellikle ETTK döneminde süregelen bir uygulamaya dayanmaktadır. İlgili dönemde özellikle büyük çaplı, teşkilatı geniş olan anonim şirketler her işlem için temsil yetkisine sahip yönetim kurulu üyelerinden imza alma yüküne katlanmak istemediklerinden belli işlemler bakımından getirdikleri konu ve miktar sınırı ile şirkete sınırlı imza yetkilisi atayarak bu yükü hafifletmeye çalışmışlardır. Bu kapsamda örneğin, şirketin insan kaynakları ile ilgili iş sözleşmelerinin imzalanması için insan kaynakları müdürüne, şirketin para transferleri ile ilgili banka talimatlarının imzalanması için finans müdürüne sınırlı yetkiler verilmiştir. ETTK’nın yürürlükte olduğu dönemde, temsile yetkili olan kişilerin temsil yetkilerinin konu veya miktar yönünden sınırlandırılmasının tescil edilmesi caiz olmamasına rağmen şirketler, temsile yetkili olarak atadıkları kişileri konu veya miktar yönünden belirli sınırlarla atayacak şekilde yönetim kurulu kararları alıyordu ve bu kararların tescil edilmesinden sonra düzenlenen imza sirkülerlerinde de bu sınırlandırmalar açık şekilde gösteriliyordu. Örneğin şirketin yalnızca 250.000 TL’ye kadar olan işlemler bakımından A grubu ve B grubu imza yetkililerinin müşterek imza ile şirketi temsil edebilecekleri bu miktarı aşan

---

²⁸⁴ 11.09.2014 tarih ve 29116 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

işlemler bakımından ise bu kişilerin yetkili olmayacakları şekilde düzenlemeler yapıyordu²⁸⁵. Her ne kadar TTK kapsamında temsil yetkisine ilişkin konu ve miktar yönünden sınırlandırma getirmiş bu kararlar ticaret müdürlükleri tarafından tescil ve ilan edilseler dahi ilgili sınırlandırmaların iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyeceği öğretide ve Yargıtay tarafından verilen kararlarda da kabul edilmiştir²⁸⁶.

ETTK'nın yürürlükte olduğu dönemde sicil müdürlüklerinden bir kısmının ETTK'ya aykırı olan bu yönetim kurulu kararlarının tescili talebini reddetmesine rağmen, bazı sicil müdürlükleri ise bu kararları tescil ve ilan etmekteydi. Özellikle TTK'nın yürürlüğe girmesinden sonra sicil müdürlüklerinin konu veya miktar yönünden sınırlı temsil yetkisinin verilmiş olduğu bu şekildeki kararları tescil etmeme yönündeki uygulaması giderek yaygınlaştı²⁸⁷. Bunun üzerine uygulamada konu veya miktar yönünden sınırlandırılmış temsil yetkisi verilmesine ilişkin kararları tescil ettiremeyen şirketlerin talepleri neticesinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (Bu tarihteki adı ile Ticaret Bakanlığı) nezdinde çalışmalar yapıldı ve bu konu kanun değişikliği yapılarak düzenlendi²⁸⁸. TTK m. 371/7 hükmü ile sınırlı temsil yetkilerine ilişkin tescil işlemi kanuna uygun şekilde mümkün hale getirilmiş ve esasında ETTK döneminden itibaren süre gelen uygulama yasal zemine oturtulmuştur²⁸⁹.

TTK m. 371/7 ile şirketlere; temsil yetkisini haiz olmayan yönetim kurulu üyelerini ve şirket ile arasında hizmet akdi ilişkisi olan kişileri sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atama imkânı verilmiştir²⁹⁰. TTK m.

---

²⁸⁵ Temsil yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin örnekler için bkz. Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 646-647.

²⁸⁶ Akdağ Güney, 2014, s. 8; Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 645 vd.

²⁸⁷ Akdağ Güney, 2014, s. 1.

²⁸⁸ Akdağ Güney, 2014, s. 1; Mehmet Özdamar, 6552 Sayılı Kanun ile TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18, S. 3-4, 2014, s. 139; Korkmaz, s. 16.

²⁸⁹ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 7-8; Akdağ Güney, 2014, s. 2. Aynı yönde bkz. Korkmaz, s. 16; Oran, s. 33.

²⁹⁰ Korkmaz, s. 11.

371/7, doktrinde başta Akdağ Güney, Kırca ve Pulaşlı olmak üzere pek çok yazar tarafından özellikle yasa yapma usulü, maddenin dili ve üslubu, eklenen maddenin yeri ve doğurduğu sonuçlar yönünden eleştirilmiştir²⁹¹.

B. Sınırlı Yetkili Temsilci Tayininin Koşulları

TTK m. 371/7 uyarınca sınırlı yetkili temsilci tayin edilebilmesi için uyulması gereken koşullar aşağıda incelenecektir. Bu koşullardan esas sözleşmede hüküm bulunması koşuluyla ilgili öğretilerde farklı görüşler mevcuttur.

i. Öğretilerdeki görüşlerden birine göre, sınırlı yetkili temsilci tayin edilebilmesi için ön koşul olarak şirketin esas sözleşmesinde sınırlı yetkili temsilci tayin edilebileceğine ilişkin hüküm olması gerekmektedir. Esasında sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması gerektiği açık şekilde TTK m. 371/7’de belirtilmemiştir. Buna rağmen Akdağ Güney, ilgili maddede TTK m. 367’ye atıf yapıldığından ve ilgili maddede yönetim yetkisinin devri için şirketin esas sözleşmesinde hüküm bulunması gerektiği düzenlendiğinden dolayı sınırlı yetkili temsilci tayin edilebilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması gerekeceği görüşündedir²⁹². Nitekim uygulama bakımından da İTO’nun websitesinde de sınırlı yetki ile ilgili iç yönerge uygulaması hakkında şu açıklamaya yer verilmiştir: “*Yönetim kurulunun yetki devrine ilişkin iç yönerge düzenleyebilmesi, bu konuda esas sözleşmede bir hüküm bulunmasına bağlıdır (TTK m. 367/1). Esas sözleşmede bu konuda bir madde yoksa öncelikle esas sözleşme değişikliği yapılarak tescil ettirilmelidir*²⁹³.” Ayrıca MERSİS’te anonim şirketlerin esas sözleşmesine ilişkin yer alan şirketin idaresi ve temsili başlıklı örnek hükümde iç yönerge ile ilgili şu ifade yer almaktadır:

---

²⁹¹ TTK m. 371/7 hükmü ile ilgili yapılan detaylı eleştiriler hakkında bkz. Akdağ Güney, 2014, s. 2-4 ve 24; İsmail Kırca, TTK m. 371.7 Hakkında Bir İnceleme: AB’ye Üyelik Yolunda Geri Adım, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 3, 2014, s. 25-37; Pulaşlı, 2014, s. 40; Özdamar, s. 153-154 ve 164.

²⁹² Akdağ Güney, 2014, s. 19-20.

²⁹³ <https://www.ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/anonim-sirketler> (Erişim Tarihi: 04.01.2023).

“Yönetim kurulu, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını atayabilir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. Bu durumda iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. İç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarını atanamaz.”

Doktrinde bizim de katıldığımız diğer görüşe göre ise TTK m. 368 kapsamında şirkete ticari temsilci veya ticari vekil atanabilmesi için esas sözleşmede hüküm aranmamaktadır ve bu sebeple TTK m. 371/7 kapsamında yapılacak sınırlı yetkili temsilci tayini için de esas sözleşmede hüküm aranmaması isabetli olacaktır²⁹⁴. Zira sınırlı yetkili temsilci tayininde yönetim kurulunun bir yetkisini bu temsilcilere devretmesi, bırakması, artık bu yetkiyi kullanamayacak duruma gelmesi söz konusu değildir. Burada sınırlı yetki verilmesi söz konusu olduğu için esas sözleşmede hüküm bulunmasının şart olduğunu söylemenin isabetli olmadığı düşüncesindeyiz.

ii. Sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi için ikinci şart TTK m. 367’ye göre iç yönerge hazırlanması ve bu iç yönergenin yönetim kurulu kararı ile kabul edilmesidir. Sınırlı yetkili temsilci tayini için hazırlanması gereken iç yönergede sınırlı temsil yetkisi verilecek pozisyonlar ve görevler açıklanmalıdır. Buna göre konu veya işlem miktarı yönünden getirilmek istenen sınırlandırmalar iç yönergede açıkça belirtilmelidir. İç yönergelerde sınırlı yetkili olarak tayin edilmesi için A grubu, B grubu, C grubu veya 1. Derece, 2. Derece, 3. Derece gibi imza grupları oluşturulmakta, işlemler konu veya miktar sınırlarına göre gruplandırılmakta ve bu işlemler bakımından hangi imza grubunun yetkili olacağı açıklanmaktadır. Özellikle iç denetimin önem arz ettiği global şirketlerde iç yönergede sınırlı temsil yetkisi verilen işlemler düzenlenirken en az iki ayrı imza yetkilisinin (örneğin 1. Derece imza yetkililerinden herhangi biri ile 2. Derece imza yetkililerinden herhangi birinin atacağı müşterek imza ile şeklinde) ilgili işlem bakımından yetkili olacağı şekilde düzenlemeler yapılmaktadır. Bu minvalde ilgili işlem için tek bir

---

²⁹⁴ Günay, s. 110; Korkmaz, s. 52-53; Özge Kuru, s. 370-371.

sınırlı yetkili temsilcinin imzası ile işlem yapılmasına (örneğin 100.000 TL'ye kadar olan satış sözleşmelerinin A grubu imza yetkililerinden herhangi birinin atacağı münferit imzası ile) imkân veren düzenlemelerin, bu tarz kurumsal şirketlerde genellikle tercih edilmediği gözlemlenmektedir. Zira iç kontrole önem veren bu tür şirketler çift göz prensibine²⁹⁵ (four eyes principle) önem verdikleri için ilgili işlem ile şirketin bağlı olması için en az iki farklı sınırlı yetkili temsilcinin imzasının aranmasını tercih etmektedirler.

TTK'nın 371/7. maddesinde açıkça belirtildiği üzere iç yönerge ile ticari vekil veya tacir yardımcısı atanamayacaktır. Bunun anlamı iç yönerge metninde düzenlenen pozisyonlara atanacak kişilerin isimlerinin iç yönerge metninde belirtilmemesi gerektiği, atanacak kişilerin iç yönergeye atıf yapan ayrı bir yönetim kurulu kararında belirtilmesi gerektiğidir²⁹⁶. Nitekim İTO'nun websitesinde yer alan açıklamalarda²⁹⁷ da iç yönerge metninin içinde ilgili yetkilere atanan kişilerin isimlerine yer verilmemesi gerektiği özellikle vurgulanmıştır ve uygulamada iç yönerge metninde yetkililerin isimlerinin geçtiği iç yönergeler İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından tescil edilmemektedir. Kanaatimizce de iç yönerge metninin genel, soyut bir düzenleme olarak kaleme alınması ve ayrı bir yönetim kurulu kararı ile iç yönergeye atıf yapılmak suretiyle sınırlı yetkili temsilcilerin atanması pratik açıdan daha faydalı bir uygulama olacaktır. Zira şirketlerin sınırlı yetkili temsilcileri istifa etmeleri veya azledilmeleri sebepleriyle sık sık değişiklik göstermektedir. İç yönerge metninde temsilcilerin isimlerinin yazması ihtimalinde bir sınırlı yetkili temsilcinin görevi sona erdiğinde ilgili kişinin isminin iç yönergeden çıkartılması için mevcut iç yönergenin iptal edilmesi ve yeni iç yönergenin kabul edilmesi gerekir ki bu daha teferruatlı bir işlem olacaktır. Oysaki iç yönerge metni soyut olarak düzenlendiğinde, sınırlı yetkili temsilcilerin görevi sona erse dahi bu hususun yönetim kurulu kararında kararlaştırılması yeterli olacaktır ve iç

---

²⁹⁵ Çift göz prensibi hakkında bkz. <https://www.linkedin.com/pulse/%C3%A7ift-g%C3%B6z-prensibi-four-eyes-principle-gozde-gurbuz-mba-cpa/?originalSubdomain=tr> (Erişim Tarihi: 04.01.2023) (Gözde Gürbüz, Çift Göz Prensibi (Four Eyes Principle)).

²⁹⁶ Korkmaz, s. 33.

²⁹⁷ <https://www.ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/anonim-sirketler> (Erişim Tarihi: 04.01.2023).

yönergenin iptal edilmesine ve yeni iç yönerge düzenlenmesine gerek olmayacaktır. Bununla birlikte doktrinde Kırcı iç yönergenin kabulünün ve sınırlı yetkili temsilcilerin tayin edilmesinin tek bir yönetim kurulu kararında düzenlenebileceğini belirtmiştir²⁹⁸.

TTK m. 371/7 uyarınca hazırlanacak iç yönergenin tescil ve ilanının zorunlu olduğu maddede açıkça belirtilmiştir. TTK m. 367 uyarınca yönetim yetkisinin devri için hazırlanan iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi ise ilgili maddede zorunlu tutulmamıştır. Bu sebeple doktrinde TTK m. 371/7’de düzenlenen iç yönergenin tescil ve ilanının zorunlu olduğuna ilişkin hüküm eleştirilmiş ve bu hükmün TTK m. 367 ile çeliştiği ifade edilmiştir²⁹⁹. Kanaatimizce TTK m. 371/7’de sınırlı yetkili temsilcilerin tayinine ilişkin iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi gerektiğinin düzenlenmesi bir probleme yol açmayacaktır. Şöyle ki, şirket hem yönetim yetkisini devretmek hem de sınırlı yetkili temsilci tayin etmek istediğinde eğer yönetim yetkisinin devrine ilişkin esasların düzenlendiği iç yönergenin herkes tarafından görünür olmasını tercih etmezse bu durumda iki ayrı iç yönerge düzenlemesi mümkündür. Bu ihtimalde şirket yönetim yetkisinin devrine ilişkin esasların düzenlendiği TTK m. 367 çerçevesinde düzenlenen iç yönergesini tescil ve ilan ettirmeyerek yalnızca sınırlı yetkili temsilci tayinine ilişkin esasları ayrı bir iç yönergede düzenleyerek bu iç yönergeyi tescil ve ilan ettirebilir³⁰⁰. Ayrıca, yönetim yetkisinin devrinin ve sınırlı yetkili temsilci tayinin tek bir iç yönergede düzenlenmesi ihtimalinde de iç yönergenin yönetim yetkisinin devrine ilişkin hükümlerinin tescil ve ilan edilmemesi ve yalnızca sınırlı yetkili temsilci tayinine ilişkin hükümlerin tescil ve ilan edilmesi de mümkündür. Bu şekilde ticaret sicil müdürlükleri kısmen tescil ve ilan yapabilirler³⁰¹. TTK m. 371/7 kapsamında düzenlenen iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi özellikle uygulamada şirketle işlem

---

²⁹⁸ Kırcı, 2014, s. 28.

²⁹⁹ Akdağ Güney, 2016, s. 127; Kırcı, 2014, s. 29-30.

³⁰⁰ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 21.

³⁰¹ Pulaşlı, 2014, s. 45-46; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 423.

yapacak üçüncü kişilerin, sınırlı yetkililerin yetki kapsamını tespit etmesi ve iyiniyetlerinin ortadan kaldırılması için önem taşımaktadır³⁰².

Şirket yönetim yetkisini devretmeyecekse TTK m. 367'ye göre iç yönerge hazırlamak zorunda değildir. Dolayısıyla şirket yalnızca sınırlı yetkili temsilci tayin edecek ve yönetim yetkisini devretmeyecekse bu durumda hazırlayacağı iç yönergede yalnızca sınırlı yetkili temsilci tayinine ilişkin hükümlere yer vermesi yeterli olacaktır³⁰³.

iii. TTK'nın 371/7. maddesi uyarınca, sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi için yerine getirilmesi gereken son şart ise şirket yönetim kurulunun iç yönerge çerçevesinde sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı ataması için karar almasıdır. Bu kararda iç yönergeye atıf yapılarak sınırlı yetkili temsilcilerin hangi pozisyona atandığının (örneğin iç yönergede düzenlenen A grubu, B grubu imza yetkilisi gibi) belirtilmesi gerekir. Bu kararda iç yönergede düzenlenen yetkilerin kapsamına değinilmemesi gerekir. Bu şekilde alınacak yönetim kurulu kararı da tescil ve ilan ettirilmelidir³⁰⁴. Bu kararın tescili, ticaret siciline tescil kural olarak açıklayıcı nitelikte olduğu ve TTK m. 371/7'de aksi yönde bir hüküm olmadığı için, açıklayıcı etkiye sahiptir³⁰⁵. Ayrıca ilgili kararda iç yönergede düzenlenmiş yetkilere atanacak kişilerin isim ve soy ismi, uyruğu ve kimlik numarası da belirtilmelidir³⁰⁶.

C. Sınırlı Yetkili Temsilci Olarak Tayin Edilecek Kişilerin Kapsamı

TTK m. 371/7 ile sınırlı temsil yetkisi verilebilecek olan kişiler iki grupta belirtilmiştir. Birinci grup kendilerine temsil yetkisi verilmemiş olan yönetim

³⁰² Günay, s. 118; Kırca, 2014, s. 29-30.

³⁰³ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 21.

³⁰⁴ Bahtiyar, s. 198; Pulaşlı, 2014, s. 42-43; Korkmaz, s. 50, Pulaşlı, 2014, s. 42-43.

³⁰⁵ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 21. Aynı yönde bkz. Günay, s. 118. Karşı yönde tescilin kurucu nitelikte olduğu görüşü için bkz. Pulaşlı, 2014, s. 43-44.

³⁰⁶ <https://ito.org.tr/tr/hizmetler/ticaret-sicili-islemleri/tescil-islemleri/anonim-sirketler> (Erişim Tarihi: 04.01.2023).

kurulu üyelerinden oluşmaktadır. Yukarıda detaylıca izah edildiği üzere, yönetim kurulu, alacağı kararlar temsil yetkisini üyelere bir veya birkaçına ya da tek bir yönetim kurulu üyesinin temsile yetkili olarak bırakılması kaydıyla tamamen üçüncü kişilere devredebilir. Böyle bir ihtimalde TTK m. 370/2 çerçevesinde yapılacak temsil yetkisinin devri işlemi neticesinde kendisine temsil yetkisi devredilmemiş olan yönetim kurulu üyesi veya üyeleri, TTK m. 371/7 bağlamında temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri olacaktır³⁰⁷. Bu kapsamda temsil yetkisi kaldırılmamış yani temsil yetkisine sahip olan yönetim kurulu üyelerine TTK m. 371/7 çerçevesinde sınırlı temsil yetkisi verilemeyecektir. Bu yönde bir kararın tescili için sicil müdürlüğüne başvuru yapılsa dahi, sınırlı temsil yetkisi verilmek istenen ilgili yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin kaldırılmış olduğuna ilişkin yönetim kurulu kararının bulunmaması durumunda sicil müdürlüğünün TTK uyarınca bu kararı tescil etmemesi gerekir³⁰⁸. Nitekim “Türkiye genelinde 01.01.2015 tarihi itibarıyla 238 ticaret sicil müdürlüğü MERSİS uygulamasına geçmiş olup 07.05.2018 tarihinden itibaren artık İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü nezdinde her türlü ticari şirket, şube ve işletmelere dair yapılacak tüm kayıt, değişiklik ve terkin işlemlerinde öncelikle MERSİS üzerinden başvuru yapılmasının gerektiği belirtilmiştir³⁰⁹. MERSİS sisteminde temsile yetkili olarak atanacak kişilerin atanmaları için başvuru yapılırken ilgili kişi için yetki şekli de seçilmektedir. Bu sistemde bir kişi için hem münferiden veya müştereken temsile yetkilidir olarak hem de sınırlı yetkili olarak seçim yapılması mümkün değildir. Dolayısıyla uygulama bakımından da bir yönetim kurulu üyesine hem münferiden veya müştereken temsile yetkili olacak şekilde temsil yetkisi verilmesi hem de ayrıca sınırlı temsile yetkili olarak tayin edilmesi mümkün olmamaktadır.

Sınırlı temsile yetkili olarak atanabilecek ikinci grup ise şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerdir. Maddede hizmet akdi ile bağlı olanlar olarak ifade edilmiş

³⁰⁷ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 11.

³⁰⁸ Kırca, 2014, s. 33; Özdamar, s. 158. Aynı yönde bkz. Günay, s. 104.

³⁰⁹ <https://www.ozbek.av.tr/yayinlar/07052018-tarihinden- itibaren-tum-tescil-basvurulari-mersis-uzerinden-yapilacak/> ((Erişim Tarihi: 04.01.2023), (Deniz Şenvar Pekin/Cemre Güler, 07.05.2018 Tarihinden İtibaren Tüm Tescil Başvuruları Mersis Üzerinden Yapılacak).

kişiler ile şirket arasında bulunması gereken sözleşmenin türü doktrinde farklı şekilde yorumlanmaktadır. Özdamar ilgili maddeyi lafzî olarak yorumlamış ve maddede hizmet akdi ifadesi kullanılmış olduğu için TBK m. 393'te düzenlenmiş hizmet sözleşmesi ile bağlı çalışanların yani bu kapsamda şirketin işlerini görmeyi taahhüt etmiş olan çalışanların bu gruba gireceğini ifade etmiştir³¹⁰.

Yanlı/Okutan Nilsson ise şirkete hizmet akdi ile bağlı olan ifadesinin lafzî olarak yorumlanmaması gerektiğini ve burada amaca göre yorum yapılması gerektiğini, bunun neticesinde şirket için sürekli şekilde hizmet gören kişilerin sınırlı temsile yetkili olarak tayin edilebileceklerini ve bu kişilerle şirket arasında teknik anlamda hizmet sözleşmesi aranmaması gerektiğini belirtmiştir³¹¹. Kanaatimizce de TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanacak kişilerin şirket için geçici olmayan, süreklilik arz eden şekilde hizmet görmeleri yeterlidir. Teknik anlamda İş Kanunu'nda tanımlanmış olan iş sözleşmesi ya da TBK'da düzenlenmiş olan hizmet sözleşmesinin varlığı aranmamalıdır. Zira vekalet sözleşmesi ile veya eser sözleşmesi ile yaratılan ilişki çerçevesinde şirket adına iş gören kişilerin de şirketi yaptıkları işlerle ilgili olarak temsil etmeleri gerekli olabileceğinden bu kişilerin de sınırlı yetkili temsilci olarak atanmaları hükmün amacına uygun olacaktır. Özellikle yabancı pay sahipli global şirketlerde, şirketlerin bazı konular bakımından (örneğin inşaat şirketlerinde ihalelere katılım için) temsil edilmesi için yurtdışında kurulu olan pay sahibi şirketin üst düzey çalışanı olan kişilere sınırlı temsil yetkisi verilmesi tercih edilebilmektedir. Bu örnekteki gibi Türkiye'deki şirket ile arasında hizmet akdi bulunmasa dahi bu şirket için sürekli şekilde hizmet gören bir kişinin sadece şirket ile arasında teknik anlamda hizmet akdi olmadığı için TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı temsile yetkili olarak atanmasının mümkün olmayacağını söylenmesi hükmün amacına aykırı olacaktır. Benzer şekilde Akdağ Güney de maddede geçen hizmet akdi ile bağlı olan kişiler ifadesinin geniş yorumlanması gerektiğini ve örneğin vekalet sözleşmesiyle şirkete bağlı olanların

---

³¹⁰ Özdamar, s. 158-159.

³¹¹ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 12-13. Aynı yönde bkz. Ceylan, s. 31; Çalışkan, s. 82; Korkmaz, s. 26, Cenkcı, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 2018, s. 40; Kuru, s. 292.

da bu kapsamda yorumlanabileceğini belirtmiştir³¹². Nitekim uygulamada da iç yönerge çerçevesinde sınırlı temsile yetkili olarak tayin edilen kişilerin şirketle bir iş sözleşmesi bulunup bulunmadığı sicil müdürlükleri tarafından kontrol edilmemektedir.

D. Temsil Yetkisinin Devredilmesinin TTK M. 371/7 Kapsamında Sınırlı Yetkili Temsilci Tayin Edilmesinden Farkı

Özellikle yine uygulama bakımından da oldukça önem taşıyan bir fark temsil yetkisinin devredilmesi ile TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi arasındaki farktır. Buradaki temel fark temsil yetkisinin alınacak yönetim kurulu kararı ile TTK m. 370/2 çerçevesinde devredilmesinde bir devir, bırakma, yani delegasyon söz konusu olmasına rağmen, TTK m. 371/7 çerçevesinde sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi durumunda temsil yetkisinin bu kişilere bırakılmasının, yani delegasyonunun söz konusu olmamasıdır. TTK m. 371/7’de, yönetim kurulu üyelerinden bir kısmından alınan temsil yetkisinin diğer üyelere veya üçüncü kişilere devri değil yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin yanı sıra ayrıca şirketin ticari faaliyetlerini yürütecek ticari vekillerin veya diğer tacir yardımcılarının atanması düzenlemektedir. İkinci temel fark ise TTK m. 370/2 çerçevesinde yapılan devir işleminde temsil yetkisi herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın devredilmesine rağmen, TTK m. 371/7 kapsamında tayin edilen temsilcilere yalnızca konu veya miktar itibarıyla sınırlı yetki verilmektedir. TTK m. 371/7 çerçevesinde sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi durumunda bu kişiler iç yönergede belirtilmiş olan konularda ve belirtilmiş olan sınırlar çerçevesinde ilgili işlemler bakımından şirketi temsile yetkili olacaklardır. Ancak bu işlemler bakımından temsil yetkisi yönetim kurulu tarafından bu kişilere delege edilmiş olmadığı için, yönetim kurulu üyeleri de bu işlemler bakımından da temsil yetkisini kullanmaya, şirketi temsil etmeye devam edebileceklerdir³¹³. Pulaşlı da bu konuda yönetim kurulu üyelerinin sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı tayin

---

³¹² Akdağ Güney, 2016, s. 125.

³¹³ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 33; Korkmaz, s. 53.

etmeleri durumunda murahhasların ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarına yetki verilmiş olan konular bakımından da yetkili olmaya devam edeceklerini zira murahhasların şirketin işletme konusu kapsamında kalan tüm işlemleri yapmaya yetkili olduklarını ve temsil yetkilerinin yer, miktar ve konu itibarıyla sınırlandırılmayacağını belirtmiştir³¹⁴. Oysaki temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerinden bir kısmına veya üçüncü kişilere devredilmesi durumunda, kendisine temsil yetkisi devredilmemiş olan yönetim kurulu üyesi temsil yetkisini kullanamayacak duruma gelir çünkü temsil yetkisinin delegasyonu halinde kendisine temsil yetkisi devredilmemiş olan yönetim kurulu üyesinin yetkisizleşmesi durumu ortaya çıkar.

TTK m. 371/7'deki sınırlı yetkili temsilci atanması doktrinde bazı yazarlar tarafından terminolojik olarak hatalı ifade edilmiştir. Örneğin Ceylan, TTK m. 371/7'de düzenlenen temsil yetkisi olmayan yönetim kurulu üyeleri ve hizmet akdiyle şirkete bağlı olan kişileri "Yetki Devredilenler" başlığı altında açıklamıştır³¹⁵. Halbuki TTK m. 371/7'de bu kişilere sınırlı temsil yetkisi verilebileceği düzenlenmiştir, temsil yetkisi devredilebileceği bu maddede düzenlenmemiştir. Son olarak vurgulamak isteriz ki TTK m. 371/7 temsil yetkisinin kısmen devrine imkân veren bir hüküm değildir³¹⁶.

VI. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ İLE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Çalışmamızın ikinci ve üçüncü bölümlerinde ayrı ayrı izah edildiği üzere yönetim kuruluna ait olan yönetim yetkisi ve temsil yetkisi birbirinden farklı olan yetkililerdir. TTK ile yönetim yetkisinin devri ve temsil yetkisinin devri ayrı ayrı hükümlerde düzenlenerek birbirlerinden ayrılmışlardır. Bu ayrım neticesinde TTK'daki hükümlere göre yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesinin

---

³¹⁴ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 423.

³¹⁵ Ceylan, s. 29-31.

³¹⁶ Yanlı/Okutan Nilsson, 2014, s. 32-33.

temsil yetkisini de devrettiği sonucunu doğurmayacağı ve benzer şekilde temsil yetkisini devretmiş olmasının yönetim yetkisini de devrettiği anlamına gelmeyeceği söylenebilecektir³¹⁷. Dolayısıyla yönetim kurulu, TTK'daki hükümler çerçevesinde yönetim yetkisini farklı kişilere devretmişken temsil yetkisini farklı kişilere devredebilir. Bununla birlikte uygulamada genellikle temsil yetkisinin devredilmesi halinde yönetim yetkisinin de devredildiği görülmektedir ve kanaatimizce bu uygulama amaca daha uygun olacaktır³¹⁸. Bu iki yetkinin ayrı ayrı veya birlikte devredilmesi durumunda sorumluluk hükümlerinin ne şekilde uygulanabileceği çalışmamızın dördüncü bölümünde incelenmiştir.

---

³¹⁷ Aksi yönde görüş için bkz. Cenkci, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 2018, s. 71-72. Cenkci, yönetim yetkisinin temsil yetkisinden ayrı olarak devredilebileceği ancak temsil yetkisinin yönetim yetkisinden ayrı olarak devrinin mümkün olmadığı görüşündedir.

³¹⁸ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 594 ve 619-620. Aynı yönde bkz. Günay, s. 102; Demirel, s. 236. Özdamar eserinde yönetim ve temsil yetkisinin aynı kişilere devredilmesinin doğal ve pratik olduğunu belirtmekle birlikte bu durumun bu iki yetkiye de sahip olacak kişiler bakımından güç yoğunlaşmasına sebep olabileceği endişesini belirtmiştir. Özdamar'ın açıklamaları için bkz. Özdamar, s. 141. Anonim şirketin yönetimi göreviyle anonim şirketin işletmesinin yönetiminin ayrılması durumunda bu iki işlevin aynı kişide birleşmemesi gerekeceği, aksi durumda güç yoğunlaşması söz konusu olacağı görüşü hakkında bkz. Tekinalp, 2020, s. 254-255.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
YETKİ DEVRİNİN YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN
SORUMLULUĞUNA ETKİLERİ

I. GENEL OLARAK YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ
SORUMLULUĞU

Hukuki sorumluluk, ortaya çıkan zarardan kimin sorumlu olacağını gösteren ve zarar görenin, zarar verenden uğradığı zararın giderilmesini talep etme hakkını düzenleyen normların bütünüdür³¹⁹. Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından en önemli noktalardan biri, ortaya çıkan zarar ile ilgili sorumluluğun yönetim kuruluna isnat edilebilir olup olmadığının tespit edilmesidir. Yönetim kurulu üyeleri sorumlu bulunmaları durumunda ortaya çıkan zararı bütün malvarlıkları ile tazmin etme yükümlülüğü altındadırlar ve bu anlamda sorumlulukları şahsi ve sınırsız bir sorumluluktur³²⁰.

TTK ile yönetim kurulu üyelerinin sorumluluk hükümlerinde ETTK'dakinden farklı düzenlemeler getirilmiştir. Bu değişikliklerden en önemlisi yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından tam teselsül sorumluluğu yerine farklılaştırılmış müteselsil sorumluluğunun kabul edilmesidir. Bir diğer farklılık ise ETTK'da yönetim kurulu üyelerinin sorumluluklarına ilişkin hükümlerin kanunun farklı maddelerinde dağınık şekilde düzenlenmiş olmasına rağmen, TTK'da sorumluluk hükümlerinin hukuki sorumluluk başlığı altında sistematik şekilde düzenlenmesidir³²¹.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin genel esaslar TTK m. 553'te düzenlenmiştir. İlgili maddede; kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin,

---

³¹⁹ Akdağ Güney, 2016, s. 269.

³²⁰ Çamoğlu, 2010, s. 11-12; Akdağ Güney, 2016, s. 271.

³²¹ Hasan Pulaşlı, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü ve Müteselsil Sorumluluğu, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 25, S. 1, 2009, s. 30; Doğan, 2011, s. 247.

yöneticilerin ve tasfiye memurlarının, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal etmeleri halinde hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumlu oldukları ifade edilmiştir. Madde kapsamında açıkça ifade edilmemiş olsa da anonim şirketlerdeki fiili organların da bu madde kapsamında sorumlu tutulabileceği kabul edilmektedir³²². TTK m. 553 kapsamında yönetim kurulu üyesinin sorumluluğunun doğması için öncelikle kanundan veya esas sözleşmeden doğan yükümlülüğünü ihlal etmesi gerekir.

TTK m. 553'te esasları açıklanmış olan genel sorumluluk hükmü haricinde yönetim kurulu üyelerinin özel sorumluluk halleri TTK m. 549-552 arasında düzenlenmiştir. Belgelerin ve beyanların kanuna aykırı olması, sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi, değer biçilmesinde yolsuzluk ve izinsiz olarak halktan para toplamak özel sorumluluk hallerindedir³²³. Çalışmamızın kapsamı yönetim kurulu üyelerinin genel hukuki sorumluluğu ile sınırlıdır ve bu sebeple özel sorumluluk hallerinin detaylarına çalışmamızda yer verilmemiştir.

II. GENEL OLARAK SORUMLULUK REJİMİ VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNDA GEÇERLİ OLAN PRENSİPLER

A. Kusur Sorumluluğu Olması

TTK kapsamında yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu kusura dayanmaktadır. Madde 553/1'de açık şekilde yönetim kurulu üyelerinin yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal etmeleri durumunda sorumlu olacakları

---

³²² Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 431; Şener, 2022, s. 421. Fiili organ kavramı ile ilgili detaylı açıklamalar için bkz. Altay, 2011, s. 29 vd.; Akdağ Güney, 2010, s. 147 vd.

³²³ Bu konuda detaylı bilgiler için bkz. Fatih Bilgili/Ertan Demirkapı, Şirketler Hukuku Dersleri, 7. Basım, Dora Yayıncılık, Bursa 2020, s. 394-395.

düzenlenmiştir³²⁴. Yönetim kurulu üyesinin, zararın ortaya çıktığı somut bir olayda kusuru dolayısıyla sorumlu tutulması için görevini ifa ederken gerekli özeni gösterip göstermemiş olduğu incelenir ve buna göre değerlendirme yapılır³²⁵. TTK m. 553/1’de genel olarak kusur ifadesi kullanılmış, kast veya ihmal arasında bir ayırım yapılmamıştır. Bu doğrultuda yönetim kurulu üyelerinin sorumlu tutulmaları için yükümlülüklerini kasti olarak ihlal etmeleri şart değildir ve hafif kusurlarından kaynaklanan zararlardan da illiyet bağının da bulunması durumunda sorumlu olacaklardır³²⁶.

TTK m. 553/3’te hiç kimsenin kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamayacağı, bu sorumlu olmama durumunun gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek geçersiz kılınamayacağı düzenlenmiştir. Kanun koyucunun bu hüküm ile yönetim kurulu üyelerinin kusur sorumluluğunu hafifletilmiş bir kusur sorumluluğu olarak belirlediği kabul edilmektedir³²⁷.

B. Farklılaştırılmış Teselsül Sorumluluğu Olması

1. Dış İlişki Bakımından Etkisi

Yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları bakımından TTK’nın 557/1. maddesinde farklılaştırılmış teselsül ilkesi benimsenmiştir. Böylece ETTK döneminde yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından uygulanmakta olan

---

³²⁴ Çamoğlu, 2010, s. 13; Üçışık/Çelik, s. 515; Şener, 2022, s. 420-421; Pulaşlı, 2009, s. 33-34; Doğan, 2011, s. 253-254; Akdağ Güney, 2016, s. 311; Mehmet Helvacı, Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 2, 2013, s. 80.

³²⁵ Üçışık/Çelik, s. 515.

³²⁶ Şener, 2022, s. 422; Pulaşlı, 2009, s. 33-34; Senem Demirkan, Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumlulukları Sermaye Piyasası Mevzuatı Kapsamında Örnekli, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2016, s. 15

³²⁷ Akdağ Güney, 2010, s. 38. Aynı yönde bkz. Üçışık/Çelik, s. 516; Doğan, 2011, s. 254.

tam teselsül ilkesinin uygulanması sona erdirilmiştir³²⁸. Farklılaştırılmış teselsül ilkesi; zararın ortaya çıkması durumunda, bu zarara sebep olan yönetim kurulu üyelerinin her birinin kusuruna ve durumun gereğine göre zararın kendisine isnat edilebildiği ölçüde diğer üyelerle birlikte sorumlu olması anlamına gelmektedir³²⁹. Farklılaştırılmış teselsül ilkesi, müteselsil sorumluluğun bir türüdür³³⁰. Bu ilke sayesinde yönetim kurulu üyeleri, şirketi uğrattıkları zararların tamamından sorumlu olmak yerine bu zararlardan kusurları oranında ve zarar kendilerine yükletilebildiği ölçüde sorumlu olurlar. Tam teselsül ilkesine göre ise zarara sebep olan yönetim kurulu üyelerinden, ortaya çıkan zararın tamamı kusur oranlarına bakılmaksızın talep edilebilmektedir³³¹.

Farklılaştırılmış teselsül ilkesinde zarara yol açan yönetim kurulu üyesinin kusur oranı da önem arz ettiği için bu ilkenin tam teselsül ilkesine göre adalet düşüncesine daha uygun olduğu söylenebilecektir³³². Farklılaştırılmış teselsül ilkesi sayesinde yönetim kurulu üyeleri, zarar bakımından bireysel indirim sebeplerini alacaklıya karşı dış ilişkide ileri sürebilirler ve böylece aynı zarardan ancak kusurları ölçüsünde ve durumun gereklerine göre kendilerine yükletilebilecek kadar tutarından sorumlu olurlar. Sorumluluk davasında sorumlunun; kusurunun derecesi, zarar görenin kusuru, zarar görenin rızası, üçüncü kişinin kusuru,

---

³²⁸ Tekinalp, 2020, s. 466; Bahtiyar, s. 332; Yılmaz Yörtem, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022, s. 103.

³²⁹ Akdağ Güney, 2016, s. 373-374; Doğan, 2011, s. 254; Bahtiyar, s. 332; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 667; Yörtem, s. 103.

³³⁰ Altay, 2011, s. 314. Aynı yönde bkz. Emin Çamurcu, Anonim Ortaklıklarda Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluklarının Belirlenmesi, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2015, s. 106.

³³¹ Helvacı, 2013, s. 88; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 665.

³³² Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 433. Aynı yönde bkz. Himmet Koç, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Sorumluluklarına Genel Bir Bakış, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, 2020, s. 70. Aksi yönde görüş için bkz. Helvacı, 2013, s. 85-86. Helvacı, tam teselsül ilkesinin uygulanması halinde sorumlu olan yönetim kurulu üyelerinin kusur oranları dikkate alınmaksızın tazminatın tamamını ödemekle yükümlü olmaları sebebiyle mağdur olduklarını, farklılaştırılmış teselsül ilkesinin uygulanması halinde ise tüm yönetim kurulu üyelerinin tazminatı ödemeye malvarlığı yetmez ise alacaklıların mağdur olduklarını belirtmiştir. Helvacı, mağduriyetin alacaklı üzerine bırakılması yerine kurul halinde çalışan yönetim kurulu üyeleri üzerine bırakılmasının daha adil ve uygun olacağı düşüncesindedir.

beklenmedik hal gibi bireysel indirim sebeplerini ileri sürmesi mümkün olabilir ve bu sebepler bireysel sorumluluk tavanının belirlenmesinde dikkate alınacaktır³³³. İç yönergeye istinaden yönetim kurulunun, yönetim yetkilerini devretmiş olması halinde de bu devir sorumluluk bakımından farklılaştırmayı gerektirebilecektir ve dolayısıyla bireysel sorumluluk tavanı somut olayda etkilenebilecektir³³⁴. Tam teselsül ilkesine göre ise sorumluların, bireysel indirim sebeplerini ileri sürmeleri mümkün olmamaktadır³³⁵.

Farklılaştırılmış teselsül ilkesinin uygulanması için yönetim kurulu üyeleri tarafından birlikte verilen bir zararın olması ve bu zarar ile sorumlu olacak kişilerin eylemleri arasında illiyet bağının bulunması gerekir. Mahkeme, bu şekilde sorumluların tek başına ve birlikte verdikleri zararlar arasında bir ayırım yaptıktan sonra, birlikte verilen zararlar bakımından farklılaştırılmış teselsül ilkesi uygulanarak sorumluların bireysel indirim sebeplerini değerlendirecek ve kusurları oranında zararın tazmini konusunda karar verilecektir. Örneğin yönetim kurulunun üç kişiden oluştuğu bir şirkette, şirketin zarara uğramasına yol açan eylemi üyelere yalnızca biri yapmışsa ve diğer üyelerin eylemleri ile bu zararın oluşması arasında bir illiyet bağı dahi yoksa bu durumda farklılaştırılmış teselsül ilkesi uygulanmayacaktır³³⁶. Davacının, zararı tüm yönetim kurulu üyeleri tarafından birlikte verilen bir zarar olarak nitelendirmesi ihtimalinde dahi mahkemenin zarar ile tüm yönetim kurulu üyeleri arasında illiyet bağı olup olmadığını tespit etmesi ve ona göre farklılaştırılmış teselsül ilkesini uygulaması gerekir³³⁷.

---

³³³ Yördem, s. 170; Çamurcu, s. 130 vd.; Firdevs Arslan, Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Bireysel Sorumluluğun Belirlenmesi, C. 9, S. 2, 2021, s. 175.

³³⁴ Çamurcu, s. 138; Kürşat Göktürk/Mehmet Çelebi Can, Farklılaştırılmış Teselsülün-Özellikle-Dış İlişki Bakımından Anlamı ve Bankacılık Kanununun Şahsi İflas Sorumluluğu ile Karşılaştırılması, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 2, 2011, s. 184. Aynı yönde bkz. Firdevs Arslan, s. 184.

³³⁵ Helvacı, 2013, s. 84; Doğan, 2011, s. 258.

³³⁶ Helvacı, 2013, s. 86; Üçışık/Çelik, s. 518; Doğan, 2011, s. 255-256. Aynı yönde bkz. Dilan Taş, Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2020, s. 12; Firdevs Arslan, s. 171.

³³⁷ Doğan, 2011, s. 256.

TTK m. 557/2 uyarınca, yönetim kurulu üyelerine tazminat davası açılması halinde davacı, zararın tamamını talep ederek, davalı konumunda olan yönetim kurulu üyelerinin her birinin ödemesi gereken tazminat tutarının belirlenmesini mahkemeden talep edebilir. Sorumluların her birinin ödemesi gereken miktarın belirlenmesi güç olduğu için bu yükün davacının üzerinden alınması hedeflenmiştir³³⁸. Bu doğrultuda sorumluluk davasında mahkeme, yönetim kurulu üyelerinden her birinin zarardan ne oranda sorumlu olduğunu tespit eder. Mahkeme bu değerlendirmeyi yaparken, kendisine karşı dava açılmış olan sorumluların fiillerinin yanı sıra, aynı zarara sebep olan tüm sorumluların fiillerini de bu sorumlulara karşı dava açılmamış olsa dahi bir arada değerlendirecektir³³⁹. Bu değerlendirmeler sonucunda mahkeme, yönetim kurulu üyelerinden her biri tek başına sorumlu olsaydı oluşan zararın ne kadarından sorumlu olacaktıysa o miktarı hesaplayacaktır³⁴⁰. Burada önemli olan nokta şudur ki, meydana gelen zarar bakımından, yönetim kurulu üyelerinden hiçbiri bireysel sorumluluk tavanını aşan tutarda sorumlu olamayacaklardır³⁴¹. Bireysel sorumluluk tavanı, ilgili sorumlunun diğer sorumlularla müteselsilen sorumlu olduğu en üst miktarı ifade eder³⁴².

TTK m. 557/2’de ifade edilen zararın tamamı kavramı, gerekçede “*zarar verenlerin tek başlarına veya birlikte verdikleri zarar kalemlerinin toplamı*” olarak açıklanmıştır. Doktrinde zararın tamamı kavramının; müteselsilen sorumlu olan sorumluların, müteselsilen sorumlu oldukları zararlar ile sorumluların her birinin anonim şirketler hukukundan doğan bir yükümlülüğü yerine getirmemiş olması nedeniyle yol açtıkları zararların toplamı anlamına geldiği ifade edilmiştir³⁴³. Normal şartlarda tek başına verilen bir zararın müteselsil sorumluluğun kapsamında olması beklenmeyecektir. Bununla birlikte bu madde ile davacılar için usuli kolaylık sağlandığı ve davacının zararın tamamını, yani sorumluların tek başına

---

³³⁸ Firdevs Arslan, s. 173; Çamurcu, s. 126.

³³⁹ Çamurcu, s. 126.

³⁴⁰ Akdağ Güney, 2016, s. 380; Yördem, s. 139; Doğan, 2011, s. 258; Firdevs Arslan, s. 169.

³⁴¹ Helvacı, 2013, s. 88.

³⁴² Sıtkı Anlam Altay, Anonim Ortaklık Hukukunda Farklılaştırılmış Teselsül, Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. 151, 2019, s. 72; Altay, 2011, s. 321. Aynı yönde bkz. Çamurcu, s. 115.

³⁴³ Tekinalp, 2020, s. 470. Aynı yönde bkz. Bahtiyar, s. 333.

verdikleri zararların ve birlikte verdikleri zararların toplamını, aynı davada talep edebildiği söylenebilecektir. Mahkeme tarafından davada tek başına verilen zarar ile birlikte verilen zarar arasında ayırım yapılacaktır ve tek başına verilen zarar bakımından diğer yönetim kurulu üyelerinin farklılaştırılmış teselsül kapsamında sorumluluğu gündeme gelmeyecektir³⁴⁴. Sorumluluk davasında mahkeme tarafından yönetim kurulu üyelerinin bireysel sorumluluk tavanı belirlendikten sonra zarara uğramış olan taraf, müteselsil sorumluluk kapsamında sorumlulardan birine veya birkaçına karşı sorumluluk tavanlarına kadar zararın tazmini için takipte bulunabilecektir³⁴⁵.

2. İç İlişki Bakımından Etkisi

Farklılaştırılmış teselsül ilkesi, yönetim kurulu üyelerinin dış ilişkisi bakımından geçerli bir ilkedir ve sorumlu olan yönetim kurulu üyelerinin iç ilişkide birbirlerine yapacakları rücu ilişkisinde uygulanmaz³⁴⁶. Farklılaştırılmış teselsül halinde sorumlular arasında iç ilişkideki rücu ilişkisi TTK m. 557/3'te düzenlenmiştir. Maddeye göre birden çok sorumlu arasındaki başvuru, durumun bütün gerekleri dikkate alınarak hâkim tarafından belirlenecektir. TTK m. 557/3 çerçevesinde rücu, meydana gelen zarardan sorumlu olan yönetim kurulu üyelerinin, bu zarar ile ilgili kendi payına düşen miktardan daha fazla miktarda tazminat ödemeleri halinde, ödemiş oldukları fazla tazminat miktarı için iç ilişkide sorumlu diğer yönetim kurulu üyelerine başvurabilmeleri anlamına gelir³⁴⁷. Sorumluluk davası sonucunda tazminat ödemiş olan yönetim kurulu üyesi, yalnızca sorumluluk davasına taraf olan kişilere değil, zararın meydana gelmesine yol açmış bütün yönetim kurulu üyelerine rücu için başvurabilir³⁴⁸. Madde gerekçesinde rücu ile ilgili olarak,

---

³⁴⁴ Helvacı, 2013, s. 90; Bahtiyar, s. 332-333.

³⁴⁵ Çamurcu, s. 124. Aynı yönde bkz. Koç, Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi, 2020, s. 74-75.

³⁴⁶ TTK Gerekeçe m. 557. Üçışık/Çelik, s. 520; Bahtiyar, s. 332; Firdevs Arslan, s. 173; Göktürk/Çelebi Can, s. 254.

³⁴⁷ Hasan Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV, Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s. 2970 (“Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV”); Yördem, s. 279; Doğan, 2011, s. 264.

³⁴⁸ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV, 2022, s. 2970; Doğan, 2011, s. 265.

hükümde ödemede bulunan sorumlulardan birinin bağımsız bir rücu davası açması halinin düzenlendiği; dış ilişkiye ait sorumluluk davasında, rücu taleplerinin ileri sürülmesinin usul hukukuna göre mümkün olup olmadığının ve bunla ilgili koşulların öğretiyeye ve yargı kararlarına bağlı olduğu düzenlenmiştir³⁴⁹.

Doktrinde Kendigelen, dış ilişki bakımından açılan sorumluluk davası ile rücu davasının nitelik ve amaçları göz önünde tutulduğunda, rücu davasıyla ilgili taleplerin, sorumluluk davasında ileri sürülmesinin usul hukuku bakımından mümkün olmayacağını ve TTK m. 557/3'ün sorumluluk davası sonuçlandıktan sonra açılacak rücu davasında uygulanabileceğini ifade etmiştir³⁵⁰. Gerçekten de davacının sorumluluk davasını, zararın ortaya çıkmasından sorumlu olabilecek tüm yönetim kurulu üyelerine karşı açmamış olma ihtimali bulunmaktadır. Maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere, uygulamada hâkim pay sahiplerinin kendilerinin aday gösterdiği ve atanmalarını sağladığı yönetim kurulu üyelerini dışarda tutarak yalnızca diğer yönetim kurulu üyelerine sorumluluk davası açtıklarına rastlanmaktadır³⁵¹. Bu durumda zaten dış ilişki ile ilişkili sorumluluk davasında rücu taleplerinin tüm sorumlulara karşı ileri sürülmesi mümkün olamayabilecektir.

Rücu davasında, sorumluların kusurlarının dereceleri ve TBK m. 50 ve 51 çerçevesinde somut durumun bütün gerekleri göz önünde tutularak bir değerlendirme yapılacaktır³⁵². Doktrinde dış ilişki bakımından sorumluluk davasında belirlenen kusur oranlarının iç ilişkide rücu davasında da aynı şekilde uygulanıp uygulanmayacağı ile ilgili farklı yaklaşımlar mevcuttur. Helvacı, rücu davasında sorumlular arasındaki ilişkinin derinlemesine inceleneceğini bu davada hâkimin, dış ilişki açısından yapılan değerlendirmelerle bağlı olmayacağını belirtmiştir³⁵³. Kanaatimizce sorumluluk davasında dış ilişkide belirlenen

---

³⁴⁹ TTK Gerekçe m. 557.

³⁵⁰ Kendigelen, s. 466. Aynı yönde bkz. Bahtiyar, s. 334-335.

³⁵¹ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 682.

³⁵² Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV, 2022, s. 2971; Doğan, 2011, s. 265-266.

³⁵³ Helvacı, 2013, s. 92; Çamurcu, s. 119. Benzer şekilde Altay da rücu davasında hâkimin sorumluluk davasında belirlenecek bireysel sorumluluk tavanı ile bağlı olmadığını görüşündedir. Altay, 2019, s. 70.

sorumlular arasındaki tazminat oranı rücu davası bağlamında iç ilişkide aynen uygulanmayabilir. Özellikle sorumluluk davasının sorumlulardan hepsine karşı değil birkaçına karşı açılmış olması ihtimalinde, mahkemenin tüm sorumlular yönünden kusur oranını belirlememiş olması ihtimalinde, rücu davasında iç ilişkide yeniden sorumlular arasında kusur oranı belirlenmesi gerekebilecektir³⁵⁴. Nitekim, usul hukukuna göre bir dava neticesinde verilen karar, sadece bu davanın konusu olan uyuşmazlık ile ilgili olarak ve bu davanın tarafları bakımından kesin hüküm ifade eder³⁵⁵. Çamurcu'nun da isabetli şekilde değindiği üzere sorumluluk davasının tarafları ile rücu davasının tarafları ise birbirinden farklıdır. Rücu davasında davacı zarara uğrayan alacaklı değil, kendi payına düşen miktardan daha fazla miktarda tazminat ödemiş olan yönetim kurulu üyesidir³⁵⁶. Bu çerçevede de rücu davasında hâkimin, sorumluluk davasındaki hâkim tarafından yapılan hesaplamalara aynen uymak zorunda olmadığı görüşünderiz³⁵⁷.

Yördem ise usul ekonomisi ilkesi gereği sorumluluk davasında hakkında dava açılmış veya açılmamış olan tüm sorumluların kusur oranlarının mahkeme tarafından belirlenmesi ve bu şekilde belirlenecek kusur oranının rücu davasında da uygulanması gerektiği görüşündedir³⁵⁸.

3. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Çerçevesinde Tazminat Hesaplaması Örneği

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu kapsamında farklılaştırılmış teselsül ilkesinin uygulanması şu şekilde örneklendirilebilecektir. Örneğin, bir ilaç şirketinde A, B ve C'nin yönetim kurulu üyesi olduğunu düşünelim. A'nın, kardeşinin sahibi olduğu ecza deposu ile anlaşılmasını ve depo hizmetleri için piyasadaki rayiç bedelin çok üzerinde bir değer üzerinden bu firmadan hizmet

---

³⁵⁴ Altay, 2011, s. 321; Çamurcu, s. 115; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV, 2022, s. 2970.

³⁵⁵ Baki Kuru/Burak Aydın, Medeni Usul Hukuku El Kitabı Cilt 1, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s. 881-882.

³⁵⁶ Çamurcu, s. 115.

³⁵⁷ Çamurcu, s. 115; Firdevs Arslan, s. 189.

³⁵⁸ Yördem, s. 289.

alınmasını sağladığını ve bu firmanın hizmet bedelinin piyasadaki en uygun bedel olduğu ve bu firma ile çalışılması konusunda B ve C'yi de ikna ettiğini varsayalım. Bu anlaşma neticesinde şirketin 240.000 TL zarara uğradığını ve açılan sorumluluk davasında A'nın kasti olarak zarara yol açması nedeniyle kusur oranının %100, B ve C'nin ise ihmalleri ile zarara yol açmalarından dolayı kusur oranlarının %50'şer olarak tespit edildiğini varsayalım. Böyle bir durumda sorumluların kusur oranları çerçevesinde A 240.000 TL, B ve C ise 120.000'er TL oranında zarardan müteselsilen sorumlu olurlar. Dolayısıyla zarara uğrayan davacı, bu tutarlar için ilgili kişilere başvurabilecektir. Bu sorumluluk miktarları toplandığında, zarara uğrayanın toplam zararı 240.000 TL olmasına rağmen, 480.000 TL'lik bir tutar çıkmaktadır. İşte aradaki bu 240.000 TL'lik fark artık değer³⁵⁹ olarak adlandırılmaktadır. Bunun anlamı zarara uğrayanın, toplam zararına denk gelen tutarda tazminatı (yani bu örnekte 240.000 TL'yi) tahsil etmesinden sonra arta kalan diğer tutarı (bu örnekte 480.000 TL-240.000 TL = 240.000 TL'dir) ilgililerden talep edemeyecek olmasıdır.

İç ilişki bakımından ise A'nın %70, B'nin ve C'nin ise %15'er oranlarla sorumlu bulduklarını varsayalım. Böyle bir durumda A, dış ilişkideki kusur oranı dolayısıyla 240.000 TL'lik zararın tamamını ödemek durumunda kalabilir. Bu halde A, iç ilişkideki kusur oranına göre kendi payına düşen 168.000 TL'den (toplam zarar tutarı olan 240.000 TL'nin %70'ini ifade eder) 72.000 TL fazla ödemiş olacaktır. Bunun neticesinde A, B ve C'ye karşı açacağı rücu davasında 72.000 TL'yi rücu edebilecek ve B ve C'nin iç ilişkideki kusur oranlarına göre 36.000'er TL'yi A'ya ödemelerine karar verilebilecektir³⁶⁰.

---

³⁵⁹ Firdevs Arslan, s. 186.

³⁶⁰ Benzer örnekler için bkz. Helvacı, 2013, s. 93, Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV, 2022, s. 2966 vd.

C. Sorumluluğun Kişiselliği

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun kişiselliği dayanağını TTK m. 553'ten almaktadır. İlgili maddede kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal etmeleri halinde şirkete, pay sahiplerine ve de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumlu olacakları düzenlenmiştir. Burada bütün olarak yönetim kurulunun organ olarak sorumluluğu değil, yönetim kurulunu oluşturan üyelerin sorumluluğu mevcuttur. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu kişisel olduğu için, kusuru olmayan yönetim kurulu üyelerinin sırf yönetim kurulu üyesi sıfatını haiz olması nedeniyle meydana gelen zarardan sorumlu tutulması mümkün değildir³⁶¹.

III. SORUMLULUĞUN ŞARTLARI

Yönetim kurulu üyelerinin genel sorumluluğu TTK m. 553'te düzenlenmiştir ve çalışmamız kapsamında yönetim kurulu üyelerinin genel hukuki sorumluluğu incelenecek olup özel sorumluluk halleri incelenmeyecektir.

Yönetim kurulu üyeleri, anonim şirketi yönetme ve temsil etme görevlerini icra ederken yükümlülüklerini ihlal ederek şirketin ve/veya pay sahiplerinin ve/veya şirketin alacaklılarının zarara uğramalarına yol açabilirler. Yönetim kurulu üyelerinin sorumlu tutulmalarındaki amaç hukuk düzeni tarafından onaylanmayan davranışlarıyla yol açtıkları zararı gidermelerini sağlamaktır. Bununla birlikte, ticaret hayatı içinde hem anonim şirketin hem de anonim şirketin alacaklılarının veya pay sahiplerinin zarar etmeleri riski her zaman mevcuttur. Şirketin ya da pay sahiplerinin veya alacaklılarının uğradığı her zarardan hiçbir koşul aranmaksızın yönetim kurulu üyelerinin sorumlu tutulması beklenemez³⁶². Bu sebeple tıpkı genel sorumluluk hukukunda olduğu gibi, yönetim kurulu üyelerinin veya yöneticilerin

---

³⁶¹ Üçışık/Çelik, s. 526; Çamoğlu, 2010, s. 31; Doğan, 2011, s. 250; Taş, s. 58.

³⁶² Akdağ Güney, 2016, s. 292; Çamurcu, s. 48.

ortaya çıkan zararlardan sorumlu tutulması için zarar, kanuna aykırılık, kusur ve illiyet bağı koşullarının mevcut olması gerekir³⁶³.

A. Zarar

Zararın bulunmadığı hallerde tazminat sorumluluğu da olmaz. “Zarar, bir kimsenin malvarlığında rızası dışında meydana gelen azalmadır³⁶⁴.” Yönetim kurulu üyelerinin hukuki sorumluluğuna gidilebilmesi için öncelikle meydana gelmiş bir zarar olması gerekir. Zarar henüz doğmamışsa veya doğmuş fakat giderilmişse, bu durumda yönetim kurulu üyesinin hukuka aykırı davranışı ve kusuru olsa dahi yönetim kurulu üyesine karşı sorumluluk davası açılmaz ve yönetim kurulu üyesinin tazminat ödemesine karar verilemez. Zarar, kişinin malvarlığında aktiflerin azalması şeklinde veya pasiflerin artması şeklinde ortaya çıkabilir. Ayrıca hayatın olağan akışında elde edilebilecek olan ancak zarar verici davranış nedeniyle elde edilemeyen kâr da sorumluluk davası kapsamında talep edilebilecek bir zarardır³⁶⁵.

Sorumluluk davası açılmasına yol açan zarar, kanun veya esas sözleşmeden kaynaklanan organa özgü bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle ortaya çıkabilir. Bu kapsamda yönetim kurulu üyeleri ifa etmeleri gereken bir işlemi yerine getirmeyerek veya yapmamaları gereken bir işlemi yaparak zarara yol açabilirler³⁶⁶. Zarara uğramış olan davacı, genel hükümler niteliğindeki TMK m. 6 uyarınca bu zararı ispat etmekle mükelleftir. Sorumluluk davalarında ortaya çıkan zararın ispatı ve zararın hesaplanması davacılar açısından zorluk teşkil edebilir. Özellikle şirketin ortağının veya alacaklısının davacı olması durumunda, bu kişilerin şirketin mali hesaplarına ulaşma imkanları olmayabileceğinden, şirketin uğradığı zararı ispat

---

³⁶³ Akdağ Güney, 2016, s. 292; Çamurcu, s. 48.

³⁶⁴ M. Kemal Oğuzman/M. Turgut Öz, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 2, Gözden Geçirilmiş 17. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2022, s. 42.

³⁶⁵ Altay, 2011, s. 243; Akdağ Güney, 2016, s. 294; Çamurcu, s. 49-50. Aynı yönde bkz. İsmail Kayar/Yurdal Özatlan, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Davasında Kusur ve İspat, Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. 151, 2019, s. 22-23; Ay Kaplan, s. 189-190.

³⁶⁶ Altay, 2011, s. 243; Çamurcu, s. 51.

etmeleri zor olmaktadır. Sorumluluk davası bakımından, davacı, zararın tamamını ispat edemezse bu durumda genel kural olarak TBK m. 50/2 uygulanabilir ve hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak zarar miktarını hakkaniyete uygun şekilde belirleyebilir³⁶⁷. TBK m. 50/2'nin sorumluluk davasında uygulanabilmesi için zararın ispatının mümkün olmaması gerekir³⁶⁸.

Ayrıca TTK m. 557/2'de davacılara, zararın tamamı için birlikte sorumluluk davası açma imkânı getirilmiştir. Böylece davacılar, sorumlulardan her birinin kusur oranını veya bireysel sorumluluk tavanını belirlemek zorunda kalmadan, bu belirlemelerin mahkeme tarafından yapılmasını isteyerek sorumluluk davası açabilirler. Sorumluluk davaları bakımından kusur oranı ve bireysel sorumluluk tavanının belirlenmesinin oldukça güç olduğu göz önünde tutulduğunda, bu imkânın davanın açılması bakımından davacılara kolaylık sağladığı söylenebilecektir³⁶⁹.

Sorumluluk davasında zarar bakımından diğer önemli husus doğrudan zarar-dolaylı zarar ayrımıdır. Bu ayrım anonim şirketlerde sorumluluk davasını açabilecek tarafın ve bu tarafın hangi koşullar çerçevesinde sorumluluk davası açabileceğinin belirlenmesi bakımından önemlidir. Söz konusu ayrım şirketin uğradığı zararlar açısından değil, pay sahibi ve alacaklının uğradığı zarar açısından yapılır. Zira anonim şirket, uğradığı zararların tazminini talep edebilir ve bu zarar her halükârda doğrudan zarar teşkil eder. Şirketin pay sahipleri ile alacaklıları ise yönetim kurulu üyelerinin hukuka aykırı davranışları sebebiyle varsa kendilerinin malvarlıklarında meydana gelen doğrudan zararı ve şirketin uğradığı zarar dolayısıyla uğradıkları dolaylı zararı belli koşullar çerçevesinde talep edebilirler. Bu minvalde dolaylı zarar; yönetim kurulu üyelerinin davranışları neticesinde şirketin malvarlığında meydana gelen zararın, şirketin pay sahiplerinin veya

---

³⁶⁷ Altay, 2011, s. 249-250; Akdağ Güney, 2016, s. 301-302; Çamurcu, s. 56-57.

³⁶⁸ Oğuzman/Öz, s. 90-91.

³⁶⁹ Altay, 2011, s. 249-250; Akdağ Güney, 2016, s. 301-302; Çamurcu, s. 56-57.

alacaklılarının malvarlıklarına yansısıyla doğan zarardır. Doğrudan zarar ise yönetim kurulunun hukuka aykırı davranışı neticesinde şirketin, pay sahiplerinin veya alacaklıların malvarlıklarında doğrudan meydana gelen zarar anlamına gelir³⁷⁰. Yönetim kurulu üyelerinin hukuka aykırı şekilde pay sahibine rüçhan hakkını kullandırmaması pay sahibinin uğrayabileceği doğrudan zarara örnektir³⁷¹. Yönetim kurulu üyelerinin, şirketin alacaklısına ödemesini geç yapması ise alacaklıların uğrayabileceği bir doğrudan zarar örneğidir³⁷².

Doğrudan zararın talep edildiği sorumluluk davasında, davacı doğrudan kendi malvarlığında meydana gelen zararı talep eder ve tazminat doğrudan davacıya ödenir. Dolaylı zararın talep edildiği sorumluluk davasında ise davacı şirketin uğradığı zararın tazmin edilmesini talep eder ve yargılama sonucunda tazminatın pay sahibi veya alacaklı olan davacıya değil şirkete ödenmesine karar verilir. Yönetim kurulu üyesinin hukuka aykırı davranışı nedeniyle şirketin zarara uğraması neticesinde pay sahibinin sahip olduğu payın değerinin azalması ve şirketten elde edebileceği kâr payının azalması dolaylı zarardır. Alacaklılar yönünden ise, şirketin uğradığı zarar dolayısıyla alacaklıların alacaklarını tahsil edememesi veya alacağın tahsil kabiliyetinin önemli ölçüde azalması dolaylı zarar teşkil eder³⁷³.

Pay sahipleri ve alacaklıların dolaylı zararları sebebiyle açabilecekleri tazminat davası bakımından önemli bir fark bulunmaktadır. TTK m. 556/1'de alacaklılar tarafından dolaylı zarara istinaden tazminat davası açılabilmesi için zarara uğramış şirketin iflas etmesi şartı getirilmiştir. Şirketin iflas etmediği durumda şirket alacaklıları dolaylı zarara istinaden dava açamayacaklardır. Şirketin pay sahiplerinin dolaylı zarar dolayısıyla açabilecekleri sorumluluk davası bakımından

---

³⁷⁰ Helvacı, 2001, s. 128-129; Altay, 2011, s. 245 vd.; Akdağ Güney, 2016, s. 295 vd.; Kayar/Özatlan, 2019, s. 22-23; Tekinalp, 2020, s. 449 vd.; Bahtiyar, s. 338-339; Çamurcu, s. 56-57.

³⁷¹ Tekinalp, 2020, s. 449; Bahtiyar, s. 338; Ay Kaplan, s. 190.

³⁷² Bahtiyar, s. 338.

³⁷³ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 443; Bahtiyar, s. 339; Altay, 2011, s. 245-246; Akdağ Güney, 2016, s. 297-298; Üçışık/Çelik, s. 556 vd.; Çamurcu, s. 54; Ay Kaplan, s. 190.

ise şirketin iflas etmiş olması şart değildir³⁷⁴. Şirketin iflas etmiş olması durumunda ise dolaylı zarara istinaden dava açma önceliği iflas idaresinde olacaktır. İflas idaresinin pay sahiplerinin veya alacaklıların istemlerini ileri sürmemesi halinde, pay sahipleri veya alacaklılar dolaylı zarara istinaden tazminat davasını açabileceklerdir³⁷⁵.

B. Hukuka Aykırılık

Yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin TTK'nın 553. maddesi çerçevesinde meydana gelen zarardan sorumlu olması için bu zarara hukuka aykırı eylem veya işlemleriyle yol açmış olmaları gerekir. Hukuka aykırılık şartı, m. 553/1'de kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerin ihlal edilmesi şeklinde ifade edilmiştir. Burada yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin organa özgü görevlerini ihlal etmeleri durumu söz konusudur. Yönetim kurulu üyelerinin ve kendisine yönetim yetkisi devredilmiş olan murahhasların şirketler hukuku bağlamında organa özgü sorumluluğa tabi olduğu kabul edilmektedir³⁷⁶. Organa özgü görevin ihlal edilmesi, kanun, esas sözleşme, iç yönerge veya organ ile şirket arasındaki sözleşmeyle organa verilmiş olan görev veya yükümlülüklerin, organ tarafından, gerekli şekilde yerine getirilmemesi olarak tanımlanmıştır³⁷⁷.

TTK m. 553/1'de, organların kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini ihlal etmeleri halinde ortaya çıkan zararlardan sorumlu olacakları düzenlenmiştir. İlgili maddede kanun ve esas sözleşmenin özellikle belirtilmiş olması nedeniyle, bu düzenlemeler dışında örneğin şirketin yönetim yetkilerinin devri ile ilgili düzenlenmiş iç yönergesinden veya diğer mevzuat hükümlerinden doğan yükümlülüklerin ihlal edilmesinin yönetim kurulu üyelerinin veya

---

³⁷⁴ Akdağ Güney, 2016, s. 338 vd. Bahtiyar, s. 338; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 683 vd.; Hamdi Yasaman, Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davaları, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 2, 2013, s. 108.

³⁷⁵ Akdağ Güney, 2016, s. 338 vd. Bahtiyar, s. 338; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 683 vd.

³⁷⁶ Altay, 2011, s. 20; Akdağ Güney, 2010, s. 158; Çamurcu, s. 59.

³⁷⁷ Çamurcu, s. 59; Altay, 2011, s. 250 vd.

murahasların sorumluluğuna yol açıp açmayacağı sorusu gündeme gelmektedir. Öğretide Altay ve amurcu, kanun ve esas sözleşmenin yanı sıra, iç yönergeye, diğer şirket içi düzenlemelerine ve şirketin organlarının kararlarına aykırılığın da yönetim kurulu üyelerinin ve murahasların TTK m. 553 kapsamında hukuki sorumluluğuna yol açacağı görüşündedir³⁷⁸. Benzer şekilde Kayar/Özatlan da TTK m. 553/1’de geçen kanuna aykırılık kavramının, TTK’nın yanı sıra diğer kanunları ve ikincil mevzuatı kapsadığının, esas sözleşmeye aykırılık ibaresinin de şirketin iç yönergesine ve diğer şirket içi yan düzenlemelere aykırılığı da kapsadığının kabul edilmesinin daha uygun olacağı, aksi durumda kanun koyucunun iradesinin sınırlandırılmış olacağı görüşündedir³⁷⁹.

Tekinalp ise TTK m. 553/1’de ifade edilen kanundan ve esas sözleşmeden kaynaklanan doğan yükümlölüklerin kusurlarıyla ihlal edilmesini daha farklı yorumlamıştır. Yazara göre bu ifade ile yönetim kurulu üyelerinin veya yöneticilerin sorumlu olmaları için kanundan veya esas sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlölüklerini ihlal etmiş olmaları şarttır ve yükümlölük niteliğinde olmayan görevlerin ihlal edilmesi yönetim kurulu üyelerinin veya yöneticilerin TTK m. 553/1 çerçevesinde sorumluluğuna yol açmayacaktır. Tekinalp; yükümlölüklerin şirketi, pay sahiplerini ve alacaklıları korumaya yönelik görev ve yetkiler olduğunu, şirketi ve pay sahiplerini korumayan ancak kanun veya esas sözleşmeyle yönetim kuruluna yüklenmiş olan imtiyazlı pay çıkarılmasının önerilmesi, pay senedi bastırılması gibi görev ve yetkilerin ise yükümlölük olarak değil görev olarak kabul edilebileceğini ileri sürmüřtür³⁸⁰. Karahan da Tekinalp’in bu görüşüne katılmıřtır³⁸¹. Tekinalp yükümlölük ile görev arasında bu şekilde bir ayrım yapılması gerektiği yönündeki kararını İsviçre Federal Mahkemesi’nin kararına dayandırmıřtır³⁸².

---

³⁷⁸ Altay, 2011, s. 258-259; amurcu, s. 62-63.

³⁷⁹ Kayar/Özatlan, 2019, s. 24.

³⁸⁰ Tekinalp, 2020, s. 438.

³⁸¹ Karahan, 2013, s. 794-795.

³⁸² Tekinalp, 2020, s. 436 vd. İsviçre Federal Mahkemesi’nin ilgili kararındaki açıklamalar için bkz. Tekinalp, 2020, s. 437.

Altay ve Akdağ Güney ise Tekinalp'in görüşüne karşı çıkmış, yükümlülüğün görev kavramının altında alt kavram olmadığını, dolayısıyla TTK m. 553/1 kapsamında bu şekilde bir ayırım yapılmasının uygun olmadığını ifade etmişlerdir³⁸³. Benzer şekilde Kayar/Özatlan da TTK m. 553/1'de bilinçli olarak yükümlülük teriminin kullanılmadığını ve yükümlülük ile görev arasında Tekinalp'in ileri sürdüğü şekilde bir ayırım yapılmaması gerektiğini belirtmiştir³⁸⁴.

Kanaatimizce TTK m. 553/1 kapsamında yönetim kurulu üyelerinin veya murahhasların sorumlu tutulması için yalnızca TTK'ya veya esas sözleşmeye aykırı davranış aranmamalı, organ konumunda olan bu kişilerin diğer kanunlardan ve ikinci mevzuattan, şirketin iç yönergesinden, diğer düzenlemelerinden, örneğin standart operasyon prosedürlerinden, kaynaklanan yükümlülüklerini ihlal etmeleri de yeterli görülmelidir³⁸⁵. Zira şirketin yönetimine ilişkin esaslar, yönetim yetkisinin devriyle ilgili yetkilerin kapsamı ve bu çerçevede uyulması gereken kurallar iç yönergede düzenlenmektedir. Murahhaslara verilen yetkilerin çerçevesi iç yönergede çiziliyorken, murahhasların iç yönergeye aykırı davranışları dolayısıyla TTK m. 553/1 kapsamında sorumlu olmayacaklarını kabul etmek tutarlı bir yorum olmayacaktır. Ayrıca yönetim kurulu üyeleri ve murahhasların sorumluluklarını etkileyebilecek olan pek çok kritik düzenleme kanunların yanı sıra yönetmelik gibi ikinci düzenlemelerle de yapılabilmektedir. Özellikle enerji, ilaç sektörleri gibi regüle sektörlerde şirketin yatırımlarını ve diğer yönetsel kararlarını etkileyebilecek düzenlemeler sık sık yönetmelikler ve tebliğlerle yapılmaktadır. Bu sebeple de yönetim kurulu üyeleri ve murahhasların şirketin yönetimi açısından en az kanunla getirilen bir düzenleme kadar önem arz eden

---

³⁸³ Altay, 2011, s. 253 vd.; Akdağ Güney, 2016, s. 304-305. Altay ve Akdağ Güney; İsviçre Federal Mahkemesi'nin kararındaki açıklamaların görev ile yükümlülük arasındaki ayırma ilişkin olmadığı, alacaklıların açacakları sorumluluk davaları bakımından hukuka aykırılık unsurunun oluşması için alacaklıların hakkını koruyan bir hükmün ihlal edilmiş olması gerektiğinin kararda ortaya koyulduğu kanaatindedirler.

³⁸⁴ Kayar/Özatlan, 2019, s. 24.

³⁸⁵ Aksi yönde görüş için bkz. Tekinalp, 2020, s. 436. Tekinalp, TTK m. 553'te yalnızca kanun ibaresi geçtiği için yönetim kurulu üyelerinin tebliğ, yönetmelik gibi ikincil düzenlemelere aykırı davranışları sebebiyle TTK m. 553'e dayanılamayacağı görüşündedir. Kanaatimizce bu yorum yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin hukuka aykırı davranış tanımını fazlasıyla sınırlandırmaktadır.

yönetmelikle getirilmiş bir düzenlemeyi ihlal etmesi durumunda, salt bu düzenlemenin kanunda değil yönetmelikte yer alması, yönetim kurulu üyelerinin veya murahhasların sorumlu olmamaları için bir sebep olmamalıdır.

Yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesi durumunda meydana gelen zarar ile ilgili olarak hukuka aykırılığın ne şekilde tespit edileceği çalışmamızın devamında detaylı şekilde incelenecektir.

C. Kusur

“Kusur, hukuka aykırı sonucu istemek (kast) veya bu sonucu istemiş olmamakla beraber hukuka aykırı davranıştan kaçınmak için iradeyi yeterli derecede kullanmamaktır (ihmal)³⁸⁶.”

Yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin TTK m. 553 kapsamında sorumlu tutulabilmesi için kusurlarının da bulunması şarttır. Genel kural, yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin kusur sorumluluğunun olmasıdır. TTK m. 553 kapsamında yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları kusur sorumluluğu olarak düzenlenmiştir³⁸⁷. Öğretide bazı yazarlar tarafından istisnaen TTK m. 549 ve m. 550’de yönetim kurulu üyelerinin kusursuz sorumluluğunun bulunduğu kabul edilmektedir³⁸⁸.

1. Kusurun Derecesi

Her türlü kusur, yani hem kast hem ağır ihmal hem de hafif ihmal yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin sorumlu tutulmaları için yeterlidir. Yönetim kurulu

---

³⁸⁶ Oğuzman/Öz, s. 58.

³⁸⁷ Altay, 2011, s. 263; Çamoğlu, s. 13; Akdağ Güney, 2016, s. 312; Tekinalp, 2020, s. 445; Ay Kaplan, s. 386; Yasaman, s. 98.

³⁸⁸ Altay, 2011, s. 263; Ay Kaplan, s. 189; Kayar/Özatlan, 2019, s. 25; Koç, Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi, 2020, s. 69. Yasaman ise TTK m. 549’da kusursuz sorumluluğun benimsenmediğini zira kusursuz sorumluluk istisnai nitelikte olduğu için kusursuz sorumluluğun söz konusu olduğunun kabul edilmesi için kanunda bu hususun açıkça düzenlenmesi gerektiğini ve ilgili maddede kusursuz sorumluluğun açıkça düzenlenmediğini belirtmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Yasaman, s. 102.

üyelerinin ve yöneticilerin sorumlulukları bakımından, kusursuz sorumluluk kabul edilseydi ticari hayat içerisinde bu görevlere gelmek isteyen kişilerin bulunması güçlük teşkil ederdi ve de yönetim kurulu üyeleri ve yöneticiler kusurları olmasa dahi sorumlulukları doğacağı korkusuyla görevlerini rahat şekilde yerine getiremezlerdi³⁸⁹.

Yönetim kurulu üyelerinin kusurlarının niteliği ve derecesi farklılaştırılmış teselsül ilkesi kapsamında dış ilişkide bireysel sorumluluk tavanlarının belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır³⁹⁰. Yönetim kurulu üyelerinin zararı meydana getirmeyi amaçlayarak davranışlarıyla zarara yol açmaları halinde kasıtları mevcuttur. Yönetim kurulu üyelerinin ortaya çıkan zararı amaçlamamış olmalarına rağmen TTK'nın 369. maddesinde düzenlenmiş olan özen yükümlülüğünü ihlal ederek, gerekli tedbirleri almayarak zararın meydana gelmesine yol açmaları halinde ise ihmalleri olduğu kabul edilecektir³⁹¹. Örneğin, yönetim kurulu üyesinin m. 395/2'de belirtilen şirkete borçlanma yasağını ihlal ederek şirketin kendisine faizsiz şekilde borç vermesini sağlayan bir sözleşmeyi akdetmesi ve bu şekilde şirketi zarara uğratması halinde ortaya çıkan zarar bakımından kastı söz konusu olur. Yönetim kurulu üyesinin, şirketin taraf olduğu sözleşmeden doğan yükümlülüklerin ifa tarihini takip etmek için çaba sarf etmesine rağmen yoğunluğu nedeniyle ilgili tarihi atlaması ve bu şekilde ifa yükümlülüğünün sözleşmede düzenlenen tarihten daha sonra yerine getirilmesine ve şirketin gecikme tazminatı ödemesine yol açması halinde ise, özen yükümlülüğünü ihlal ettiği ve zarara ihmal ile yol açtığı kabul edilecektir.

Yönetim kurulu üyelerinin zararın ortaya çıkmasında kusurlarının bulunup bulunmadığı değerlendirilirken ilgili kararı aldıkları ve işlemi yaptıkları anda sahip oldukları bilgilere ve somut durumun koşullarına bakılması gerekir³⁹².

---

³⁸⁹ Akdağ Güney, 2016, s. 310. Aynı yönde bkz. Yördem, s. 194.

³⁹⁰ Altay, 2011, s. 264-265; Akdağ Güney, 2016, s. 311; Çamurcu, s. 70-71; Kayar/Özatlan, 2019, s. 19.

³⁹¹ Altay, 2011, s. 264-265; Akdağ Güney, 2016, s. 311; Çamurcu, s. 70-71; Kayar/Özatlan, 2019, s. 19.

³⁹² Altay, 2011, s. 264-265.

2. Objektif Kusur Ölçütü

Yönetim kurulu üyelerinin özen yükümlülüğünü ihlal edip etmediği ve kusuru olup olmadığı belirlenirken objektif bir ölçü esas alınır. TTK m. 369’da kusurun ölçüsü objektifleştirilmiş ve tedbirli yöneticinin özen ölçütünün uygulanacağı düzenlenmiştir. Buna göre, yönetim kurulu üyesinin özen yükümlülüğünü ihlal edip etmediği değerlendirilirken, somut olayda kendisinin sahip olduğu özellikler yükümlülüğünün alt sınırının belirlenmesinde dikkate alınmayacak, makul ve tedbirli bir yöneticinin göstermesi gereken özen yükümlülüğünü gösterip göstermediği değerlendirilecektir³⁹³. Yönetim kurulu üyesinin veya yöneticilerin kusuru olup olmadığı değerlendirilirken objektif ölçüt uygulanması, özenin tek bir kez bütün olaylar için tespit edilmesi anlamına gelmez. Yönetim kurulu üyelerinin görevlerinin devredilip devredilmediği, şirketin büyüklüğü, faaliyet gösterdiği sektör gibi somut olayın özelliklerinin de kusurun tespitinde göz önünde tutulması gerekir³⁹⁴.

Madde 369’da geçen tedbirli yönetici ölçütünün detayları maddenin gerekçesinde düzenlenmiştir. Gerekçede tedbirli yönetici kavramı ile yönetim kurulu üyeleri veya murahhaslarda şirketin faaliyet konusu bakımından uzman bilgisi aranmadığı, görevin ifası için ihtiyaç duyulan bilgi ve becerilere sahip olma, faaliyet konusuyla alakalı bilgileri değerlendirebilme, faaliyet konusu hakkında uygulamayı ve güncel gelişmeleri takip edebilme ve şirketi bu bilgiler çerçevesinde denetleyebilme yeteneği ve öğrenimine sahip olmanın arandığı ifade edilmiştir³⁹⁵.

Tedbirli yönetici ölçütünün basiretli iş adamı ilkesi ile aynı olmadığı da maddenin gerekçesinde vurgulanmıştır ve yönetim kurulu üyesinin kendisine ait işlerde göstereceği çabanın ölçü olarak kullanılmayacağı belirtilmiştir. Ayrıca

---

³⁹³ Tekinalp, 2020, s. 446; Altay, 2011, s. 266 vd.; Akdağ Güney, 2016, s. 313 vd.; Çamurcu, s. 72 vd.; Kayar/Özatlan, 2019, s. 27; Sibel Hacımahmutoğlu, Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 31, S. 3, 2015, s. 26.

³⁹⁴ Akdağ Güney, 2016, s. 315; Hacımahmutoğlu, 2015, s. 29-30.

³⁹⁵ TTK Gerekçe m. 369.

gerekçede; hiç kimsenin kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamayacağını belirten TTK m. 553/3 hükmüne atıfta bulunulmuş ve duruma uygun araştırmalar yürütülmesine, ilgililerden bilgiler alınarak karar verilmiş olmasına rağmen şirketin zarar etmesi halinde, yönetim kurulu üyesinin özen yükümlülüğünü ihlal ettiği sonucunun çıkartılmayacağı belirtilmiştir³⁹⁶.

Objektif kusur ölçütüne göre yönetim kurulu üyesinin gerekli özeni gösterip göstermediği değerlendirilirken ilgili yönetim kurulu üyesinin sahip olduğu dikkat ve yetenek derecesi hesaba katılmadan yönetim kurulu üyesinin yaptığı işin gerektirdiği özen, yetenek ve dikkate sahip tedbirli makul bir yöneticinin aynı koşullardaki davranışı veya kararı ile somut olaydaki yönetim kurulu üyesinin davranışı veya kararı karşılaştırılacak ve özen yükümlülüğüne aykırı davranılıp davranılmadığı belirlenecektir³⁹⁷. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyesinin belli bir alanda yüksek düzeyde bilgi ve birikime sahip olması, bu alanla ilgili yapacağı işlemler bakımından göstermesi gereken özen ölçütünü yükseltir. Bunun anlamı, objektif kusurun, kusurun belirlenmesinde yalnızca alt sınırın belirlenmesinde rol oynamasıdır. Örneğin yıllarca global şirketlerde muhasebeci ve denetçi olarak çalışmış olan bir kişinin enerji şirketinde yönetim kurulu üyesi olarak atanması halinde, şirketin bilançolarıyla ve mali tablolarıyla ilgili göstermesi gereken özenin aynı şirkette elektrik mühendisi olarak çalışan ve yönetim kurulu üyesi yapan bir üyeden daha yüksek olması gerektiği kabul edilir³⁹⁸. Öte yandan yönetim kurulu üyesinden her alanda detaylı bilgiye sahip olması beklenmemektedir zira bir kişinin birbirinden farklı alanlarda tüm detaylı bilgilere sahip olmasının beklenmesi makul

---

³⁹⁶ TTK Gerekçe m. 369. Doktrinde iş adamı kararı kuralı Tekinalp ve Hacımahmutoğlu tarafından detaylıca incelenmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Tekinalp, 2020, s. 443 vd.; Sibel Hacımahmutoğlu, The Business Judgment Rule: İşadamı Kararı Mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı Mı?, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 4, 2014, s. 99-145.

³⁹⁷ Hacımahmutoğlu, 2015, s. 31.

³⁹⁸ Akdağ Güney, 2016, s. 315; Çamurcu, s. 73; Hacımahmutoğlu, 2015, s. 36.

bir beklenti değildir³⁹⁹. Dolayısıyla, objektif kusur değerlendirmesi yapılırken bu objektifliğin sınırlarının nereye ulaşacağını dikkatle değerlendirilmesi gerekir⁴⁰⁰.

Yönetim kurulu üyelerinin kusurlu olup olmadığı değerlendirilirken sorumluluk doğuran karara olumsuz oy verip vermediklerine bakılması gerekir. Zararın doğmasına yol açan yönetim kurulu kararına olumsuz oy vermiş olan yönetim kurulu üyesine kusur isnat edilemeyecektir. Yönetim kurulu üyesinin çekimser oy kullanması ise, ilgili üyenin yükümlülüğü ihlal eden, şirketi zarara uğratan bu karara karşı çıkma yönündeki iradesini göstermez. Bu sebeple, zarara yol açan karara karşı çekimser oy kullanan yönetim kurulu üyeleri kendilerine kusur isnat edilmesinden kurtulamazlar⁴⁰¹.

3. Kusurun İspatı

Kusur ile ilgili olarak önemli olan diğer husus ise ispat yüküdür. ETTK m. 336'da yönetim kurulu üyelerinin kusurları olduğu yönünde karine mevcuttu. Bundan dolayı ETTK döneminde davacının zararını ispatlaması, yönetim kurulu üyelerinin ise kusurlarının olmadığını ispatlaması gerekmektedir. 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un ("6335 Sayılı Kanun")⁴⁰² 41. maddesiyle, TTK m. 553/1'in ilk halinde yer alan "kusurlarının bulunmadığını ispatlamadıkça" ifadesi maddeden çıkartılmıştır ve böylece TTK'da yönetim kurulu üyeleri aleyhine bir kusur karinesi bulunmamaktadır.

Sorumluluk davasında kusurun ispatı bakımından Tekinalp, Pulaşlı ve Çamoğlu 6335 Sayılı Kanun ile yönetim kurulu üyeleri için getirilmiş olan kusur karinesinin kaldırılmış olması nedeniyle, davacının kusuru ispat etmesi gerektiği

---

³⁹⁹ Akdağ Güney, 2016, s. 316.

⁴⁰⁰ Altay, 2011, s. 269.

⁴⁰¹ Tekinalp, 2020, s. 446-447.

⁴⁰² 30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

görüştüğüdür⁴⁰³. Nitekim Yargıtay da bu görüşe benzer şekilde, 6335 Sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra verdiği kararda sorumluluk davasında davacının kusuru ispat etmesi gerektiği yönünde karar vermiştir⁴⁰⁴.

Üçışık/Çelik ve Kayar/Özatlan ise pay sahiplerinin bilgi alma ve inceleme hakkının sınırlı olduğunu ve alacaklıların bu haklarının bulunmadığını, bu sebeple kusurun ispat yükünün davacı durumunda olan bu kişilere yükletilmesi halinde bu durumun yönetim kurulu üyelerine karşı sorumluluk davası açılmasını zorlaştıracaklarını belirtmişlerdir⁴⁰⁵.

Biz TTK m. 553'te aksi yönde bir düzenleme olmadığından genel ispat kurallarının uygulanması gerektiği ve dava konusu zarar hangi hukuki ilişkiden dolayı ortaya çıkmışsa, ispat yükünün bu hukuki ilişkiye göre belirlenmesi gerektiği görüşüne katılmaktayız. Bu kapsamda TBK'daki genel kurallar çerçevesinde, sorumluluk davası sözleşmeden kaynaklanıyorsa davalı olarak yönetim kurulu üyesinin kusursuz olduğunu ispatlaması, sorumluluk davası haksız fiilden kaynaklanıyorsa davacı veya davacıların, davalı konumundaki yönetim kurulu üyesinin kusurlu olduğunu ispatlaması gerekir⁴⁰⁶.

Buna göre şirketin davacı olduğu sorumluluk davasında, yönetim kurulu üyesiyle şirket arasında sözleşme ilişkisi olduğu için davalı olan yönetim kurulu üyesinin kusursuz olduğunu ispat etmesi gerekecektir. Şirketin pay sahiplerinin veya alacaklılarının dolaylı zararlarının tazminini talep ettiği sorumluluk

---

⁴⁰³ Tekinalp, 2020, s. 445; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV, 2022, s. 2934 vd.; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 432. Aynı yönde kusuru ispat yükünün davacıda olduğu görüşü için bkz. Kayar, 2018, s. 465.

⁴⁰⁴ Yargıtay 11. HD'nin 23.10.2017 tarihli 2016/3735 E. 2017/5626 K. sayılı kararında; somut davada davacının dayandığı TTK'nın 553. Maddesinin uygulanması gerektiği kabul edilse dahi bu maddede kusur sorumluluğu söz konusu olduğu, ispat külfetinin davacı tarafta olduğu ve davalıların sorumluluklarını gerektiren kusurlu hareketlerinin ispatlanamamış olduğu açıklamalarına yer verilmiştir.

⁴⁰⁵ Üçışık/Çelik, s. 562; Kayar/Özatlan, 2019, s. 29.

⁴⁰⁶ Helvacı, 2013, s. 80-81; Çamurcu, s. 76; Kendigelen, s. 459-460.

davalarında da bu talebin sözleşmesel ilişkiye dayandığı söylenebilecektir⁴⁰⁷. Zira bu davada zararın şirkete ödenmesi talep edildiği için sorumluluk davasının sözleşmeden kaynaklandığını kabul etmek ve davalının kusursuz olduğunu ispat etmesi uygun olacaktır.

Şirketin pay sahiplerinin ve alacaklılarının doğrudan zararları için açacakları sorumluluk davası bakımından ise Çamoğlu ve Çamurcu davanın temelini haksız fiil olduğu görüşündedir⁴⁰⁸. Kayar/Özatlan da pay sahipleri ve alacaklıların açacakları doğrudan zararın tazmini talepli sorumluluk davalarında davanın temelini haksız fiile dayandığını zira yönetim kurulu üyesiyle şirket arasındaki sözleşmesel ilişkiye bu kişilerin taraf olmadığını belirtmiştir⁴⁰⁹. Kanaatimizce de şirketin alacaklılarının ve pay sahiplerinin doğrudan zararın tazminini talep ettikleri davada, tazminat doğrudan bu kişilere ödeneceği ve bu kişiler, yönetim kurulu üyeleriyle şirket arasındaki sözleşme ilişkisine taraf olmadıkları için bu davanın temeli haksız fiile dayanır. Bu sebeple bu davalarda yönetim kurulu üyesinin kusurunu davacının ispat etmesi gerekir.

D. Nedensellik Bağı

Sorumluluk hukukunda bulunması gereken temel şartlardan sonuncusu da nedensellik bağıdır. Sorumluluğun olması için, zarar ile yönetim kurulu üyesinin veya yöneticinin hukuka aykırı davranışı arasında uygun nedensellik bağının mevcut olması gereklidir. Hayat tecrübelerine ve olayların normal akışına göre bir eylemin ortaya çıkan zararı meydana getirebileceği sonucuna varılıyorsa uygun nedensellik bağının bulunduğu kabul edilir⁴¹⁰. Buna göre yönetim kurulu üyesinin eylemi olmasaydı zararın meydana gelmeyeceğinin anlaşıldığı durumda uygun nedensellik bağı bulunur⁴¹¹. Uygun nedensellik bağının tespitinde önemli olan

---

⁴⁰⁷ Çamoğlu, 2010, s. 144-145; Tekinalp, 2020, s. 459; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 433; Kayar/Özatlan, 2019, s. 26.

⁴⁰⁸ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 433; Çamurcu, s. 76.

⁴⁰⁹ Kayar/Özatlan, 2019, s. 26.

⁴¹⁰ Oğuzman/Öz, s. 49.

⁴¹¹ Altay, 2011, s. 274; Çamurcu, s. 64.

nokta zarara yol açan kişinin eyleminin sonucunu öngörebilmesi değil, objektif olarak ilgili eylemin o zararı meydana getirebileceğinin olayların normal akışına göre kabul edilebilmesidir⁴¹².

Farklılaştırılmış teselsül sorumluluğu kapsamında ortaya çıkan zarar birden fazla sorumlunun kusurlu davranışları neticesinde meydana gelmiş olabilir. Böyle bir durumda ortak nedensellik söz konusu olur. Bu durumda birden fazla sorumludan birinin kusurlu davranışı ile zararın kısmi bir sebebini oluşturması, ilgili kişinin sorumlu olması için yeterli olacaktır⁴¹³.

Normal şartlarda zarara yol açabilecek bir nedenin ortaya çıkmasından sonra başka bir neden gerçekleşirse ve ilk neden zararın oluşmasına etki etmeden, bu zarara asıl olarak diğer neden yol açarsa, bu durumda uygun nedensellik bağı kesilmiş olur. Uygun nedensellik bağı, üçüncü kişinin ağır kusuru, mücbir sebep veya zarar görenin kusuru sebebiyle kesilebilir. Yönetim kurulu üyesinin veya yöneticilerin bir eylemi olayların normal akışına göre zarara neden olmaya elverişli olsa dahi araya başka bir nedenin girmesi ile uygun illiyet bağı kesilmişse bu halde ilgili yönetim kurulu üyesi veya yönetici meydana gelen zarardan sorumlu olmaz⁴¹⁴.

Sorumluluk davasında davacının, zarar ile yönetim kurulu üyesinin eylemi arasında uygun illiyet bağı bulunduğunu da ispat etmesi gerekir⁴¹⁵.

IV. YETKİ DEVRİ DURUMUNDA HUKUKİ SORUMLULUK

Çalışmamızın ikinci ve üçüncü bölümlerinde izah ettiğimiz üzere, yönetim kurulu TTK'daki hükümler çerçevesinde yönetim ve temsil yetkilerini, yönetim kurulu üyelerinden bir bölümüne veya üçüncü kişilere devredebilir.

---

⁴¹² Akdağ Güney, 2016, s. 308; Kayar/Özatlan, 2019, s. 26; Çamurcu, s. 65.

⁴¹³ Altay, 2011, s. 276.

⁴¹⁴ Akdağ Güney, 2016, s. 309; Çamurcu, s. 66-67.

⁴¹⁵ Kayar/Özatlan, 2019, s. 26; Çamurcu, s. 67.

Yönetim kurulunun yönetim yetkisini ve temsil yetkisini geçerli şekilde devretmesi için çalışmamızın ikinci bölümünde ve üçüncü bölümünde incelenmiş olan şartlara uygun şekilde yetkileri devretmesi gerekir. Yönetim kurulu, yönetim veya temsil yetkisini TTK'ya ve şirket esas sözleşmesine uygun olmayan bir şekilde devrederse yapılan devir işlemi geçersiz olur ve yönetim kurulu yetkilerini hiç devretmemiş gibi sorumlu olmaya devam eder. Bunun anlamı yönetim kurulunun, devredilen yetkilerin kullanılmasından sorumlu olmaya devam edecek olmasıdır⁴¹⁶.

Yönetim kurulunun geçerli şekilde yönetim veya temsil yetkisini devretmesi halinde devir sonrasında yetkiyi devralanların yapacakları işlemlerden dolayı bu kişilerin ve yönetim kurulu üyelerinin ne şekilde sorumlu olacakları doktrinde oldukça derin tartışmaların yaşandığı bir alandır. Bu konuda sorumluluk hükümlerinin ne şekilde uygulanacağı, uygulamada hem yönetim kurulu üyeleri bakımından hem de yönetim ve temsil yetkisini devralan murahhaslar tarafından da çokça merak edilen bir konudur.

A. Yönetim Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu

1. Sorumluluğun Kapsamı Bakımından Öğretideki Farklı Görüşler

Yönetim kurulunun yönetim yetkisini TTK m. 367'ye uygun şekilde bir iç yönerge çerçevesinde devretmesi durumunda yetkinin devredildiği konular bakımından sorumluluğu farklılaşmaktadır. Şöyle ki, yönetim yetkisinin bir kısmının veya tamamının TTK'daki koşullara uygun şekilde murahhas üyelere veya üçüncü kişi konumundaki murahhas müdürlere devredilmesi halinde, yetkiyi devralan murahhaslar kendilerine yetki devredilmiş alanlarda gerçekleştirecekleri işlemlerden sorumlu olurlar. Çalışmamızın birinci bölümünde ifade ettiğimiz gibi, yönetim yetkilerinin devredilmesi neticesinde yönetim kurulu yetki devri yapılan

---

⁴¹⁶ Doğan, 2011, s. 268; Erdem, s. 403.

konular bakımından yönetim yetkisini bizzat kullanamaz zira bu konular bakımından yetkisizleşmiş olur⁴¹⁷.

Yönetim kurulunun yönetim yetkisinin devredildiği konular bakımından yetkisizleşmesi ve bu konularda karar alamayacak duruma gelmesinin sonucunda, yetkiyi devralanların bu alanlardaki işlemlerinden ne şekilde sorumlu olacaklarına ilişkin öğretilerde farklı görüşler bulunmaktadır. Bu görüş farklılıklarının temel nedeni TTK m. 553/2'nin lafzıdır. Yönetim kurulu üyelerinin yetki devri sonrasındaki sorumluluğunu düzenleyen TTK m. 553/2'de; kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organların veya kişilerin, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hali hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacakları düzenlenmiştir. İlgili maddede yetkinin devredilmiş olması halinde yönetim kurulu üyelerinin murahhasların işlemlerinden sorumlu olacağı haller bakımından yalnızca murahhasların seçiminde makul derecede özen gösterilmemesi hali belirtildiği, gözetim veya talimat verme ile ilgili bir yükümlülük belirtilmediği için öğretilerde farklı görüşler oluşmuştur⁴¹⁸.

Öğretilerdeki birinci görüşe göre, yönetim kurulu devrettiği görev ve yetkiler bakımından sorumsuzlaşır ve devredilebilir nitelikteki görev ve yetkilerini devretmesi halinde gözetim yükümlülüğünü de devretmiş olur. Bu görüşü benimseyen yazarlara göre, yönetim kurulunun yönetim yetkisini TTK m. 367'ye uygun şekilde devretmesi halinde, yetkiyi devreden yönetim kurulu üyeleri, yetkilerin devredildiği kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermeme durumu haricinde, yetkiyi devralanların karar ve işlemlerinden sorumlu olmayacaklardır. Bu görüşü savunanlar görüşlerini, TTK m. 553/2'de sadece yetkiyi devralan kişilerin seçiminde özen gösterilmesinin belirtilmiş olmasına ve TTK m. 553/3'te hiç kimsenin kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamayacağını ve bu

---

⁴¹⁷ Yetkisizleşmeyle ilgili açıklamalarımız için bkz. Birinci Bölüm-II-A.

⁴¹⁸ Kaya, s. 3276-3277.

sorumsuzluğun gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek geçersiz kılınmayacağına belirtilmiş olmasına dayandırmaktadırlar⁴¹⁹.

Öğretideki ikinci görüşe göre ise, yönetim yetkilerinin TTK'ya uygun şekilde devredilmesi durumunda; yönetim kurulu üyeleri ancak **(i)** murahhasların seçiminde, **(ii)** murahhasların gözetiminde ve **(iii)** murahhaslara talimat verilmesinde özen göstermeleri halinde murahhasların işlem ve kararlarından sorumlu olmayacaklardır⁴²⁰. Bu görüşü savunanlar TTK m. 553/2'nin TTK m. 375/1-a ve e bentleriyle birlikte yorumlanması gerektiği düşüncesine dayanmaktadırlar. Ayrıca TTK m. 553/3'ün mefhumu muhalifinden yönetim kurulu üyelerinin gözetim yükümlülüğü olduğu sonucunu çıkartan yazarlar da vardır. Yönetim kurulu üyelerinin bu yükümlülüklerinden birini ihlal etmesi halinde, murahhasın fiiliyle ve kararıyla yol açtığı zararlar bakımından murahhasla birlikte müteselsilen sorumluluğu gündeme gelecektir. Bu şekilde gündeme gelen sorumluluk bakımından ise Altay ve Akdağ Güney asli sorumluluk-gözetim sorumluluğu ayrımı bağlamında konuyu incelemişlerdir⁴²¹. İkinci görüşü savunan diğer yazarların ise kavramsal olarak asli sorumluluk-gözetim sorumluluğu şeklinde bir ayrıma değinmedikleri görülmektedir⁴²².

Öğretideki üçüncü görüşe göre ise yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesiyle birlikte devredilen yetkilerin kullanılması bakımından kural olarak sorumluluğu sona erecektir. Ancak yönetim kurulu üyelerinin, yönetim kurulunun

---

⁴¹⁹ Tekinalp, 2020, s. 440 vd.; Kaya, s. 3279; Kürşat Göktürk, Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuki Belirlilik Sorunu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 27, S. 114, 2014, s. 198; Ufuk Ünlü, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurullarının Sorumluluğuna İlişkin Özellikli Durumlar ve İspat Yükü Meselesi, Terazi Hukuk Dergisi, C. 15, S. 172, 2020, s. 2566.

⁴²⁰ Akdağ Güney, 2016, s. 95; Altay, 2011, s. 303; Çamoğlu, 2010, s. 197; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 661; Bahtiyar, s. 197; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 612; Helvacı, 2014, s. 132; Çamurcu, s. 135; Atay, s. 714; Karahan, 2013, s. 796; Karslıoğlu, s. 47 vd.; Kayar, 2018, s. 466. Kayar, yönetim kurulunun üst gözetim sorumluluğu olacağını ve yetkiyi devralanların seçiminde makul derecede özen gösterilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bununla birlikte Kayar, talimat verme ile ilgili bir açıklama yapmamıştır.

⁴²¹ Altay, 2011, s. 280 vd.; Akdağ Güney, 2016, s. 100.

⁴²² Çamoğlu, 2010, s. 197; Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 661; Bahtiyar, s. 234; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 612; Kayar, 2015, s. 464; Atay, s. 714; Karahan, 2013, s. 796; Helvacı, 2014, s. 132; Çamurcu, s. 135; Karslıoğlu, s. 47 vd.

devredilmez görevleri bakımından müteselsil sorumluluğu devam edecektir. Bu kapsamda yönetim kurulu üyelerinin yönetim yetkilerini devretmeleri halinde, murahhasların fiil ve kararlarından sorumlu olmamaları için murahhasların seçiminde ve gözetiminde gerekli özeni göstermelerinin ve murahhaslara bilgi vermelerinin yeterli olacağı görüşü savunulmaktadır. Bu görüşü savunan Doğan, yönetim kurulunun belli konular için yönetim yetkisini murahhaslara devretmiş olması durumunda, devredilen bu konular bakımından yönetim kurulu üyelerinin murahhaslara talimat vermesinin mümkün olmadığı görüşündedir ve bu yönüyle yukarıda açıklanmış olan ikinci görüşü eleştirmiştir. Üçüncü görüşü savunan yazar, murahhaslara yönetim yetkisinin devredilmesi ile murahhasların organ niteliğini haiz olacaklarını ve kendilerine yetki devri yapılmış olan bu alanlarda kanuna, şirket esas sözleşmesine ve yönetim yetkisinin devrinin esaslarını düzenleyen iç yönergeye uygun şekilde ve fakat bağımsız olarak hareket edeceklerini belirtmiştir. Bu şekilde kullandıkları yetkilerden dolayı da murahhasların şahsen sorumlu olacakları belirtilmiştir. Bu gerekçelerle üçüncü görüşte olan yazar yönetim kurulunun murahhaslara talimat vermesinin değil bilgi vermesinin mümkün olduğu düşüncesindedir. Bu görüşü savunan Doğan, mehz İsviçre Borçlar Kanunu'nda "Unterrichtung" kavramının kullanıldığı ve bu kavramın talimat verme anlamına değil bilgi verme anlamına geldiğini de vurgulamıştır⁴²³.

Yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesi durumunda sorumluluğunun ne şekilde belirleneceğine ilişkin yukarıda açıklamış olduğumuz görüşlerle ilgili kanaatlerimizi her bir görüş özelinde açıklamakta fayda görüyoruz.

Yönetim kurulunun üst gözetim yükümlülüğü ve üst düzeyde yönetimle ilgili talimatların verilmesi devredilemeyen nitelikte bir görev ve yetki olarak TTK m. 3715/1-a ve e bendinde açıkça belirtilmiştir. Bu sebeple m. 375/1-a, m. 375/1-e ve m. 553/2'nin sistematik şekilde yorumlanması gerektiği düşüncesindeyiz. TTK m. 375/1-a ve m. 375/1-e'nin açık hükmüne rağmen, m. 553/2'de yönetim kurulu

---

⁴²³ Doğan, 2011, s. 278-279.

üyelerinin üst gözetim ve talimat verme yükümlülüklerinden bahsedilmemiş olması, bu yükümlülüklerin devredilemez olduğu ve yönetim kuruluna ait olduğu gerçeğini değiştirmemektedir⁴²⁴. Yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesi halinde bu devredilen yetkilerle ilgili olarak üst gözetim yükümlülüğünü de devrettiğini söylemek devredilemez yetkilerin niteliğine uygun bir yorum olmayacaktır. Bu sebeple öğretilerdeki yukarıda açıkladığımız birinci görüşe katılmamaktayız.

Yönetim kurulunun yetkilerini devretmesi durumunda, yetkiyi devralan kişilere talimat verme bakımından sorumluluğu olmayacağı yönündeki üçüncü görüşe de katılmıyoruz. Zira TTK m. 375/1-a'da şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimat verilmesi yönetim kurulunun devredilemeyen görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Dolayısıyla yönetim kurulunun yönetim yetkilerini devretmesinden sonra yetkileri devralan kişilerin faaliyetlerinin üst gözetimini yürütmesi ve bu gözetimin bir sonucu olarak da gerekli gördüğü noktalarda talimat vermesi gerekir. Murahhasların bir kere seçildikten sonra kendilerine yetki devredilmiş olan her konuda, tamamen kendi takdirlerine göre karar vereceklerini ve yönetim kurulunun üst düzeydeki işlemlerle ilgili dahi talimat veremeyeceğini kabul etmek, anonim şirketlerdeki sorumluluk mekanizmalarıyla ve bu mekanizmaların şirket menfaatini gözetmeye sevk etme özelliğiyle uyumsuz⁴²⁵.

Bu açıklamalarımız çerçevesinde biz de ikinci görüşü savunan yazarlar gibi, yönetim yetkilerinin TTK'ya uygun şekilde devredilmesi durumunda; yönetim kurulu üyelerinin; **(i)** murahhasların seçiminde, **(ii)** murahhasların gözetiminde ve **(iii)** murahhaslara talimat verilmesinde özen göstermeleri halinde murahhasların işlem ve kararlarından sorumlu olmayacakları görüşüne katılıyoruz. TTK m. 553/2'de yalnızca murahhasların seçiminde özen gösterilmesinin belirtilmiş olmasının TTK m. 375/1-a ve e bentlerinde düzenlenmiş olan yönetim kurulunun

---

⁴²⁴ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 613. Aynı yönde bkz. Sırakaya, s. 214-215.

⁴²⁵ Altay, 2011, s. 297; Akdağ Güney, 2016, s. 99; Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 613; Mustafa Ünal, Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 11, S. 3, 1982, s. 86.

üst gözetim ve talimat verme yükümlülüklerinin devredilemez nitelikte görevler olduğu gerçeğini değiştirmediği görüşündeyiz. Bu anlamda murahhasların faaliyetlerinin gözetimi de üst gözetimin bir parçasını oluşturmaktadır.

Ayrıca TTK m. 553/3'teki ifadenin mefhumu muhalifinden yönetim kurulu üyelerinin, murahhasların faaliyetlerinin gözetimi ile yükümlü oldukları sonucunun da çıkarılabileceği görüşündeyiz⁴²⁶. Nitekim maddenin gerekçesinde de delegasyonda gözetim görevinin devredenlerde olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin, yönetim yetkisinin devredilmesi durumunda, yetkiyi devrettikleri kişilerin faaliyetlerinin gözetimi yükümlülüğü devam edecektir⁴²⁷. Yönetim kurulu üyeleri, yukarıda belirtilen üç yükümlülüğten birini ihlal etmesi halinde, murahhasların karar ve işlemleriyle yol açtığı zararlar bakımından murahhaslarla birlikte müteselsilen sorumlu olacaklardır. Biz de yönetim yetkisini devreden yönetim kurulu üyeleri bakımından, yetkiyi devralan kişilerin işlemleriyle ilgili gözetim sorumluluklarının söz konusu olacağı, bu noktada asli sorumluluk-gözetim sorumluluğu ayrımının önem taşıdığı görüşünde katılmaktayız⁴²⁸. Bu kapsamda bu ayrımın ayrı bir başlık altında incelenmesini faydalı görüyoruz.

2. Asli Sorumluluk-Gözetim Sorumluluğu Ayrımı

Doktrinde bizim de katıldığımız yukarıda açıkladığımız ikinci görüşü savunan yazarların bir bölümüne göre, yönetim kurulu üyelerinin yönetim yetkilerini TTK m. 367'ye uygun şekilde devretmesi halinde asli sorumluluk-gözetim sorumluluğu ayrımı gündeme gelir. TTK m. 553/2'de kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişilerin, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hali hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacakları düzenlendiği için, yönetim yetkisini devredenlerin

---

⁴²⁶ Akdağ Güney, 2016, s. 98.

⁴²⁷ TTK Gerekçe m. 553'te delegasyonda gözetim görevinin devredende olduğu belirtilmiştir.

⁴²⁸ Altay, 2011, s. 280 vd.; Akdağ Güney, 2016, s. 100.

sorumluluğunun, yönetim yetkisini bizzat kullanan asli sorumluların bu yetkileri nasıl kullandığına ilişkin bir gözetim sorumluluğu haline geldiği söylenebilir⁴²⁹.

Yönetim kurulunun yönetim yetkilerini devretmesi halinde, yetkileri devralan murahhaslar bu yetkilerin nasıl kullanıldığından, yönetim kurulu da bu yetkilerin kullanımının gözetiminden sorumlu olacaktır. Bu bağlamda yönetim yetkisini aldıkları kararlarla bizzat kullanan murahhasların asli sorumluluğu söz konusu olur zira bu yetkilerin ne şekilde kullanılacağına bizzat murahhaslar karar vermektedir. Yönetim yetkisinin devredilmesinden sonra yönetim kurulu üyeleri ise murahhaslar tarafından karar alınmasına bu karar alınırken bizzat etki ederek bu kararı murahhasların yerine alamaz ancak bu kararlarla ilgili gözetim yükümlülüğünü ve gerekli görülen noktalarda talimat verme yükümlülüğünü yerine getirir⁴³⁰.

Yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesi halinde, murahhasların işlemleri dolayısıyla bir zararın ortaya çıkması durumunda, yönetim kurulu üyeleri gözetim yükümlülüğünü özenli şekilde yerine getirmezler ise gözetim sorumluluğu gündeme gelecektir. Zarara yol açan işlem ile ilgili kararı bizzat alan murahhasların ise asli sorumluluğu olacaktır. Öğretide asli sorumluluk-gözetim sorumluluğu ayrımını yapan yazarların bu ayrıma yükledikleri anlam da farklılık göstermektedir. Bu kapsamda asli sorumlular ile gözetim sorumlularının eş düzeyde sorumlu tutulup tutulmayacağına ilişkin de iki temel farklı görüş bulunmaktadır.

Öğretideki birinci görüşe göre, gözetim sorumlusunun asli sorumlu ile eş düzeyde sorumlu tutulmaması gerekir⁴³¹. Gözetim sorumlusunun tazminat yükümlülüğünün asli sorumluya göre hangi düzeyde daha az olacağının belirlenmesi için her durumda uygulanacak bir formül bulunmamaktadır. Somut olayda hâkimin gözetim yükümlüsünün gözetim ve talimat verme yükümlülüğünü

---

⁴²⁹ Altay, 2011, s. 281; Akdağ Güney, 2016, s. 100; Çamurcu, s. 135.

⁴³⁰ Altay, 2011, s. 281-282.

⁴³¹ Altay, 2011, s. 337. Altay, yönetim kurulunun, yönetim yetkisini devrettiği kişilerin seçiminde gerekli özenin gösterilmemesi halinde ise yönetim kurulunun asli sorumlu olan murahhaslarla eşdeğer seviyede sorumlu olacağı görüşündedir.

ne ölçüde ihlal ettiğini değerlendirerek bir karar vermesi gerekir⁴³². Altay'a göre asli sorumlular ile gözetim sorumlularının eş düzeyde sorumlu tutulması ihtimalinde yönetim yetkisinin devredilmiş olmasından beklenen yararlar elde edilemez ve yönetim kurulu üyelerinin yönetim yetkisini devretmeleri neticesinde bu yetkiler bakımından sorumluluklarına ilişkin kuralların farklılaşmasının bir anlamı kalmaz⁴³³. Benzer şekilde Akdağ Güney de yetkiyi devralanların verdikleri zarar dolayısıyla bizzat sorumlu olacakları, yönetim görevini devreden yönetim kurulu üyelerinin ise zarar kendilerine yükletilebildiği ölçüde bu zarardan sorumlu olacakları görüşündedir⁴³⁴.

Bu şekilde yetki devri durumunda asli sorumlular ile gözetim sorumlularının eş düzeyde sorumlu olmayacağı görüşünü savunan yazarlar, TTK m. 553/2'de yönetim kurulu üyelerinin yalnızca Murahhasları seçimde özen göstermesi yükümlülüğüne değinilmiş olmasının yönetim kurulu üyelerinin yönetim yetkisini devretmesi durumunda sorumluluklarını ne şekilde etkileyeceğini ise farklı yorumlamışlardır.

Altay, TTK m. 553/2'de yönetim kurulu üyelerinin yalnızca Murahhasları seçimde özen göstermesi yükümlülüğüne değinilmiş olmasını asli sorumluluk-gözetim sorumluluğu ayrımı ile ilişkilendirerek açıklamıştır. Altay'a göre, kural olarak yönetim kurulu TTK m. 367'ye göre yönetim yetkilerini devretmişse, Murahhasların fiil ve kararları neticesinde oluşabilecek zararlardan asli sorumlu olarak değil gözetim sorumlusu olarak sorumlu olacaktır. Bununla birlikte Altay, TTK m. 553/2'de Murahhasların seçiminde özen gösterilmediğinin ispat edilmesi halinde yönetim kurulu üyelerinin Murahhasların sebep oldukları zararlardan sorumlu olacağının spesifik olarak belirtilmesinin, gözetim sorumlusunun bu yükümlülüğünü ihlal etmesi halinde asli sorumluyla eşdeğer düzeyde sorumlu olacağı sonucunu doğurduğu görüşündedir⁴³⁵. Altay, gözetim sorumluları

---

⁴³² Altay, 2011, s. 338.

⁴³³ Altay, 2011, s. 337.

⁴³⁴ Akdağ Güney, 2016, s. 100.

⁴³⁵ Altay, 2011, s. 302-303.

bakımından TTK m. 553/2’de yalnızca yetkiyi devrettikleri kişilerin seçiminde özen göstermeleriyle ilgili bir istisna getirildiğini ve gözetim veya talimat verme ile ilgili özen yükümlülüğü bakımından bu şekilde bir istisna olmadığını ifade etmiştir⁴³⁶.

Akdağ Güney ise Altay’ın bu görüşüne karşı çıkmış, murahhasların seçiminde, gözetiminde ve talimat verilmesinde gösterilmesi gereken özen bakımından yalnızca seçimde özen gösterilmemiş olmasının daha ağır bir hukuka aykırılık sayılmasının uygun olmayacağını, bu şekilde bir ayırım yapılması için kanuni bir dayanak olmadığını belirtmiştir. Akdağ Güney, TTK m. 553/2’nin amacının yönetim yetkisinin devri halinde sorumluluğun sınırlandırılması olduğunu ve bu amaca rağmen murahhasların seçiminde gerekli özenin gösterilmemesi halinde yönetim kurulu üyelerinin asli sorumlu olarak sorumlu olacaklarının belirtilmesinin maddenin amacına da uygun olmadığını ifade etmiştir⁴³⁷.

Yazarların bu görüşlerini bir örnek ile somutlaştırmayı faydalı görüyoruz. Örneğin, X şirketinin yönetim kurulunun, yönetim yetkilerini üçüncü kişi konumundaki murahhas müdüre devrettiğini ve bu murahhas müdürün seçiminde gerekli özenin gösterilmiş olduğunu farz edelim. İlgili murahhas müdürün, X şirketi için birden fazla yüksek değerli aktifi piyasa değerinden çok yüksek bedelle eşinden satın alınması yönünde karar aldığını ve bu karar ve işlem neticesinde şirketin zarara uğradığını varsayalım. Şirket yönetim kurulu üyelerinin, satın alma için yapılan ilgili harcamaların şirketin finansal kayıtlarında görünmesine rağmen bu bilançoları kontrol etmediğini ve bu harcamalarla ilgili murahhasın bilgi talep etmediğini kabul edelim. Bu durumda yönetim kurulu üyeleri murahhasın seçiminde gerekli özeni göstermelerine rağmen ilgili murahhas birden fazla yüksek değerli aktifi piyasa değerinin çok üstünde bir bedelle şirket için satın almış ve buna rağmen yönetim kurulu üyeleri bu işlemlerle ilgili gözetim yükümlülüğünü gereği gibi yerine getirmemişlerdir. Böyle bir halde hem Akdağ Güney hem de Altay

---

⁴³⁶ Altay, 2011, s. 302-303.

⁴³⁷ Akdağ Güney, 2016, s. 100-101.

yönetim kurulu üyelerinin gözetim sorumlusu olarak meydana gelen zarardan sorumlu olacaklarını ve zarara yol açan kararı alan murahhaslarla eş düzeyde sorumlu olmayacakları düşüncesindedirler.

Aynı örnek bakımından bu defa bu murahhas müdürün daha önce yönetici olarak çalıştığı şirkette, şirketi zarara uğrattığını, ilgili kişinin yönetici olmak için gerekli niteliklere ve tecrübelere sahip olmadığını da kabul edelim. Bu durumda yönetim kurulu üyeleri, hem murahhas müdür gerekli niteliklere ve tecrübeye sahip olmadığı için murahhasın seçiminde gerekli özeni göstermemişlerdir hem de murahhasın birden fazla yüksek değerli aktifi piyasa değerinin çok üstünde bir bedelle şirket için satın almış olmasına rağmen bu işlemlerle ilgili gözetim yükümlülüğünü yukarıda açıklandığı şekilde gereği gibi yerine getirmemişlerdir. Böyle bir halde Akdağ Güney yönetim kurulu üyelerinin murahhasın seçiminde de gerekli özeni göstermemiş olmalarına rağmen, yönetim kurulu üyelerinin gözetim sorumlusu olarak meydana gelen zarardan sorumlu olacaklarını ve zarara yol açan kararı alan murahhaslarla eş düzeyde sorumlu olmayacakları düşüncesindedir. Altay ise bu durumda yalnızca gözetim yükümlülüğü değil murahhasın seçiminde gösterilmesi gereken özen yükümlülüğüne de aykırı hareket edildiği için yetkiyi devretmiş olan yönetim kurulu üyelerinin de murahhaslar gibi asli sorumlu olarak sorumlu olacaklarını düşünmektedir.

Biz Altay'ın maddedeki ifadeyi amaçsal yorumladığı ve dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin murahhasların seçiminde özen göstermemeleri halinde, murahhasların işlemlerinden doğacak zararlardan asli sorumlu gibi sorumlu tutulmalarının daha uygun olacağı kanaatindeyiz. TTK m. 553/2'de murahhasların seçiminde gerekli özenin gösterilmediğinin ispat edilmesi hali hariç yönetim yetkisini devredenlerin sorumlu tutulmayacağı yönündeki cümlede, yalnızca murahhasların seçiminde gerekli özenin gösterilmesinin belirtilmesinin bir sebebi ve amacı olması gerektiği düşüncesindeyiz. Gözetim sorumluluğu bağlamında ilk kıstas olan murahhasların seçiminde gösterilmesi gereken özenin ihlal edilmesinin diğer kıstaslar olan gözetim ve talimat vermedeki özenin ihlal edilmesinden daha

ağır bir sonuca bağlandığı sonucunun çıkartılmasının mümkün olabileceği görüşünde yiz⁴³⁸. Nitekim murahhasın seçiminde gösterilmesi gereken zen, murahhasların işlemlerinin gözetimine ve talimat verilmesinde gösterilmesi gereken özene göre nispeten daha kolay gösterilebilecek bir özendir. Zira murahhasın seçimindeki zen yalnızca seçim aşamasında gösterilmesi gereken bir zenken, murahhasların faaliyetlerine ilişkin gözetimde ve onlara talimat verilmesinde gerekli özenin gösterilmesi süreklilik arz eden bir yükümlülüktür. Yönetim kurulu üyelerini asli sorumlu olmaktan çıkartan hususun yönetim yetkilerini devretmek ve dolayısıyla öncelikle devredilecek murahhasları seçmek olduğu da göz önünde tutulduğunda, murahhasların seçiminde gösterilmesi gereken özeni, diğer kıstaslardan ayırarak bu özenin gösterilmemesi halinde yönetim kurulu üyelerinin asli sorumlu olarak sorumlu tutulmalarının mümkün olduğunun söylenebileceği kanaatindeyiz. Bununla birlikte doktrindeki tartışmaları önlemek adına düzenleme yapılarak TTK m. 553/2'nin lafzının daha açık hale getirilmesi faydalı olacaktır.

Asli sorumlular ile gözetim sorumlularının eş düzeyde sorumlu tutulmayacağı yönündeki ilk görüşe karşı çıkan **ğretideki ikinci görüşe göre** ise, yönetim yetkisini devretmiş olan yönetim kurulu üyelerine gözetim sorumlusu olmaları sebebiyle asli sorumlulardan daha hafif bir sorumluluk yüklenmesi, sorumlular arasında bu şekilde ayırım yapılması uygun değildir. Bu görüşü savunan yazar, gözetim görevinin kasten ya da ağır kusur ile ihlal edilmesi halinde, sadece gözetim sorumlusu sıfatına sahip olunması sebebiyle tazminatta indirim gidilmesinin hakkaniyete aykırı olacağı grřndedir⁴³⁹.

Biz ikinci görüşe katılmıyoruz. Gözetim sorumluluğunun kasten veya ihmal ile ihlal edilmesi durumunda kusurun türü farklılaştırılmış teselsül ilkesi kapsamında tazminat sorumluluğu belirlenirken hâkim tarafından zaten göz önünde tutulacaktır. Dolayısıyla gözetim sorumluluğunu kasten ihlal etmiş yönetim kurulu yesi ile

---

⁴³⁸ Altay, 2011, s. 302-303.

⁴³⁹ amurcu, s. 137-138.

ihmal ile ihlal etmiş yönetim kurulu üyesinin kusur oranı ve ödeyecekleri tazminat tutarı aynı olmayacaktır. Bununla birlikte zarara yol açan işlemi bizzat yapmış olan Murahhas ile bu işlemin yapılmasında bizzat rol oynamamış, yalnızca Murahhasın işlemi bakımından gözetim yükümlülüğünü ihlal etmiş olan yönetim kurulu üyesinin kusur oranının aynı olarak kabul edilmesi ve aynı miktarda tazminat ödemeleri asıl hakkaniyete uygun olmayan durum olacaktır.

Yukarıda değindiğimiz üzere, yönetim kurulu üyelerinin yetki devri durumunda yönetim yetkisini devreden kişilerin karar ve işlemlerinden sorumlu olmamaları için, bu kişilerin seçiminde makul özeni göstermeleri, devredilen yetkilerle ilgili gözetim yükümlülüğünü yerine getirmeleri ve gerekli gördükleri durumlarda talimat vermeleri gerekir. Önemine binaen yönetim kurulu üyelerinin bu yükümlülüklerinin detaylarına değinmekte fayda görüyoruz.

3. Murahhasların Seçiminde Özen Gösterilmesi

Yönetim kurulu üyelerinin, yetkilerin devredildiği kişilerin işlemlerinden sorumlu olmamaları için sağlamaları gereken ilk şart yetki devri yapılan kişilerin seçiminde gerekli özeni göstermeleridir. Murahhasların seçiminde gerekli özenin gösterilmesi yükümlülüğünün dayanakları TTK'nın 369. maddesinde düzenlenmiş olan özen yükümlülüğü ile TTK m. 553/2'dir. Murahhasların seçiminde özen gösterilmesi, Murahhaslık konumuna bu konumun gerektirdiği birikim ve deneyime sahip kişilerin atanmasını ifade eder⁴⁴⁰. Somut durumda şirketin büyüklüğü, faaliyet konusu, regüle alanlarda faaliyet gösterip göstermemesi gibi kriterler Murahhaslarda aranması gereken niteliklerin daha üst düzey nitelikler olmasını gerektirebilecektir⁴⁴¹. Örneğin halka açık, onlarca farklı ilde şubesi olan bir sigorta şirketine atanacak Murahhasa aranması gereken kriterlerin; tek ortaklı,

---

⁴⁴⁰ Doğan, 2011, s. 279; Hacımahmutoğlu, 2015, s. 47; Altay, 2011, s. 132. Aynı yönde bkz. Ay Kaplan, s. 69.

⁴⁴¹ Sıtkı Anlam Altay, Anonim Ortaklıklarda Gözetim Yükümlülüğünün Sınırlarının ve Ölçütlerinin Belirlenmesine Yönelik Düşünceler, Ersin Çamoğlu'na Armağan, Vedat Kitapevi, 1. Baskı, 2013, s. 19.

organizasyon yapısı daha küçük olan bir danışmanlık şirketinde atanacak olan murahhasa aranacak kriterlerden daha nitelikli olması gerektiği söylenebilir.

Yönetim kurulunun gerekli araştırma ve incelemeyi yapmadan gerekli nitelik ve tecrübeye sahip olmayan bir kişiyi murahhas olarak ataması halinde, devredilmiş olan yetkilerin şirketin zararına yol açacak şekilde kullanılma ihtimali doğar⁴⁴². Murahhasın seçiminde gösterilmesi gereken özen, bu kişilerin görevin gerektirdiği bilgi ve tecrübeyi haiz olmadığının daha sonra tespit edilmesi durumunda, ilgili kişileri görevden alma yükümlülüğünü de kapsamaktadır. Zira yönetim kurulunun yönetim yetkisini devrettiği kişilerin, gerekli niteliklere sahip olmadığını, bu kişilerin faaliyetlerini gözlemledikten sonra tespit etme ihtimali de bulunmaktadır. Bu ihtimalde yönetim kurulu bu tespiti yaptığında gerekli tedbirleri almalı ve ilgili kişileri, şirkete zarar vermeden doğru zamanda azletmelidir⁴⁴³.

Doktrinde bizim de katıldığımız görüşe göre, TTK m. 553/2'nin lafzından yetkinin devredildiği kişilerin seçiminde gerekli özenin gösterilmediğinin ispat yükünün davacıda olduğu sonucu çıkmaktadır⁴⁴⁴. Bununla birlikte, doktrinde bazı yazarlar ise yönetim kurulu üyelerinin yönetim yetkisini devrettiği kişilerin seçiminde makul özeni gösterdiğini ispat yükünün davalı konumundaki yönetim kurulu üyeleri üzerinde olduğu görüşünü savunmaktadırlar⁴⁴⁵. Kanaatimizce TTK m. 553/2'nin açık lafzı sebebiyle bu görüş isabetli değildir.

4. Murahhasların Faaliyetlerinin Gözetimi

Yönetim kurulu, yönetim yetkisini devrettiği kişilerin seçiminde özen göstermesinin yanı sıra yetkinin devredildiği kişilerin faaliyetlerinin gözetiminde gerekli özeni de göstermelidir. Yönetim kurulu üyelerinin, yetkiyi devralanların

---

⁴⁴² Doğan, 2011, s. 280.

⁴⁴³ Doğan, 2011, s. 280; Altay, 2011, s. 135. Aynı yönde bkz. Ay Kaplan, s. 69.

⁴⁴⁴ Altay, 2011, s. 336; Kayıhan, s. 132; Hacımahmutoğlu, 2015, s. 53.

⁴⁴⁵ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 661; Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 615-616; Bilgili/Demirkapı, s. 296.

faaliyetlerini gözetim yükümlülüğü TTK m. 553/3'ün mefhumu muhalifinden çıkmakta ve maddenin gerekçesinde belirtilmektedir⁴⁴⁶. Ayrıca TTK m. 375/1-e'de yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi, yönetim kurulunun devredilemeyen bir görev ve yetkisi olarak belirtilmiştir. Gözetim yükümlülüğü kapsamında yönetim kurulunun; yetki devri yaptığı kişilerin faaliyetlerini düzenli aralıklarla gözlemesi, bu kişilerin görevlerini kanuna, esas sözleşmeye ve iç yönergeye uygun şekilde ifa edip etmediğini takip etmesi, yapılan işlerle ilgili kritik soruları sorması ve bilgi alması gerekir⁴⁴⁷.

Gözetim yükümlülüğü kapsamında murahhasların her bir işleminin tek tek denetlenmesi gerekli değildir. Murahhasların faaliyetleri ve işlerin yürütülmesi hakkında genel bilgilerin edinilmesi ve bu kapsamda gerekli tedbirlerin alınması yeterli olacaktır⁴⁴⁸. Yönetim kurulundan murahhasların günlük işleyişteki tüm işlemlerinin tek tek denetlenmesini beklemek, yetki devri ile ulaşılmak istenen amaca uygun değildir⁴⁴⁹.

Gözetim yükümlülüğünün özenli şekilde yerine getirilebilmesi için yönetim kurulunun şirkette etkin bir bilgilendirme ve raporlama sistemi kurması şarttır. Zira yönetim kurulunun, murahhasların görevlerini şirketin menfaatine ve kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeye ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun şekilde gerçekleştirip gerçekleştirmediklerini tespit edebilmesi için bu işlemlerle ilgili gerekli bilgileri zamanında temin edebilmesi gerekir⁴⁵⁰. Yönetim kurulunun, murahhasların işlemleri ile ilgili bilgi edinmesi ve bu işlemlerin ekonomik sonucunu değerlendirebilmesi için en iyi yöntemlerden biri şirketin finansal tablolarını incelemektir. Dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin şirket finansal

---

⁴⁴⁶ Akdağ Güney, 2016, s. 164.

⁴⁴⁷ Doğan, 2011, s. 282; Çamoğlu, s. 197; Altay, 2011, s. 133; Akdağ Güney, 2016, s. 164; Hacımahmutoğlu, 2015, s. 47-48.; Ay Kaplan, s. 72.

⁴⁴⁸ Ünal, s. 77; Doğan, 2011, s. 283; Altay, 2011, s. 133; Kayıhan, s. 129.

⁴⁴⁹ Ünal, s. 77; Doğan, 2011, s. 283; Akdağ Güney, 2016, s. 165.

⁴⁵⁰ Ay Kaplan, s. 72; Hacımahmutoğlu, 2015, s. 48-49.

tablolarının içeriğini genel olarak anlayabilecek bilgiye sahip olmalarının gerekli olduğu söylenebilir⁴⁵¹.

Yönetim kurulunun, Murahhasların işlemleriyle ilgili gerekli bilgi akışının ve raporlamaların takip edilmesi için iç kontrol ve denetim mekanizmasını kurması da gözetim yükümlülüğünün bir gereğidir⁴⁵². TTK m. 392’de düzenlenmiş olan yönetim kurulu üyelerinin bilgi alma ve inceleme hakkı da yönetim kurulu üyelerinin gözetim yükümünü yerine getirebilmek için kullanabileceği imkanlardan biridir⁴⁵³. Yönetim kurulu üyelerinin gözetim yükümlülüğünü yerine getirmek için yeterli tecrübeye sahip olmamaları, bu konudaki sorumluluklarından kurtulmalarını sağlamayacaktır⁴⁵⁴.

TTK m. 553/3’te hiç kimsenin kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamayacağı, bu sorumlu olmama durumunun gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek geçersiz kılınamayacağı ifade edilmiştir. Bu maddede yönetim kuruluna ilişkin sorumlu olmama durumunun gözetim ve özen yükümü sebebiyle geçersiz kılınamayacağı belirtildiği için, TTK m. 375/1-a ve m. 375/1-e bentleriyle beraber ne şekilde uygulanabileceği ile ilgili tartışmaya yol açmıştır⁴⁵⁵.

TTK m. 553/3’te geçen kimsenin kontrolü dışında olan durumlar bakımından sorumlu tutulamayacağı ve bu kuralın gözetim ve özen yükümlülüğü sebebiyle geçersiz hale getirilemeyeceği açıklamaları, TTK m. 375/1-e’de düzenlenen üst gözetim yükümlülüğünün sınırlarının ne şekilde uygulanacağı ile bağlantılı olarak yorumlanabilecektir. Maddede geçen kontrol dışında kalma ifadesinin, yönetim kurulu üyelerinin üst gözetim yükümlülüğü ile ilgili sorumluluğunun sınırının

---

⁴⁵¹ Hacımahmutoğlu, 2015, s. 48-49.

⁴⁵² Doğan, 2011, s. 285; Ay Kaplan, s. 72.

⁴⁵³ Altay, 2011, s. 119; Ay Kaplan, s. 72.

⁴⁵⁴ Felix Horber, Die Kompetenzdelegation beim Verwaltungsrat der AG und ihre Auswirkungen auf die aktienrechtliche Verantwortlichkeit, Zürich, 1986, s. 122. (Naklen: Doğan, 2011, s. 284).

⁴⁵⁵ TTK m. 553/3 ile ilgili detaylı eleştiriler için bkz. Pulaşlı, 2009, s. 42; Akdağ Güney, 2016, s. 163.

belirlenmesi bakımından bir kıstas olduğu söylenebilecektir⁴⁵⁶. Somut uyuşmazlıkta hangi durumda yönetim kurulu üyelerinin kontrolü dışında kalmış bir olay sebebiyle zararın meydana geldiğinin önceden tespit edilmesinin güç olduğu kanaatindeyiz. Kontrolü dışında kalma ifadesinin yönetim kurulu üyesinin bizzat bireysel kontrolü olarak algılanması ve bu şekilde dar yorumlanması isabetli olmayacaktır. Zira özellikle halka açık şirketlerde veya organizasyonu geniş kapsamlı olan banka, sigorta şirketi gibi şirketlerde yönetim kurulu üyesinin şahsının kontrolü dışında kalabilecek pek çok işlem gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda yönetim kurulunun gerekli bilgilendirme, raporlama sistemini kurmaması veya gerekli görülen noktalarda danışmanlardan ve uzmanlardan görüş almaması durumunda, murahhasların işlemleri nedeniyle bir zarar meydana geldiğinde; bu işlemin yönetim kurulu üyelerinin kontrolü dışında kaldığı, dolayısıyla gözetim yükümlülüğünün ihlal edildiğinin ileri sürülemeyeceği şeklindeki görüşün isabetli olmayacağı kanaatindeyiz⁴⁵⁷. Dolayısıyla yönetim kurulunun kontrolü dışında kalan durumlar ibaresi, yönetim kurulunun gözetim yükümlülüğünü özen yükümüne uygun şekilde yerine getirmesine ve bu kapsamda somut olayın özelliklerine göre kendisinden beklenebilecek tüm önlemleri almasına rağmen önleyemediği durumlar olarak yorumlanabilecektir.

TTK m. 553/3'ün gerekçesinde⁴⁵⁸, yönetim kurulu üyelerinin uygun nedensellik bağının veya kusurları bulunmayan hallerde, soyut bir gözetim görevi anlayışına dayanılarak sorumlu bulunmalarının önüne geçmek için hükmün düzenlendiği belirtilmiştir. Bu noktada belirtmekte fayda görüyoruz ki, yönetim kurulu üyelerinin gerekli özeni göstermesine rağmen, bir konu yönetim kurulu üyelerinin kontrolü dışında kalmış ise, bu halde nedensellik bağı ve kusurun yanı sıra zaten gözetim yükümlülüğünün ihlali ve dolayısıyla hukuka aykırılık da bulunmayacaktır⁴⁵⁹.

---

⁴⁵⁶ Altay, 2011, s. 309.

⁴⁵⁷ Akdağ Güney, 2016, s. 165; Ay Kaplan, s. 206.

⁴⁵⁸ TTK Gerekçe m. 553.

⁴⁵⁹ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 615.

TTK m. 553/3'ün yorumlanması bakımından Tekinalp ise bizim katılmadığımız, yukarıda açıklanmış olan yönetim kurulunun yetki devri durumunda gözetim yükümlülüğü olmayacağı görüşünü belirtmiştir⁴⁶⁰.

Üst gözetim, kurul olarak yönetim kurulu tarafından kullanılacak bir yetki ve yükümlülük olduğu için yönetim kurulu üyesi olan murahhas üyeler de üst gözetim yetkisini yönetim kurulu içinde kullanırlar ve bu kapsamda kendileri haricindeki murahhasların işlemlerinin üst gözetimine katılırlar⁴⁶¹.

5. Murahhaslara Talimat Verilmesinde Gerekli Özenin Gösterilmesi

Yetki devri durumunda yönetim kurulu üyelerinin, murahhasların karar ve işlemlerinden sorumlu olmamaları için murahhaslara talimat verilmesinde de gerekli özeni göstermeleri gerekmektedir. Doktrinde ağırlıklı görüş yönetim kurulunun, yetki devri halinde murahhaslara talimat verme yükümlülüğü olduğu yönündedir⁴⁶². Yönetim kurulunun yönetim yetkisini devrettiği durumlarda, yönetim kurulu üyeleri, murahhasların devredilen yetkilerin sınırlarını aşmamasını sağlamak için, devredilen yetkinin çerçevesini belirleyecek düzeyde talimatlar verebilecektir.

Yönetim kurulunun murahhaslara talimat verdiği durumlarda, talimatın verildiği konularla ilgili yönetim kurulunun iradesi ortaya konmuş olur. Murahhaslar, yönetim kurulunun talimatına rağmen, bu talimatın aksi yönünde işlem yapmaya devam ederlerse ve bu işlemler sebebiyle şirket zarara uğrarsa, bu halde yönetim kurulu üyeleri, murahhasların seçiminde de özen gösterilmişse, gözetim görevini yerine getirmiş durumda olacaklar ve böylece sorumlu olmaktan kurtulabileceklerdir⁴⁶³. Tersiyönden bakılırsa yönetim kurulu, murahhaslara kanuna veya esas sözleşmeye aykırı bir talimat verirse murahhasların meydana

---

⁴⁶⁰ Bkz. Dördüncü Bölüm-IV-A.

⁴⁶¹ Doğan, 2011, s. 284; Ay Kaplan, s. 73.

⁴⁶² Talimat verme ile ilgili görüşler ve tartışmalar için bkz. Dördüncü Bölüm-IV-A.

⁴⁶³ Ay Kaplan, s. 71.

gelebilecek zararlardan sorumlu tutulmamaları için bu talimatlara özen yükümlülüğü gereği uymamaları gerekir⁴⁶⁴. Kanaatimizce yönetim kurulu, murahhaslara şirketi zarara uğratacak nitelikte bir işlem yapılması için talimat verirse, murahhasların bu talimatlara da uymaması gerekecektir. Aksi halde murahhaslar da bu talimatı veren yönetim kurulu üyeleri ile birlikte müteselsilen sorumlu olacaklardır.

B. Yönetim Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda Yetkiyi Devralan Murahhasların Sorumluluğu

Murahhaslara yönetim yetkisinin devredilmesiyle birlikte, murahhaslar kendilerine yetki devredilmiş olan alanlarda bağımsız karar alma yetkisine sahip olurlar ve dolayısıyla organ sıfatını kazanırlar. Murahhaslar yönetim yetkisine sahip olmaları ve organ olmaları neticesinde kendilerine devredilmiş olan yetkileri kullanmalarının sonuçlarından sorumlu olurlar⁴⁶⁵. Murahhasların da TTK m. 553/1 çerçevesinde kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal etmeleri halinde şirkete, pay sahiplerine ve de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumlulukları gündeme gelecektir. Murahhasların da TTK m. 369 kapsamında özen yükümlülüğüne uygun şekilde görevlerini ifa etmeleri gerekir⁴⁶⁶.

Murahhaslar kendilerine devredilen yönetim yetkilerini bizzat kullandıkları için bu yetkilerin kullanılmasının sonuçlarından aslen sorumludurlar. Yönetim yetkisinin devredilmesinden sonra kendisine yönetim yetkisi devredilmemiş olan yönetim kurulu üyeleri ise bu yetkilerin nasıl kullanılacağına karar veren, bu yetkileri bizzat kullanan konumunda değil, bu yetkilerle ilgili gözetim yükümlülüklerini yerine getiren konumunda oldukları için yönetim kurulunun sorumluluğu asli sorumluluk değil gözetim sorumluluğudur⁴⁶⁷. Örneğin, bir insan

---

⁴⁶⁴ Çamoğlu, 2010, s. 196.

⁴⁶⁵ Çamoğlu, 2010, s. 196; Doğan, 2011, s. 274.

⁴⁶⁶ Koç, Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, 2020, s. 71.

⁴⁶⁷ Altay, 2011, s. 281.

kaynakları danışmanlık şirketinde, şirketin kişisel verilerinin korunması ile ilgili işlemler bakımından yönetim yetkisinin bu alanda uzman murahhas bir müdüre devredildiğini düşünelim. Böyle bir durumda kişisel verilerin korunması prosedürü ile ilgili olarak, örneğin şirketin veri imha politikasının belirlenmesi ile ilgili kararları bizzat bu murahhas müdür alacaktır ve aldığı bu kararların yaratacağı sonuçlardan da aslen sorumlu olacaktır. Yönetim kurulu üyelerinin ise yetki devri yapılmış bu konularla ilgili gerekli raporlamaları talep etmesi, kontrolleri sağlaması, şirketin zararına yol açabileceği düşünülen bir karar alındığını tespit etmesi halinde gerekli uyarıları yapması ve üst gözetim yükümlülüğünü özenli şekilde yerine getirmesi gerekecektir. Bu durumda yetki devri yapılan murahhas müdürün örneğin kişisel verilerin korunması ile ilgili mevzuata aykırı bir karar alması nedeniyle şirketin zarara uğraması halinde yetkiyi kullanan murahhas müdür asli sorumlu olacaktır ve yönetim kurulu üyelerinin de gözetim yükümlülüğünü gereği gibi yerine getirmemeleri halinde gözetim sorumluluğu doğacaktır.

Kendisine yönetim yetkileri devredilmiş olan murahhasların, iç yönerge çerçevesinde yetki alanları birbirinden ayrılmış olan diğer murahhasların işlemleri bakımından gözetim yükümlülükleri yoktur. Örneğin, kendisine şirketin katıldığı ihalelerle ilgili kararların alınması konusunda yetki devri yapılmış olan bir murahhasın, kendisine şirketin muhasebesel işlemleriyle ilgili yetki devri yapılmış olan bir murahhasın işlemlerinin bizzat gözetimini yürütme yükümlülüğü olmayacaktır⁴⁶⁸. Dolayısıyla murahhaslar, yetki alanlarının ayrılmış olduğu diğer murahhasların işlemlerinin dar anlamda gözetiminin yerine getirilmesi ile ilgili olarak sorumlu da olmazlar. Bununla birlikte yönetim yetkisinin yönetim kurulu üyesine devredilmesi durumunda murahhas üye, yönetim kurulu üyesi sıfatıyla yönetim kurulunun kurul organ olarak TTK m. 375/1-e kapsamında gerçekleştireceği murahhasların işlemlerini üst gözetimine ilişkin gerekli raporlama sistemlerinin kurulması gibi yükümlülüklerine, yönetim kurulunun bir üyesi olarak katılım sağlayacaktır⁴⁶⁹.

---

⁴⁶⁸ Çamoğlu, 2010, s. 199; Akdağ Güney, 2016, s. 101; Doğan, 2011, s. 275.

⁴⁶⁹ Doğan, 2011, s. 284; Altay, 2011, s. 283.

C. Temsil Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Temsil Yetkisini Devralanların Sorumluluğu

Çalışmamızın üçüncü bölümünde detaylı şekilde incelemiş olduğumuz üzere, yönetim kurulu, temsil yetkisini TTK m. 370/2 uyarınca bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. Temsil yetkisinin devredilmesi durumunda en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.

Temsil yetkisinin devrinin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna etkisini analiz edebilmek için yönetim yetkisi ve temsil yetkisinin devrinin birbiriyle ilişkisinin detaylı şekilde açıklanmasının faydalı olacağı görüşündeyiz.

TTK ile yönetim yetkisinin devri ve temsil yetkisinin devri ayrı ayrı hükümlerde düzenlenmiş ve böylece birbirlerinden ayrılmışlardır. Bu ayırım neticesinde, TTK'daki hükümlere göre yönetim kurulunun yönetim yetkisini devretmesi temsil yetkisini de devrettiği sonucunu doğurmamaktadır ve benzer şekilde temsil yetkisini devretmiş olmasını yönetim yetkisini de devrettiği anlamına gelmeyecektir. Bununla birlikte temsil yetkisinin, yönetim yetkisi devredilmeksizin devredilmesinin mümkün veya uygun olup olmadığı ile ilgili doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır.

Tekinalp, yönetim ve temsil yetkisinin birlikte devredilmesi gerektiğini, TTK m. 370/2'de murahhas sıfatının kendisine hem yönetim yetkisi hem de temsil yetkisi devredilmiş olan kişilere verildiğini, sadece yönetim yetkisi devredilmiş kişilerin murahhas sıfatına sahip olmayacağını, kendisine temsil yetkisi devredilmiş olan kişilerin amaca uygun şekilde çalışabilmeleri için yönetim işlevinin de kendisine devredilmiş olması gerektiğini belirtmiştir. Bu kapsamda Tekinalp temsil yetkisinin devrinin, yönetim yetkisinin devri ile birlikte gerçekleştirilebileceğini

belirtmiştir⁴⁷⁰. Şener de benzer görüşü benimsemiş ve murahhasların amaca uygun şekilde çalışabilmeleri için bu kişilere yalnızca temsil yetkisinin devredilmesinin yeterli olmayacağını, yönetim yetkilerinin de kısmen veya tamamen murahhaslara devredilmesi gerektiğini ifade etmiştir⁴⁷¹.

Benzer şekilde Cenkci de TTK m. 367 ile m. 370/2 arasındaki bağlantı nedeniyle yönetim yetkisi devredilmeden temsil yetkisinin devredilmesinin mümkün olmadığı görüşündedir. Cenkci'ye göre, TTK m. 370/2 çerçevesinde temsil yetkisi devredilmesi organsal işlevin devredilmesi anlamına gelir ve organın bağımsızlığının sağlanması için temsil yetkisinin yönetim yetkisiyle tamamlanması şarttır⁴⁷².

Akdağ Güney⁴⁷³, Pulaşlı⁴⁷⁴, Helvacı⁴⁷⁵, Günay⁴⁷⁶ ve Atay⁴⁷⁷ ise yönetim ve temsil yetkisinin devrinin TTK'da ayrı hükümlerde düzenlendiği, bu yetkilerin ayrı ayrı devredilebileceği ve yönetim yetkisinin devrinin temsil yetkisini içermediği düşüncesindedir.

Kırca da TTK m. 367 ve m. 370/2'de yönetim ve temsil yetkisinin devrinin ayrı ayrı düzenlendiğini ve böylece yönetim ve temsil yetkisinin ayrı ayrı devredilmesine ve farklı kişilere devredilmesine imkân tanıdığını belirtmiştir. Bununla birlikte Kırca, pek çok durumda yönetim yetkisiyle alınmış olan kararın icra edilmesinin gerekli olacağını, bu sebeple doğal ve amaca uygun olanın yönetim yetkisinin temsil yetkisiyle birlikte devredilmesi olduğu görüşündedir. Biz de Kırca'nın bu görüşüne katılmaktayız. Özellikle uygulama bakımından konuyu değerlendirdiğimizde, şirketin yönetimi ve temsili bakımından amaca en uygun

---

⁴⁷⁰ Tekinalp, 2020, s. 261 vd.

⁴⁷¹ Şener, 2022, s. 372.

⁴⁷² Cenkci, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 2018, s. 54.

⁴⁷³ Akdağ Güney, 2016, s. 82

⁴⁷⁴ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 2022, s. 407.

⁴⁷⁵ Helvacı, 2014, s. 123.

⁴⁷⁶ Günay, s. 8.

⁴⁷⁷ Atay, s. 712-713.

olan yöntemin, şirketin yönetimi ve temsil yetkisinin aynı kişilere birlikte devredilmesi olduğu görüşü isabetlidir⁴⁷⁸. Aksi halde temsil yetkisini devralmış olan kişiler, kendi karar vermedikleri, yönetim yetkisine sahip olan kişilerin karar verdikleri işlemler ile ilgili temsil yetkisini kullanmak durumunda kalacaklardır. Yönetim yetkisiyle kararı alan kişilerin temsil yetkisiyle bu kararı icra etmeye de gerek duyacaklarını göz önünde tuttuğumuzda bu yöntem en isabetli yöntem olacaktır.

Temsil yetkisinin devredilmesinin sorumluluğa etkisini doğru tespit edebilmemiz için, kendilerine yönetim yetkisi devredilmeksizin yalnızca temsil yetkisini devredilmiş olan kişilerin organ sıfatına sahip olup olmayacaklarının belirleyici olacağı görüşündeyiz.

Anonim şirketler bakımından organ, “tüzel kişinin iradesini oluşturan, bu iradeyi tüzel kişinin iç işleyişinde uygulayan ve dış ilişkide hukuk alemine yansıtan, geçerli bir şekilde oluşumu marifetiyle tüzel kişiye fiil ehliyeti kazandıran kişi veya kişi toplulukları” olarak tanımlanmıştır⁴⁷⁹. Doktrinde organ sıfatına sahip olunması için şirket yönetiminde karar verme yetkisine sahip olunması gerektiği görüşü belirtilmiştir⁴⁸⁰. Bizim de katıldığımız bu kıstasa göre değerlendirme yapıldığında, kendisine sadece TTK m. 370/2 kapsamında temsil yetkisi devredilmiş olan ancak m. 367 kapsamında yönetim yetkisi devredilmemiş olan kişiler, şirket yönetimiyle ilgili karar alma hakkına sahip olmadığı yalnızca alınan kararları uyguladığı için bu kişilerin organ sıfatına sahip oldukları söylenemez⁴⁸¹. Nitekim Yargıtay’ın verdiği bir kararda anonim şirketlerde yönetim ve temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine bırakılması halinde bu kişilerin kişi-organ sıfatını haiz olacağı belirtilmiştir⁴⁸². Bu kişiler temsil yetkisini kullanırken işlemle ilgili bağımsız şekilde karar alma yetkisine sahip olmadıkları, yönetim yetkisine sahip olan

---

⁴⁷⁸ Kırca (Şehirli Çelik/Manavgat), 2013, s. 594.

⁴⁷⁹ Altay, 2011, s. 15 vd.

⁴⁸⁰ Doğan, 2011, s. 237; Altay, 2011, s. 15 vd.

⁴⁸¹ Cenkeci Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 2018, s. 54; Atay, s. 715.

⁴⁸² Yargıtay 22. HD’nin 12.03.2018 tarihli 2016/31927 E. 2018/6370 K. sayılı kararı.

kişilerin aldıkları kararları icra ettikleri için bu kişilerin temsil yetkisini, alınan kararlar doğrultusunda kullanmaları halinde, bu işlemin sonucunda meydana gelebilecek zararlardan sorumlu tutulmamaları gerektiği kanaatindeyiz. Organa özgü sorumluluğu üstlenmeyen, kendisine yalnızca temsil yetkisi devredilmiş olduğu için işlemin yapılması ile ilgili karar alma seçeneği olmayan kişilerin bu işlemlerden sorumlu tutulmaları hakkaniyete aykırı olacaktır⁴⁸³. Dolayısıyla yönetim kurulu tarafından organsal işlev devredilmeksizin, yalnızca temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerinden bir bölümüne veya üçüncü kişilere TTK m. 370/2 uyarınca devredilmesi durumunda, temsil yetkisine sahip kişilerin işlemlerinden de yönetim kurulunun sorumluluğunun devam edeceği ve TTK m. 553/2 uyarınca sorumluluğun sınırlanmayacağı görüşünderiz⁴⁸⁴. Yönetim ve temsil yetkisinin farklı kişilere devredilmesi durumunda, temsil yetkisini devralmış olan kişiler, yönetim yetkisine sahip olan yöneticilerin aldıkları kararlara aykırı şekilde şirketin temsil edilmesi için işlem yaparlar ve bu suretle şirketi zarara uğratırlarsa, TTK m. 553/1 kapsamında temsil yetkisini bu şekilde kullanmış olan kişilerin sorumluluğu gündeme gelecektir. Bu şekilde temsil yetkisini devralmış olan kişiler, yönetim yetkisine sahip olan kişilerin kararına aykırı şekilde bir işlem yaparlarsa kanaatimizce bu işlem dış ilişkide şirketi bağlayacaktır zira TTK m. 371/1’de temsile yetkili olanların şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri şirket adına yapabileceği düzenlenmiştir.

Temsil yetkisinin yönetim yetkisiyle birlikte aynı kişilere devredilmiş olması halinde ise bu durumda yönetim kurulunun yukarıda detaylıca açıklandığı üzere gözetim sorumluluğu gündeme gelecektir. Bu şekilde temsil yetkisini kullanan murahhas üye ve müdürlerin ise işlemlerinden dolayı bizzat kendilerinin asli sorumlulukları gündeme gelecektir.

---

⁴⁸³ Atay, s. 715.

⁴⁸⁴ Kırca (Şehirali Çelik/Manavgat), 2013, s. 620; Atay, s. 715.

V. YÖNETİM KURULUNUN YETKİ VERMESİ DURUMUNDA SORUMLULUĞU

Çalışmamızın birinci bölümünde değindiğimiz üzere⁴⁸⁵ öğretilerde bizim de katıldığımız görüşe göre, yönetim kurulunun yönetim yetkisini iç yönerge kapsamında kalıcı olarak devretme iradesi olmaksızın münferit belli işlemler konusunda yönetim kurulu kararıyla şirketin çalışanlarına veya danışmanlarına yetki vermesi mümkündür. Böyle bir durumda yetkilendirilen kişilere TTK m. 367 anlamında yönetim yetkisi devredilmiş olmamaktadır. Zira burada iç yönerge kapsamında bir delegasyon yapılmamaktadır ve dolayısıyla yönetim kurulu üyeleri, münferit olarak yönetim yetkisi verilmiş olan bu işlem bakımından yetkisiz hale de gelmemektedirler. Bu kapsamda, örneğin, şirket yönetim kurulunun, şirketin bir şubesinin kapanış işlemleri ile ilgili şubedeki taşınmazların satış işlemleri için ilgili şubede çalışan bir kişiye yönetim kurulu kararı ile yetki vermesi mümkün olabilir. Böyle bir durumda yönetim kurulu, aldığı kararlar bu kişilere ilgili konularda yönetim yetkisi vermiş olur. Burada ilgili kişilere yönetim yetkisi verilmiş olduğu için, bu kişilerin işlemleri bakımından da yönetim kurulunun hafifletilmiş kusur sorumluluğunun olacağı kabul edilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz. TTK m. 553/2'nin gerekçesinde de ilgili hükmün belli bir maddeye göre devir sınırlamasını kaldırdığı belirtilmiştir. Bu anlamda yönetim kurulunun sorumluluğunun sınırlanmasının bu durumda da uygulanabileceği yorumunun yapılabileceği görüşündeyiz. Bu kapsamda yönetim kurulu üyeleri, kendilerine yetki verilen bu kişilerin seçiminde, işlemlerinin gözetiminde ve talimat verilmesinde gerekli özeni gösterirlerse, ilgili kişilerin işlemlerinden sorumlu olmayacaklarını kabul etmek isabetli olacaktır. Aksi halde yönetim kurulu üyeleri, şirketin yönetimiyle ilgili ihtiyaç duydukları konularda yönetim yetkisi vermeleri halinde dahi, yetki verilen kişilerin yaptıkları işlemler bakımından da asli sorumlu olmaya devam ederlerse yönetim kurulu üyeleri bakımından fazlasıyla ağır bir sorumluluk rejimi benimsenmiş olur. Bu durum, yönetim kurulu üyelerinin

---

⁴⁸⁵ Bkz. Birinci Bölüm-II-A.

uygulamada çok çeşitli işlemler bakımından gerek duymaları halinde şirketin belli konumdaki çalışanlarına yönetim yetkisi verilmesi imkanını verimli şekilde kullanamamalarına yol açabilecektir.

Yönetim kurulunun temsil yetkisini devretmeksizin TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci tayin etmesi ve bu kişilere temsil yetkisi verilmesi durumunda bu kişilerin işlemleri bakımından yönetim kurulunun sorumluluğunun ne olacağı da önem taşıyan bir diğer konudur. TTK m. 371/7’de bu fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının, şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı yönetim kurulunun müteselsilen sorumlu olacağı düzenlenmiştir. Sınırlı yetkili temsilcilerin işlemleri bakımından öğretide TTK m. 553/2 ve m. 371/7 arasında bir çelişki olduğu görüşü bulunmaktadır⁴⁸⁶. Madde 553/2’de kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişilerin bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacakları düzenlenmişken madde 371/7’den yönetim kurulunun başkaca bir koşul aranmaksızın sınırlı yetkili temsilcilerin işlemlerinden müteselsilen sorumlu olacağı gibi bir anlam çıkmaktadır. TTK m. 371/7’de yönetim kurulu üyelerinin kusuruna ilişkin herhangi bir ibare belirtilmediği için madde metnindeki ifade nedeniyle yönetim kurulu üyelerinin, sınırlı yetkili temsilcilerin işlemleri bakımından tam teselsül sorumluluğunun gündeme geleceği gibi bir anlam çıkabileceği görüşü öğretide belirtilmiştir⁴⁸⁷. Kanaatimizce TTK’da yönetim kurulu üyeleri için benimsenmiş olan asıl sisteme uygun şekilde sınırlı yetkili temsilcilerin işlemleri bakımından da yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun farklılaştırılmış teselsül ilkesine göre belirlenmesi daha isabetli olacaktır⁴⁸⁸.

---

⁴⁸⁶ Akdağ Güney, 2016, s. 130 vd; Kirca, 2014, s. 35.

⁴⁸⁷ Akdağ Güney, 2016, s. 131.

⁴⁸⁸ Özdamar, s. 161; Korkmaz, s. 101; Oran, s. 154.

Yukarıda belirttiğimiz üzere m. 553/2'nin gerekçesinde ilgili hükmün belli bir maddeye göre devir sınırlamasını kaldırdığı belirtilmiştir. Bununla birlikte TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi durumunda, bu kişilere yalnızca temsil yetkisi verilmesi iradesiyle, yönetim yetkisi verilmemişse bu kişiler şirketi yönetim yetkisine sahip olmayacaklardır. Yönetim yetkisinin verilmediği durumda, sınırlı yetkili temsilciler şirket yönetimiyle ilgili karar alma hakkına sahip olmadıkları için bu yetkilendirme nedeniyle yönetim kurulunun sınırlandırılmış sorumluluğunun gündeme gelmeyeceği kanaatindeyiz⁴⁸⁹.

Uygulamada pek çok şirketin TTK m. 371/7 çerçevesinde düzenlediği bir iç yönerge kapsamında sınırlı yetkili temsilci tayin ettiği ve her ne kadar bu kişilere temsil yetkisi tanınmış olan konularda ayrıca yönetim yetkisinin de verildiğine ilişkin ayrıca açık bir ifade yönetim kurulu kararında yer almasa da, bu verilen yetkilerin ilgili işlemler bakımından yönetim yetkisini de kapsayacak şekilde verildiğine ilişkin iradenin iç yönergede ve yönetim kurulu kararında yansıtıldığı ve fiiliyatta bu konularda yönetim yani karar alma yetkisinin de sınırlı yetkili temsilciler tarafından kullanıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda temsil yetkisiyle birlikte ilgili işlemler bakımından yönetim yetkisinin de verildiği durumda yönetim kurulu üyeleri, bu kişilerin seçiminde, işlemlerinin gözetiminde ve talimat verilmesinde gerekli özeni gösterirlerse, yönetim kurulu üyelerinin ilgili kişilerin işlemlerinden sorumlu olmayacaklarını kabul etmek mümkün olacaktır. Bu şekilde temsil yetkisiyle birlikte işlemle ilgili kararı da kendisi alan sınırlı yetkili temsilciler, işlem nedeniyle meydana gelen zararlardan TTK m. 553/1 kapsamında sorumlu olacaklardır.

---

⁴⁸⁹ Oran, s. 169-170.

SONUÇ

Tez çalışmamızda yönetim kurulunun yönetim ve temsil yetkisinin devretmesinin dayanağı, koşulları ve bu devir işleminin yönetim kurulu üyelerinin hukuki sorumluluğu üzerinde ne şekilde etkileri olacağı ele alınmış ve bu kapsamda tespit ettiğimiz hususlar açıklanmıştır.

Anonim şirketlerde yönetim kurulunun yönetim yetkisini yönetim kurulu üyelerinden bir bölümüne veya üçüncü kişilere devretmeleri mümkündür. Yönetim yetkisinin TTK m. 367'ye uygun şekilde devredilebilmesi için şekli şartlara ve maddi şarta uygun bir devir işlemi yapılması gerekir. Buna göre öncelikle şirketin esas sözleşmesinde yetki devrine izin veren bir hükmün olması şarttır. Kanun koyucu şirketlerin pay sahiplerinin, yönetim yetkisinin bizzat yönetim kurulu üyeleri tarafından kullanılmasını tercih etmeleri ve dolayısıyla esas sözleşmede yetki devrine imkân veren bir hükme yer vermemeleri halinde, pay sahiplerinin bu iradesine uygun şekilde hareket edilecek bir sistem kurmuştur. Esas sözleşmede hüküm olması halinde bu hüküm doğrultusunda şirket yönetim kurulunun yetki devrinin esaslarını belirleyen bir iç yönerge düzenlemesi ve bu iç yönergeyi yönetim kurulu kararıyla kabul etmesi bir diğer şekli şarttır. İç yönergede yönetim kurulu ve kendilerine yönetim yetkisi devredilmiş olan murahhasların yetkileri, kimin kime bağlı olarak görev yapacağı ve kime karşı sorumlu olduğu hususları gibi yönetim teşkilatı ile ilgili hususlar düzenlenir. İç yönergenin kabul edilmesi halinde iç yönergeye atıfta bulunularak yönetim yetkisi devredilecek kişilerin yönetim kurulu kararıyla atanması gerekecektir. Bu şekli şartların yanı sıra, yönetim yetkisinin devredildiği konunun, yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden de olmaması gerekir.

Her ne kadar yönetim yetkisi devredilmiş olan murahhasların genel kurul tarafından azledilebileceği görüşünde olan yazarlar bulursa da biz yönetim yetkisinin devredildiği murahhasları, bu kişilere yönetim yetkisini devretmiş olan yönetim kurulunun azledebileceği yönündeki görüşümüzü çalışmamızda ifade

ettik. Esas sözleşmede belirli konular belirlenerek bu konularla ilgili yönetim yetkisinin devredilemeyeceği yönünde bir düzenleme yapılmasının da mümkün olduğu görüşünü benimsedik. Zira esas sözleşmede yönetim yetkisinin devrine hiç izin verilmemiş olması imkânı mevcutken bazı konuların saklı tutularak izin verilmesi de hayli hayli mümkün olmalıdır.

Yönetim yetkisini devralan murahhasların bu yetkilerini üçüncü kişilere devredemeyecekleri kanaatindeyiz. Zira TTK'da murahhasların yetkilerini üçüncü kişilere devredebilecekleri sonucuna varılmasını sağlayacak bir hüküm bulunmamaktadır ve murahhaslara, murahhas atama yetkisi tanınması TTK m. 375/1-d'ye aykırılık teşkil etmektedir.

Temsil yetkisi devredilmediği sürece kural olarak çift imza ile kullanılacak şekilde yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu temsil yetkisini yönetim kurulu üyelerinin birkaçına veya üçüncü kişilere devredebilir. Bununla birlikte en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması şarttır.

Kanunen temsil yetkisi olan yönetim kurulu üyeleri ve TTK m. 370/2 çerçevesinde temsil yetkisi devredilmiş olan murahhas üye veya müdürlerin temsil yetkisinin konu, miktar veya yer itibarıyla sınırlandırılması iyiniyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmez. Temsil yetkisinin çift imza ile kullanılması ve temsil yetkisinin şirket merkezinin işleri veya şubenin işleri ile sınırlandırılması, bu kuralın istisnalarıdır. Temsil yetkisinin konu, miktar veya yer itibarıyla tescili caiz olmayan bir şekilde sınırlandırılmasının üçüncü kişilere karşı hüküm ifade edebilmesi yani üçüncü kişinin iyiniyetinin ortadan kalkmış sayılması için üçüncü kişinin söz konusu sınırlandırmayı fiilen bilmesi yani müspet vukufunun aranmasının isabetli olacağı kanaatindeyiz.

Temsil yetkisinin TTK m. 370/2 uyarınca devredilmesi için aranacak koşullar bakımından öğretilerdeki farklı görüşleri çalışmamızda değerlendirdik. Değerlendirmelerimiz sonucunda temsil yetkisinin devredilmesi için esas

sözleşmede hüküm bulunmasının şart olmadığı ve temsil yetkisinin devrinin mutlaka iç yönerge bağlamında yapılması gerekmediği görüşlerine vardık.

Temsil yetkisinin devredilmesi ile TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci tayin etmesi birbirinden farklı kavramlardır. Sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesi yönetim kurulu üyelerinden bir kısmından alınan temsil yetkisinin diğer üyelere veya üçüncü kişilere devri anlamına gelmez. TTK m. 371/7’de yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin yanı sıra ayrıca şirketin ticari faaliyetlerini yürütecek ticari vekillerin veya diğer tacir yardımcılarının atanması düzenlenmiştir.

Yönetim kurulu üyelerinin genel sorumluluk esasları TTK m. 553’te düzenlenmiştir. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu kusur sorumluluğudur ve farklılaştırılmış teselsül ilkesi uygulanmaktadır. Bu ilke çerçevesinde zarara sebep olan yönetim kurulu üyelerinin her biri kusuruna ve durumun gereğine göre zararın kendisine isnat edilebildiği ölçüde diğer üyelerle birlikte sorumlu olurlar. Farklılaştırılmış teselsül ilkesi dış ilişkide gündeme gelirken, zarara yol açan yönetim kurulu üyelerinin iç ilişkisinde ise rücu ilişkisi gündeme gelir. Yönetim kurulu üyeleri kendi payına düşen tutardan daha fazla tazminat öderlerse, ödemiş oldukları fazla tazminat miktarını iç ilişkide sorumlu diğer yönetim kurulu üyelerine rücu edebilirler. Öğretide aksi yönde görüş sahibi olan yazarlar olsa da biz dış ilişkide belirlenen sorumlular arasındaki tazminat oranının iç ilişkide rücu davası bağlamında aynen uygulanmayabileceği ve rücu davasında hâkimin, sorumluluk davasındaki hâkim tarafından yapılan hesaplamalara aynen uymak zorunda olmadığı kanaatindeyiz.

Sorumluluk davası bakımından kusurun ispatı konusunda da öğretide farklı görüşler ileri sürüldüğünü tespit ettik. TTK m. 553/1’in ilk halinde yer alan “kusurlarının bulunmadığını ispatlamadıkça” ifadesi maddeden çıkartıldığı için TTK’da yönetim kurulu üyeleri aleyhine bir kusur karinesi bulunmadığı bu sebeple davacının kusuru ispat etmesi gerektiği görüşü pek çok yazar tarafından benimsenmiştir. Bununla birlikte biz TTK m. 553’te aksi yönde açık bir düzenleme

olmadığı için genel ispat kurallarının uygulanmasının daha isabetli olacağı sonucuna vardık.

Yönetim kurulunun yönetim yetkisini TTK'daki koşullara uygun şekilde devretmesi halinde bu devir yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu sınırlayıcı bir etki doğurmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun sınırlanması için yerine getirilmesi gereken yükümlülükler konusunda farklı görüşler bulunmaktadır ve bu görüşler çalışmamızda detaylı şekilde incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda biz yönetim kurulu üyelerinin murahhasların seçiminde, murahhasların faaliyetlerinin gözetiminde ve onlara talimat verilmesinde gerekli özeni göstermiş olmaları halinde üyelerin, murahhasların işlemlerinden sorumlu tutulamayacağı kanaatine vardık. Bu kapsamda yönetim kurulu üyelerinin, şirketin yönetimine ilişkin işlemlerden en az düzeyde sorumlu olmaları için, yönetim kurulunun yönetim yetkisini TTK'da düzenlenen koşullara uygun şekilde iç yönerge çerçevesinde devretmesi, gerekli komiteleri kurarak raporlamaları takip etmesi ve bu kapsamda gözetim ve talimat yükümlülüklerini de yerine getirmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Yönetim ve temsil yetkisinin devrinin birbiriyle ilişkisi bakımından ise amaca en uygun olan yöntemin, şirketin yönetimi ve temsil yetkisinin aynı kişilere birlikte devredilmesi olduğu görüşünü benimsedik. Zira aksi halde temsil yetkisini devralmış olan kişiler, yönetim yetkisine sahip olan başka kişilerin karar verdikleri işlemler ile ilgili temsil yetkisini kullanmak durumunda kalırlar. Ayrıca yönetim yetkisiyle kararı alan kişilerin temsil yetkisiyle bu kararı icra etmeye de ihtiyaç duyacakları kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- AKDAĞ GÜNEY, Necla** Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Genişletilip Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016.
- AKDAĞ GÜNEY, Necla** 6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md.371'e Eklenen Yedinci Fıkra İlişkin Değerlendirmeler, 2014, (Çevrimiçi), Arslanlı Bilim Arşivi, www.arslanlibilimarsivi.com.
- AKDAĞ GÜNEY, Necla** Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Genişletilip Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- AKSOY, Mehmet Ali** Türk Kurumsal Yönetim Düzenlemeleri Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 1-2, 2013, s. 45-76.
- ALTAY, Sıtkı Anlam** Anonim Ortaklık Hukukunda Farklılaştırılmış Teselsül, Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. 151, 2019, s. 68-75.
- ALTAY, Sıtkı Anlam** Anonim Ortaklıklarda Gözetim Yükümlülüğünün Sınırlarının ve Ölçütlerinin Belirlenmesine Yönelik Düşünceler, Ersin Çamoğlu'na Armağan,

- Vedat Kitapevi, 1. Baskı, İstanbul 2013, s. 3-20.
- ALTAY, Sıtkı Anlam** Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011.
- ARKAN, Sabih** Ticari İşletme Hukuku, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış Yirmi Sekizinci Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (Türkiye İş Bankası Vakfı) Ankara 2022.
- ARSLAN, İbrahim** Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması, 1. Baskı, Mimoza Yayıncılık, Konya 1994.
- ARSLAN, Firdevs** Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Bireysel Sorumluluğun Belirlenmesi, Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 2, 2021, s. 165-195.
- ATAY, Egemen** Anonim Şirkette Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi ve Temsil Yetkisinin Devri, Terazi Hukuk Dergisi, C. 15, S. 164, 2020, s. 706-719.
- AY KAPLAN, Ülkü** Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.

- AYDIN, Alihan** Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 1, 2014, s. 121-188.
- BAHTİYAR, Mehmet** Ortaklıklar Hukuku, Güncellenmiş 16. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2022.
- BİLGİLİ, Fatih**
DEMİRKAPI, Ertan Şirketler Hukuku Dersleri, 7. Basım, Dora Yayınları, Bursa 2020.
- BİNGÖL,**
Muhammet Emin Anonim Şirketlerde Konu Dışı İşlemlerin Hukuki Niteliği, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2018, s. 197-217.
- BOZER, Ali**
GÖLE, Celal Ticari İşletme Hukuku, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 7. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2020.
- BÜYÜKATAK, Aytuğ** Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri ve Sınırlandırılması, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul 2019.
- CENKÇİ, Esra** Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2018 (“Anonim

- Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri”).
- CENKÇİ, Esra** Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması Sorunsalı, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 34, S. 2, 2018, s. 93-118 (“Ticari Temsilcinin Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması Sorunsalı”).
- CEYLAN, Nurgün** Anonim Şirketlerde Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devrinin Anlamı, Sonuçları ve TTK m. 371 f.7 ile Karşılaştırılması, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, C. 2, S. 1, 2015, s. 21-38.
- ÇALIŞKAN, Mustafa** Yargıtay Kararları Işığında Anonim Şirkette Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Programı, İstanbul 2022.
- ÇAM, Gülçin** Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Yönetim Yetkisi ve Yetki Devri, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 2, 2017, s. 513-544.
- ÇAMOĞLU, Ersin** Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.

- ÇAMURCU, Emin** Anonim Ortaklıklarda Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluklarının Belirlenmesi, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2015.
- DEMİR, Evin Emine** Anonim Şirket Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- DEMİREL, Duygu** Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2017, s. 211-250.
- DEMİRKAN, Senem** Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumlulukları Sermaye Piyasası Mevzuatı Kapsamında Örnekli, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2016.
- DOĞAN, Beşir Fatih** Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18, S. 2, 2012, s. 609-640.
- DOĞAN, Beşir Fatih** Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011.

ERDEM, Ercüment

Türk Ticaret Kanunu ile İlgili Makaleler (2009-2016), 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2017.

GÖKTÜRK, Kürşat

Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuki Belirlilik Sorunu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 27, S. 114, 2014, s. 179-200.

**GÖKTÜRK, Kürşat
CAN, Mehmet Çelebi**

Farklılaştırılmış Teselsülün-Özellikle-Dış İlişki Bakımından Anlamı ve Bankacılık Kanununun Şahsi İflas Sorumluluğu ile Karşılaştırılması, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 2, 2011, s. 247-283.

GÜNAY, Yavuz Selim

Anonim Şirketlerin Temsili, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2018.

GÜRGEN, Nurdan

Anonim Şirketlerde Yönetimin Devri, Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.

**GÜRPINAR,
Bünyamin
CELEP, Faruk**

Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri Bağlamında Yöneticinin Özen Borcunun Rekabet ve Temsil Sorunu ile İlişkisi, Beykent Üniversitesi Hukuk

- Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 1, 2015, s. 11-28.
- HACİMAHMUTOĞLU, Sibel** Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 31, S. 3, 2015, s. 23-56.
- HACİMAHMUTOĞLU, Sibel** The Business Judgment Rule: İşadamı Kararı Mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı Mı?, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 4, 2014, s. 99-145.
- İPEK, Mehtap** Anonim Ortaklıkların Temsili, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 2, 2004, s. 307-330.
- HELVACI, Mehmet** Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 117, 2014, s. 119-132.
- HELVACI, Mehmet** Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 2, 2013, s. 77-96.

- HELVACI, Mehmet** Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu, 2. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2001.
- KARAHAN, Sami** Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Mimoza Yayıncılık, Konya 2013.
- KARAOĞLAN, Necip İlker** 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Anonim Şirketler Yönetim Kurulu'nun Şirketi Temsil Yetkisi, Legal Hukuk Dergisi, C. 10, S. 109, 2012, s. 127-145.
- KARSLIOĞLU, Hasan** Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna Etkisi, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 1, 2022, s. 37-53.
- KAYA, Mustafa İsmail** Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16, Özel Sayı 2014, s. 3261-3286.
- KAYAR, İsmail ÖZATLAN, Yurdal** Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Davasında Kusur ve İspat, Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. 151, 2019, s. 17-30.
- KAYAR, İsmail** 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.

- KAYIHAN, Şaban** 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Üst Gözetim, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2011.
- KAYIRGAN, Hasan** Yönetim Kurulu Üyesi ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişkinin Niteliği, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 1, 2013, s. 247-258.
- KENDİGELEN, Abuzer** Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Güncellenmiş 2. Basıdan 3. (Tıpkı) Bası, On İki levha Yayınları, İstanbul 2016.
- KIRCA, İsmail**
ŞEHİRALİ ÇELİK
Feyzan Hayal
MANAVGAT, Çağlar Anonim Şirketler Hukuku C 1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, 1. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2013.
- KIRCA, İsmail** TTK m. 371.7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 3, 2014, s. 25-37.
- KOÇ, Himmet** Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020

- (“Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri”).
- KOÇ, Himmet** Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Sorumluluklarına Genel Bir Bakış, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, 2020, s. 62-82 (“Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi”).
- KORKMAZ, Ezgi** Anonim Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini ve Sorumluluk, 2. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2020.
- KÖK, İsmail** Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Bölünmesi ve Bırakılması, Legal Hukuk Dergisi, C. 13, S. 153, 2015, s. 155-178.
- KURU, Baki**
AYDIN, Burak Medeni Usul Hukuku El Kitabı Cilt 1, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- KURU, Özge** Anonim Şirketlerde Temsil ve Temsil Yetkisinin Devri, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2022.
- OĞUZMAN, Kemal**
ÖZ, Turgut Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 2, Gözden Geçirilmiş 17. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2022.

- ORAN, Ozan** Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu İç Yönergesi, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2021.
- ÖZDAMAR, Mehmet** 6552 Sayılı Kanun ile TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18, S. 3-4, 2014, s. 137-164.
- PASLI, Ali** Compliance Kavramının Anonim Ortaklıklar Hukukundaki Anlamı ve Sorumluluk Sistemine Etkisi, İÜHFİM, C.71 S.2, 2013, s. 317-334.
- PASLI, Ali** Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi, Gözden Geçirilmiş 2. Bası, Çağa Hukuk Vakfı Yayınları, İstanbul 2005.
- POROY, Reha**
TEKİNALP, Ünal
ÇAMOĞLU, Ersin Ortaklıklar Hukuku I, Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 15. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- PULAŞLI, Hasan** Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II, Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022 (“Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II”).
- PULAŞLI, Hasan** Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV, Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı,

- Adalet Yayınevi, Ankara 2022 (“Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV”).
- PULAŞLI, Hasan** Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 8. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022 (“Şirketler Hukuku Genel Esaslar”).
- PULAŞLI, Hasan** Anonim Şirketlerde Temsil Şekli, Özel Temsil Halleri ve Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 36 S. 2, 2020, s. 5-39.
- PULAŞLI, Hasan** 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanunu’na Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi, Legal Hukuk Dergisi, C. 12, S. 142, 2014, s. 39-46.
- PULAŞLI, Hasan** Anonim Şirketlerde İç Yönerge, Legal Hukuk Dergisi, C. 11, S. 125, 2013, s. 35-45.
- PULAŞLI, Hasan** Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- PULAŞLI, Hasan** Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü ve Müteselsil Sorumluluğu, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 25, S. 1, 2009, s. 27-63.

- SOYKAN, İsmail Cem** Türk Ticaret Kanunu'nda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Anonim Şirketin Yönetimi ve Temsili, Legal Hukuk Dergisi, C. 8, S. 91, 2010, s. 2361-2412.
- ŞENER, Oruç Hami** Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Gözden Geçirilmiş 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.
- ŞENER, Oruç Hami** Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- TAŞ, Dilan** Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2020.
- TEKİNALP, Ünal** Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020.
- TEKİNALP, Ünal** Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011.

- UYSAL, Levent** 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Kapsamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu-I, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 22, S. 81, 2009, s. 315-366.
- UZUNALLI, Sevilay** Anonim Şirkette İşletme Konusu, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- ÜÇİŞİK, Güzin**
ÇELİK, Aydın Anonim Ortaklıklar Hukuku 1. Cilt, 1. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- ÜNAL, Mustafa** Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 11, S. 3, 1982, s. 49-89.
- ÜNLÜ, Ufuk** Anonim Şirketlerde Yönetim Kurullarının Sorumluluğuna İlişkin Özellikli Durumlar ve İspat Yükü Meselesi, Terazi Hukuk Dergisi, C. 15, S. 172, 2020, s. 2564-2571.
- YALÇIN SIRAĞAYA**
Elif Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri Bağlamında Yönetim Kurulunun Üst Gözetim Yükümlülüğü, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 2, 2020, s. 195-220.

- YANLI, Veliye**
OKUTAN NILSSON, Gül
- Anonim Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 4, 2014, s. 5-42.
- YANLI, Veliye**
- Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir?, Ersin Çamoğlu'na Armağan, İÜHFİM, C. 71, S. 2, 2013, s. 439-448.
- YASAMAN, Hamdi**
- Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davaları, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 2, 2013, s. 97-112.
- YAVUZ, Mustafa**
- Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi, Terazi Hukuk Dergisi, C. 8, S. 82, 2013, s. 34-37.
- YILDIZ, Burçak**
- Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukukî Niteliği, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 27, S. 3, 2011, s. 111-134.
- YÖRDEM, Yılmaz**
- Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.

YARGITAY KARARLARI DİZİNİ

Kaynak: Lexpera

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 23.05.2019 tarihli ve 2017/4600 E. ve 2019/4107 K. sayılı kararı.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 25.06.2018 tarihli ve 2018/2221 E. ve 2018/4744 K. sayılı kararı.

Yargıtay 22. Hukuk Dairesi'nin 12.03.2018 tarihli 2016/31927 E. 2018/6370 K. sayılı kararı.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 23.10.2017 tarihli 2016/3735 E. 2017/5626 K. sayılı kararı

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 06.06.2017 tarihli ve 2016/5382 E. ve 2017/3443 K. sayılı kararı.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 10.03.2011 tarihli ve 2009/4025 E. ve 2011/2497 K. sayılı kararı.